

ВИПЕРЕДЖАЮЧИ ЧАС

Біобібліографічний покажчик

*до 70-річчя з дня народження
академіка, ректора
Миколаївського національного
аграрного університету
Шебаніна В. С.*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

БІБЛІОТЕКА

ВИПЕРЕДЖАЮЧИ ЧАС

Бібліографічний покажчик

*до 70-річчя з дня народження академіка,
ректора Миколаївського національного аграрного
університету Шебаніна В. С.*

Миколаїв
2018

УДК 378.24:001.89:63
B51

Укладачі: О. Г. Пустова, О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко

Випереджаючи час : біобібліографічний покажчик до 70-
B51 річчя з дня народження академіка, ректора Миколаївського
національного аграрного університету Шебаніна В. С. / уклад. :
О. Г. Пустова, О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко. – Миколаїв :
МНАУ, 2018. - 196 с.

Покажчик присвячений 70-річчю від дня народження В'ячеслава Сергійовича Шебаніна - відомого вченого, громадського діяча, академіка, професора, доктора технічних наук, ректора Миколаївського національного аграрного університету.

У покажчику представлено творчий доробок вченого за 45 років наукової діяльності. Вагомий внесок ювіляра в науку становлять монографії, навчальні посібники, статті із наукових збірників, матеріали наукових конференцій, публікації в періодичній пресі, які розкривають багатогранну наукову діяльність академіка В.С. Шебаніна.

Біобібліографічний покажчик адресований науковцям, аспірантам, викладачам, студентам та спеціалістам АПК.

УДК 378.24:001.89:63

Шебанін В'ячеслав Сергійович

доктор технічних наук, професор, академік
Національної академії аграрних наук України,
академік Академії наук вищої освіти України,
академік Української академії економічної
кібернетики, академік Польської академії наук
(Люблінське відділення), ректор Миколаївського
національного аграрного університету

*«У будь-якій справі доскона-
лість досягається не тоді ,
коли більше нічого додати, а
тоді, коли нічого відняти»*

Жан Ростан

ПЕРЕДМОВА

Показчик присвячений 70-річчю від дня народження В'ячеслава Сергійовича Шебаніна - відомого вченого, громадського діяча, академіка, професора, доктора технічних наук, ректора Миколаївського національного аграрного університету.

У показчику представлено творчий доробок вченого за 45 років наукової діяльності. Вагомий внесок ювіляра в науку становлять монографії, навчальні посібники, статті із наукових збірників, матеріали наукових конференцій, публікації в періодичній пресі, які розкривають багатогранну наукову діяльність академіка В.С. Шебаніна.

Біобібліографічний показчик адресований науковцям, аспірантам, викладачам, студентам та спеціалістам АПК.

Основні віхи життя наукової та громадської діяльності Шебаніна В.С.

- 1 січня 1949 р. Народився у м. Золотоноша Черкаської області.
- 1972 р. Закінчив Одеський державний університет ім. І.І. Мечнікова за фахом математик, викладач математики.
- Січень 1973 р. Розпочав свою професійну діяльність на посаді асистента кафедри вищої математики та механіки Миколаївського інженерно-будівельного факультету (Філії Одеського інженерно-будівельного інституту).
- 1974-1983 рр. Працював, обіймаючи посаду старшого викладача кафедри вищої математики та механіки.
- 1983 р. Захистив кандидатську дисертацію на тему: «Исследование сложного сопротивления бистальных сечений строительных конструкций в области ограниченных пластических деформаций» в Одеському інженерно-будівельному інституті.
- 1984 - 1985 рр. Працював на посаді доцента кафедри загальнонаукових дисциплін Миколаївської філії Одеського сільськогосподарського інституту.
- 1985 - 1988 р. Декан факультету механізації сільського господарства та агрономії.
- 1988 - 1990 р. Декан факультету механізації сільського господарства.

- 1990 - 1992 р. Завідувач кафедри вищої математики та фізики Миколаївської філії Одеського сільськогосподарського інституту.
- 1992 - 1999 р. Проректор з наукової роботи та завідувач кафедри вищої математики та фізики Миколаївського сільськогосподарського інституту.
- 1992 р. Присвоєно вчене звання професора.
- 1993 р. Захистив докторську дисертацію на тему: «Міцність металевих згинних конструкцій з урахуванням фізичної і геометричної нелінійності в межах обмежених пластичних деформацій» в Одеському інженерно-будівельному інституті.
- З 1998 р. Академік Академії наук вищої освіти України відділення проблем будівництва архітектури.
- З 1999 р. по липень 2001 р. Працював проректором з наукової роботи, директором Науково-дослідного інституту нових агропромислових об'єктів та навчально-інформаційних технологій Миколаївської державної аграрної академії.
- З 2001 р. Академік Української академії економічної кібернетики.
- З липня 2001 р. по теперішній час Ректор Миколаївського національного аграрного університету.
- З 2002 р. Академік Польської академії наук (Люблінське відділення).
- З 2016 р. Академік Національної академії аграрних наук України.

Нагороди В. С. Шибаніна

- 2000 р. Присвоєно звання Заслужений діяч науки і техніки України.
- 2004 р. Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня та Знаком Пошани міністерства аграрної політики України.
- 2006 р. Нагороджений Нагрудним знаком «Відмінник аграрної освіти та науки» III ступеня. У номінації «Наука і вища школа» оголошений Горддянином року.
- 2007 р. Нагороджений Почесною Грамотою Верховної Ради України «За особливі заслуги перед українським народом.
- 2008 р. Нагороджений орденом «За заслуги» II ступеня.
- 2008 р. Нагороджений Нагрудним знаком «Відмінник аграрної освіти та науки» I ступеня.
- 2008 р. Оголошений «Людиною року Миколаївщини - 2008» у номінації «Освіта та наука» та нагороджений Почесною відзнакою «За заслуги перед містом Миколаєвом».
- 2012 р. Оголошений «Людиною року – 2012».
- 2015 р. Нагороджений орденом «За заслуги» I ступеня.

Становлення відомого вченого і керівника та його шлях у науці

Шебанін В'ячеслав Сергійович – видатний вчений, талановитий стратег, освітянин з широким науковим світоглядом, заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор, академік, ректор Миколаївського національного аграрного університету, відзначений багатьма державними нагородами.

Народився Шебанін В.С. в 1949 році на Черкащині в звичайній родині хліборобів. Вищу освіту здобув у 1972 році, закінчивши Одеський державний університет ім. І.І. Мечнікова за фахом «викладач математики». У 1983 році захистив кандидатську, а у 1993 році - докторську дисертації. З 2001 року професор Шебанін В.С. очолює Миколаївський національний аграрний університет, головним завданням якого є підготовка висококваліфікованих кадрів для сільського господарства. За відносно короткий період він зробив величезний внесок у розвиток наукової, матеріально-технічної бази університету, в піднесенні його престижу та авторитету.

Свідченням результативності багатогранної діяльності ректора є входження університету в п'ятірку кращих вищих навчальних аграрних закладів України. Його люблять і поважають студенти, колеги і співробітники університету. Як помітна громадська постать, професор Шебанін добре відомий серед освітян, науковців і творчої інтелігенції.

З 1973 року професор Шебанін В.С. займається науковою роботою за напрямом розроблення нових методів розрахунку стержневих металевих конструкцій з урахуванням фізичної та геометричної нелінійності у галузі обмежених пластичних деформацій. Ним започатковано наукову школу з удосконалення теорії граничних станів ме-

талевих конструкцій і комп'ютеризації аграрної освіти. Керівник школи і основні напрямки її діяльності зареєстровані у Кембріджському університеті (Англія) у міжнародному довіднику вчених. Завдяки зусиллям ректора університет встановив тісні зв'язки з вузами та науководослідними інститутами не тільки України а й Польщі, Китаю, США, Данії, та інших країн. У рамках Всесвітнього консорціуму аграрних установ налагоджуються зв'язки міжнародного співробітництва. Шебанін В.С. відомий не тільки в Україні, а і за її межами. Він обраний академіком Польської академії наук (Люблінське відділення). Є автором більше 300 наукових і методичних праць, 2 патентів, 13 монографій, 11 винаходів. Під його керівництвом успішно захищено 7 кандидатських дисертацій.

В'ячеслав Сергійович Шебанін бере активну участь у державній і громадській роботі в Україні та міжнародних організаціях. Шебанін В. С. - академік Національної академії аграрних наук України, академік Академії наук вищої освіти України відділення проблем будівництва і архітектури, академік Української академії економічної кібернетики, академік польської академії наук. Він є членом Відділення регіональних центрів наукового забезпечення агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України; членом Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України; членом 2-х спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій Миколаївського НАУ та Одеської академії будівництва і архітектури; членом Акредитаційної комісії України; головою Ради ректорів вищих навчальних закладів Миколаївської області, головним редактором наукового журналу «Вісник аграрної науки Причорномор'я».

Під керівництвом та за ініціативою В'ячеслава Сергійовича розроблено перспективні інноваційно-інвестиційні проекти, які плануються до реалізації Миколаївським на-

ціональним аграрним університетом, а саме:

- створення регіонального наукового агротехнопарку;
- національного наукового кластеру «Родючість ґрунтів»;
- будівництво навчально-науково-виробничого комплексу зі свиначства;
- створення на базі МНАУ технологічної платформи з трансферу агротехнологій та банком насінневого матеріалу для Південного Степу України;
- створення філії інноваційної біолабораторії БТУ-Центр на базі МНАУ;
- будівництво біогазової когенераційної установки для виробництва біогазу та електроенергії в умовах ННПЦ університету;
- створення науково-виробничої лабораторії з виробництва визначення якості м'яса, молока, та м'ясомолочних продуктів;
- створення лабораторії з визначення ГМО та інші проекти.

Для розвитку інноваційної діяльності та підвищення рівня результативності і конкурентоспроможності навчальної, науково-дослідної, виробничо-господарської, кадрово-інтелектуальної, міжнародної, культурно-виховної та іміджевої діяльності за ініціативою і під керівництвом В.С. Шебаніна, як науковий підрозділ університету, створено науковий інститут інноваційних технологій і змісту аграрної освіти.

Шебанін В.С. не тільки відомий учений, а й креативний менеджер та хороший господар. Завдяки йому створюються нові структурні підрозділи, відкриваються нові спеціальності, побудовано новий навчальний корпус. Університет невпинно розвивається. Модернізуються локальні комп'ютерні мережі у навчальних корпусах університе-

ту. Навчальні аудиторії обладнані мультимедійними пристроями та комп'ютерною технікою відповідно до сучасних освітніх технологій. Ремонтуються та реконструюються навчальні й допоміжні приміщення, установлюються автономні котельні, облаштовуються майданчики навколо корпусів.

Визначаючи стратегію розвитку освітнього та науково-дослідного процесів університету, В'ячеслав Сергійович завжди виділяє в ньому роль бібліотеки, підтримує її, сприяє поповненню фондів та розвитку матеріально-технічної бази. За вимогами сучасного дизайну у всіх приміщеннях бібліотеки університету зроблено капітальний ремонт та обладнано новими меблями і устаткуванням; відкрито електронний читальний зал. За підтримки ректора працівники бібліотеки у 2012 році на платформі Dspace створили репозитарій Миколаївського національного аграрного університету.

Студентство університету завжди в центрі його уваги. В'ячеслав Сергійович переймається питаннями соціально-побутових умов, охорони здоров'я і відпочинку студентів та працюючих в університеті.

З метою формування нової генерації фахівців, які, оволодівши фундаментальними і спеціальними знаннями були б здатні до самостійної творчої праці, свої зусилля і творчий потенціал усього колективу університету ректор спрямовує на модернізацію навчально-виховного процесу, нових напрямів навчання та спеціальностей, запровадження прогресивних педагогічних методик.

В'ячеслав Сергійович Шебанін має багато державних відзнак і нагород, у тому числі, нагороджений орденами «За заслуги» I, II та III ступенів. Завдяки наполегливій творчій роботі, компетентності, високій моральності, чесності, професіоналізму, людяності, безмежній відданості

справі В'ячеслав Сергійович здобув шану і повагу серед колег, науковців та студентів і є гідним прикладом для тих, хто знаходиться поряд з ним. Підтвердженням сказаного є тріумфальна перемога Шебанія В.С. на виборах ректора МНАУ 12 вересня 2018 року та подальше його затвердження наказом МОН на посаді ректора нашого університету.

Вітаючи Ювіляра з 70-річчям, зичимо йому доброго здоров'я, творчого натхнення, плідної праці та ще багато років сіяти добре і вічне в душах нашого молодого покоління.

Пустова О.Г.,
директор бібліотеки МНАУ

Ім'я у вищій освіті: В'ячеслав Шебанін

В'ячеслав Сергійович Шебанін, ректор Миколаївського національного аграрного університету, доктор технічних наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України, заслужений діяч науки і техніки України. Учений, автор понад 360 наукових праць, йому присвоєні Почесні звання - «Громадянин року - 2006» м. Миколаєва в номінації «Наука і вища школа», «Людина року-2012» м. Миколаєва, «Людина року Миколаївщини-2008». В'ячеслав Сергійович - повний кавалер ордена «За заслуги». Із 2008 року - Голова ради ректорів закладів вищої освіти Миколаївської області.

Під його керівництвом Миколаївський національний аграрний університет визнано Лідером вищої освіти України, Лідером наукової та науково-технічної діяльності. Університет - це 12 навчальних корпусів, 6 інститутів, 8 факультетів, 4 коледжі. Якісний освітній процес понад 8,5 тисяч здобувачів вищої освіти здійснюють 28 кафедр, 273 науково-педагогічні працівники, у тому числі 58 - професорів, 7 - академіків галузевих академій. За програмою подвійних дипломів студенти мають можливість отримувати дипломи відомих Європейських університетів. Умови проживання у студентських гуртожитках визнані найкращими в Україні.

Діє аспірантура із 10-ти та докторантура із 3-х спеціальностей, результативно працюють 3 спеціалізовані вчені ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій.

Земля, село і люди села завжди залишатимуться пріоритетом на всі віки. Ця аксіома сумніву не підлягає. Без високорозвинутого сільськогосподарського виробництва, подальшої розбудови інфраструктури села не буде розвиватись промисловість, наука. Урешті-решт і культура держави. Тож не випадково кількість бажаючих навчатися в Миколаївському національному аграрному університеті з кожним роком зростає. Аграрний сектор економіки Украї-

ни потребує фахівців-творців, здатних духовно збагачуватися самим і водночас робити свій вагомий внесок в інтелектуальний та духовний розвиток суспільства.

Як зазначила директор ДП «Миколаївстандартметрологія» Романенко Ірина Михайлівна: «Наш університет відповідає всім вимогам сучасних світових стандартів. У рейтинг українських закладів вищої освіти Scopus-2018 Миколаївський НАУ увійшов як один із найкращих. По праву це оазис класичної аграрної науки».

У цьому переконалася будучи учасником цьогорічного Дня знань, посвячення першокурсників у студенти Миколаївського національного аграрного університету та Технологіко-економічного коледжу. За змістом сценарій проведення заходу був наповнений глибоким почуттям патріотизму до Батьківщини, відданості хліборобській справі.

Особливе захоплення викликало театралізоване дійство «Благословенна Матінка-Земля», виконане університетським народним ансамблем «Золотий колос». Учасниці в білих хітонах зі снопиками в руках промовляють:

*Колосок до колосу, мов стіна
Золота стоїть пшениця наливна
Колосок до колосу – вийде сніп,
Запашний і теплий людям хліб!*

Сніп – символ багатства, забезпеченого життя, родинного благополуччя, та коровай на рушнику – символ краси, щасливого добробуту, плодючості природи. Звучить побажання творити, примножувати красу і велич краю, утілюючи одвічну мудрість славних трударів.

Тут упізнала багато знайомих, які були учасниками церемонії нагородження загальноміської програми «Людина року-2006», «Громадянин року-2012» В'ячеслава Сергійовича Шебаніна. Народився В'ячеслав Сергійович на Черкащині в славній родині хліборобів. Людська душа мусить мати розум, що визначає мету і волю досяг-

нення мети. А силу дає мудрість, мужність, шляхетність. Ці риси характеру притаманні роду Шебаніних, які набули еволюційного розвитку в обличчі В'ячеслава Сергійовича. Знаючи В'ячеслава Сергійовича багато років, особисто зазначила добропорядну рису – здатність говорити спокійно та переконливо, повагу до співрозмовника. Принагідно наголошу від батьків на його надзвичайному працелюбстві, його по праву називають титаном праці. Порядність і повага панують в університеті в усьому. Розроблено спеціальний кодекс честі ректора, науково-педагогічного працівника, студента. Так і просяться в рядок похвали і подяки слова із книги Еклезіяста: «Щасливий ти, о краю, коли син шляхетних у тебе царем» (гл. 10). Звістка про перемогу на чергових виборах ректора університету Шебаніна В'ячеслава Сергійовича без перебільшення стала радісною епохальною подією не тільки для колективу університету, області, а й для всього аграрного сектору економіки України. Адже В'ячеслав Сергійович – академік Польської академії наук (Люблінське відділення), керівник наукової школи із удосконалення теорії граничних станів металевих конструкцій і комп'ютеризації аграрної освіти, основні напрямки діяльності школи зареєстровані Кембриджським університетом (Англія), іде співпраця з численними іноземними компаніями. До виборів 12 вересня 2018 року Шебанін працював 17 років на посаді ректора. Редакція Всеукраїнського журналу «Імена» вдячна В'ячеславу Сергійовичу за згоду дати інтерв'ю наступного ж дня, після юридичного підтвердження результатів голосування.

ІМЕНА:

– Які найактуальніші напрямки діяльності вчених МНАУ?

В'ячеслав Шебанін:

– Досягнення науково-технічного прогресу та інновації в сучасних умовах стають основними факторами зрос-

тання і розвитку національної економіки в довгостроковій перспективі. Надзвичайної актуальності набуває пошук нових технологій, здатних забезпечити підвищення ефективності функціонування аграрної галузі в умовах збідніння природних ресурсів. Тільки постійне впровадження інноваційних наукових розробок, новітніх технологій у виробництво може забезпечити підприємствам економічне зростання, економію ресурсів, що особливо важливо в умовах ринку.

До того ж глобальне потепління клімату планети все більше й більше впливає на продуктивність сільськогосподарських культур. Підвищення середньорічної температури на один градус призводить до зниження урожайності на 21 відсоток. Експерти прогнозують: якщо до 2050 року не стримати глобальне потепління, урожаї впадуть на чверть. До того ж динамічно зростає населення планети. Цілком очевидно, що проблеми продовольчої безпеки найближчими роками стануть головними. На сьогодні лише 25 країн світу спроможні забезпечити себе продуктами харчування.

Україна тут - серед лідерів. Над цими проблемами працюють учені університету.

Університетська наука, як це є в усьому цивілізованому світі, повинна бути потужним джерелом інноваційних рішень таких проблем.

ІМЕНА:

– Але для цього потрібно мати сучасну базу.

В'ячеслав Шибанін:

– Так, ми це добре розуміємо. Інвестиції в розвиток наукової бази університету за останні п'ять років склали понад 32 млн грн., з них 27 - від зарубіжних компаній. У 2013 році за підтримки ізраїльської компанії «ІРРИГАТОР» на науково-дослідних полях університету реалізований проект «Сучасне краплинне зрошення», а наступного року відома компанія «MONSANTO» інвесту-

вала 700000 доларів в реалізацію проекту «Сучасне зрощення земель НППЦ університету», розробленого нашими вченими. Проведення науково-дослідних інноваційних робіт із вивчення та відбору ефективних сортів і гібридів зернових, технічних і овочевих культур, біо- і нанопрепаратів, засобів захисту рослин значно активізувалися після створення Навчально-науково-практичного центру НППЦ та співпраці з Науковим парком Миколаївського НАУ «Агроперспектива», з яким за 3 роки реалізовано проекти вартістю майже 5 млн грн. Важливо, що ці дослідження проведено в усіх кліматичних зонах Степу.

Усе це дало можливість на замовлення іноземних компаній Франції, Італії, Іспанії, Японії, США, Ізраїлю, Нідерландів, Швейцарії (Clause, Nunhems, Singenta, Nickerson-Zwaan, Sakata, Bejo, TakiSeed) виконати роботи з сортовипробування овочевих культур на суму 30000 доларів та вирощувати насіння сучасних високопродуктивних гібридів кукурудзи для компанії «Монсанто Україна».

ІМЕНА:

– Автором якої стратегічної розробки інноваційного розвитку агропромислового комплексу Миколаївського регіону не так давно став університет?

В'ячеслав Шебанін:

– Важливе місце в здійсненні інноваційної діяльності займає розроблений ученими університету у 2017 році інноваційно-інвестиційний проект «Інтеграція освіти, науки і виробництва - інноваційна модель регіонального розвитку», який став переможцем відбору проектів регіонального розвитку Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

Проект вартістю понад 4 млн грн. реалізується за рахунок коштів, отриманих від Європейського союзу.

Окрім цього ще один інноваційний проект університету вартістю 4 млн.грн. профінансувало Міністерство освіти і науки України. Їх реалізація дасть нам можливість

додатково побудувати 120 га дощувального зрошення, створити на півдні України сучасний інноваційний майданчик для проведення наукових досліджень і впровадження їх у виробництво. Майданчик стане лабораторією для створеного навчальними закладами, науковими установами та бізнесом консорціуму «Південний».

ІМЕНА:

– З якою метою створено Консорціум?

В'ячеслав Шебанін:

– Наш досвід показує, що без інтеграції й активного співробітництва аграрної науки й освіти з виробництвом досягти європейського рівня неможливо. Головною метою діяльності науково-навчально-виробничого Консорціуму «Південний» є зміцнення стратегічного партнерства з підприємствами аграрного сектора шляхом об'єднання зусиль науки і виробництва, розроблення та впровадження їх у виробництво інноваційних технологій вирощування сільськогосподарських культур. 35 засновників Консорціуму, що представляють наукові установи, аграрну освіту, сільськогосподарські підприємства та машинобудівні заводи, в присутності міністра освіти і науки Л.М. Гриневич, Президента Національної академії аграрних наук Я.М. Гадзала в стінах університету уклали Меморандум про його створення.

ІМЕНА:

– Миколаївський НАУ співзасновник Освітньо-інноваційного кластеру «Агротехніка». У чому перевага такого співробітництва?

В'ячеслав Шебанін:

– Розробки наших учених дозволили університету спільно з компанією «Лозівські машини» стати в 2015 році співзасновником Освітньо-інноваційного кластеру «Агротехніка». Співпраця за програмою кластера дозволила університету отримати сучасні зразки ґрунтообробної техніки та лабораторне обладнання на суму понад 5

млн грн. Сучасна техніка й новітні розробки ЛКЗМ щорічно демонструються на традиційних Днях поля, проходять випробування на наших полях. Відома вітчизняна компанія «Ельворті» повністю облаштувала навчальну лабораторію своєю продукцією. Активно співпрацюють із нами й представники зарубіжної техніки, що дає можливість нашим випускникам знати й ефективно експлуатувати сучасну зарубіжну й вітчизняну сільськогосподарську техніку.

ІМЕНА:

– Науково-дослідні поля Миколаївського НАУ називають «лабораторією під відкритим небом». Що є для цього підставою?

В'ячеслав Шебанін:

– Вчена рада, ректорат університету тісно співпрацює з провідними вітчизняними та зарубіжними селекційними центрами, виробниками сільськогосподарської техніки та агрохімікатів.

Це дає можливість нашим науковцям розробляти новітні та вдосконалювати існуючі технології вирощування сільськогосподарських культур, вивчати адаптивні характеристики нових сортів і гібридів в умовах Півдня України. Результати цієї роботи ми презентуємо на щорічних Всеукраїнських та Міжнародних днях поля. Упродовж 2013-2017 років на дослідних полях університету проведено 8 міжнародних і 5 всеукраїнських Днів поля. У цілому науково-дослідні поля університету перетворилися на своєрідний науково-інноваційний полігон південного регіону з демонстрації новітніх досягнень вітчизняної та зарубіжної науки в галузі селекції зернових, технічних і овочевих культур, інноваційних технологій. За 6 років 69 демонстраційних полігонів університету відвідали понад 3250 керівників і фахівців сільгосп підприємств.

Свою новітню продукцію представили 168 компаній з України, Німеччини, Франції, Італії, Іспанії, Японії, США,

Ізраїлю, Нідерландів, Швейцарії, Канади, Австрії, Індії, Аргентини, Фінляндії, Угорщини, Туреччини, Сербії, Чехії та інших. Дослідні поля університету визнані Міністерством освіти і науки України кращими серед аграрних навчальних закладів. З результатами наукових досліджень на них ознайомилися Міністр аграрної політики і продовольства України, Міністерства освіти і науки, Президент Національної академії наук України, керівники Миколаївської області, ректори навчальних закладів України, провідні вітчизняні та зарубіжні селекціонери, вчені і підприємці.

ІМЕНА:

– Нинішній рік Уряд оголосив роком розвитку фермерства. Який вклад університету в розвиток цього руху?

В'ячеслав Шебанін:

– Наша область найбільша в Україні за кількістю фермерів. Це особлива категорія людей, яка заслуговує на повагу та увагу не лише з боку держави, наукових і освітніх закладів. Це ключова фігура на селі, людина, яка годує Україну. Більшість фермерів здобули освіту в нашому закладі, і сьогодні їх діти навчаються в університеті. Таким чином уже складаються фермерські династії. Тому двері для них завжди відкриті, ми завжди раді бачити їх у нас. Агрохімічна лабораторія надає фермерам послуги щодо аналізу ґрунтів, учені університету дають корисні поради й консультації, допомагають впроваджувати сучасні технології. Університет забезпечує фермерські господарства якісним насіннєвим матеріалом. Більшість фермерів беруть участь у наших традиційних Днях поля, які проводяться на полях Навчально-науково-практичного центру.

ІМЕНА:

– В'ячеславе Сергійовичу, в чому особливість цього річного Дня поля? Якими інноваціями він показовий?

В'ячеслав Шебанін:

– Цього року на демонстраційному полігоні було

представлено понад 200 перспективних сортів колосових культур усіх селекційних центрів України. Уперше на полігоні продемонстровано сорти озимої пшениці німецької селекції, у тому числі найстарішої в Європі компанії «STRUBE», заснованої в 1877 році. У сільгоспвиробників є унікальна можливість порівняти переваги вітчизняних і зарубіжних сортів пшениці. Як і в попередні роки, захист від шкідників, хвороб і бур'янів новими препаратами забезпечила відома компанія «Avgust». Нові біо- та мікропрепарати для обробки посівів запропонувала відома вітчизняна компанія «Біологічні технології України», італійська компанія «Valagro». Безпосередньо в роботі нові розробки ґрунтообробної техніки: дискової борони «Дукат» і ротаційної борони «Динар» представили наші надійні партнери - вітчизняний бренд «Лозівські машини», а також компанія «Агроальянс» - офіційний дилер відомих зарубіжних виробників Case IH, MX, Alredo, Mashio Gasrardo та інші. Фахівці могли оцінити переваги й недоліки зарубіжної та вітчизняної техніки.

Уперше в Україні компанія «Еліксир-Зорка» представила на випробування в умовах степової зони на зрошенні й богарі комплексне добриво сербського виробництва. Закладено дослід з випробування органічної продукції «Леонардит» українського родовища. У співпраці з компанією «Агрпатріот» розробляється нова технологія вирощування часнику на крапельному зрошенні. Уперше в Україні в умовах Південного степу проведено дослід з використання біологічно розкладної плівки англійської компанії Immer Group на посівах баштанних і овочевих культур.

ІМЕНА:

– У чому значимість Днів поля? Що вони несуть? Чим збагачують?

В'ячеслав Шебанін:

– Основна мета Дня поля - демонстрація сучасних се-

лекційних досягнень, технічних і технологічних рішень, ознайомлення виробників сільськогосподарської продукції з новітніми інноваційними технологіями, допомога у виборі кращих сортів зернових культур, адаптованих до жорстких кліматичних умов Півдня, отримання високих урожаїв, збереження ґрунтової родючості, налагодження тісних взаємовигідних контактів виробничників із селекціонерами, вітчизняними та зарубіжними компаніями з виробництва насіння, добрив, засобів захисту рослин, сільськогосподарської техніки.

За словами Президента НААН Гадзала Я.М., який не один рік бере участь у таких заходах, це унікальна можливість для виробників побачити практично усі новітні досягнення, які пропонуються на ринку України, безпосередньо поспілкуватися із селекціонерами, виробниками техніки та агрохімікатів, зорієнтуватися в потребах та можливостях свого господарства, зробити правильний вибір.

Не менш важливо це й для навчального процесу. Адже студенти самі закладають демонстраційні посіви, виконують технологічні операції, вивчають адаптивні характеристики новітніх сортів. Більш того, частина їх, за грантовою програмою канадського уряду на базі наукового парку «Агроперспектива», проходить навчання за дуальною формою освіти. Це своєрідна програма «Агроінтернатури», яка значно підвищує рівень практичної підготовки здобувача вищої освіти, формує в нього практичні навички, необхідні для професійної діяльності. Це дає можливість знати й уміти застосовувати сучасні системи живлення, захисту рослин, новітні розробки техніки, необхідні для одержання високих урожаїв. На Дні поля вони представляють результати своєї праці, набутих знань і першого практичного досвіду, мають можливість спілкуватися зі своїми майбутніми роботодавцями. Сама по собі демонстрація є одним із найважливіших методів навчання.

ІМЕНА:

– Як це впливає на рівень знань здобувачів вищої освіти?

В'ячеслав Шебанін:

– Переконливим показником високої якості освіти, яку отримують студенти нашого університету, є їх перемоги у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт і на олімпіадах. Цього року ми маємо 74 переможці Всеукраїнських конкурсів та олімпіад. Це не випадково. Адже студенти нашого університету - найкращі! Це найкращий показник серед аграрних закладів вищої освіти України, і ми далеко попереду від разом узятих закладів III-IV рівня акредитації Миколаївщини.

На мій погляд, найкращі студенти – бо найкращий ректор. Підтримка і захист студентів – один із напрямків програми діяльності ректора В.С.Шебаніна. Змістом програми конкретних дій ректора стали не тільки умови проживання студентів у гуртожитку, а насамперед висококалорійне здешевлене харчування, добродійні акції за рахунок Благодійного фонду «Університет XXI століття».

Приємно було зустріти в університеті Бурковську Ганну Іванівну, яку знаю як найкращу ученицю Миколаївської загальноосвітньої школи №61, поетесу, потім найкращу студентку університету, сьогодні – аспіранта кафедри економічної кібернетики і математичного моделювання. Пропоную читачам декілька рядків Ганни Іванівни про університет:

Наш рідний.

Наш сильний, величний наш,

Мов сонце, проміння букет

Найкращий нині й повсякчас –

Миколаївський національний аграрний університет.

Славлять його економісти, механіки і фінансисти!

Бухгалтерів гідних пляда

Та енергетиків армада,

Технологи та агрономи –
 Нові Ейнштейни та Ньютони.
 І кібернетика вже є,
 Тож і впровадять щось нове.
 Миколаївщини гідна перлина,
 Південного степу дитина,
 Лідер освіти й науки,
 Наш Миколаївський національний
 аграрний університет
 Світу довів,
 Що працьовиті руки –
 Це золото всіх королів.
 Тож віримо ми у майбутнє
 Й бажаємо розквіту й сили
 Тобі, титане науки, тобі, хліборобе України!

Особливо зворушливо сприйняли учасники Дня знань 3 вересня 2018 року привітання здобувача вищої освіти університету факультету агротехнологій, українського військового, капітана збройних сил України, командира роти снайперів 79-ї окремої десантно-штурмової бригади високомобільних десантних військ ЗСУ, Героя України Чибінеєва Валерія Вікторовича.

До речі, цього року на факультет агротехнологій вступила найбільша кількість здобувачів освіти, що й зумовило зустріч із деканом факультету Дробітько Антоніною Вікторівною, яка наголосила, що Валерій Чибінеєв для молоді є взірцем високого патріотизму до Батьківщини, належного ставлення до своїх обов'язків, поваги до оточуючих, взаємопідтримки. Сам Валерій виховувався в дитячому будинку.

У зв'язку з оголошенням 2018 року роком фермерства в Україні, Всеукраїнський журнал «Імена» відкрив рубрику, у якій висвітлюється діяльність провідних фермерів. Справедливості заради зауважу, що ініціатором публікації

про славетну альма-матер аграрної науки виступили видавні хлібороби, які закінчили університет самі, або їх діти й онуки. Це перш за все флагман у галузі тваринництва - СВК «Агрофірма «Міг-Сервіс-Агро» Новоодеського району (керівник - Іванов Сергій Степанович), керівник ТДВ «Південний колос» - Білоконенко Наталя Яківна, керівник СФГ «Волощакевич» - Волощакевич Віктор Володимирович, Федюк Віктор Федорович - керівник СФГ «Аякс» із Веселинівщини, «Заслужений працівник сільського господарства України» Степанов Віктор Іванович - голова СФГ «Вікторія» Братського району, який підкреслив, що декан факультету агротехнологій Дробітько Антоніна Вікторівна - дружина сина знатного хлібороба з Братського району Дробітька Миколи Олексійовича, «Заслуженого працівника сільського господарства України», кандидата сільсько-господарських наук, який на жаль уже пішов із життя.

Мені було дуже приємно, що Віктор Іванович нагадав про це, бо я особисто знала Дробітька, який одним із перших у 70-х роках ХХ століття започаткував вирощування сої. На базі його господарства проводилися всесоюзні й республіканські семінари. Згадався вислів Миколи Олексійовича: «Константа розвитку агропромислового виробництва – зв'язок науки і практики». Як добре, що нащадки Миколи Олексійовича втілюють у життя його надбання.

На факультеті агротехнологій навчається 869 здобувачів вищої освіти. Студенти стаціонарного відділення – здебільшого сільська молодь. Здобувачі вищої освіти заочного відділення – це, переважно, спеціалісти, які сьогодні працюють в агропромисловому комплексі.

Переважна більшість випускників факультету - це не тільки трудівники землі, а й нинішні керівники районних та обласних структур, спеціалісти та керівники трудових колективів, співробітники науково-дослідних установ, коледжів, закладів вищої освіти. На Миколаївщині плідно працюють випускники університету: генеральний дирек-

тор групи компаній «Південна аграрно-експортна компанія» Ю. А. Кормишкін, голова постійної комісії з питань АПК Миколаївської обласної ради; голова правління ВАТ імені Куйбишева Братського району, депутат обласної ради народних депутатів О.О. Казарін; директор ТОВ «Золотий колос», Кавалер ордера Княгині Ольги III ступеня Н.В. Иванова; керівник ТОВ «Ріст-Агро», депутат Миколаївської районної ради Р.С.Нерода та багато інших.

Ім'я у вищій освіті: В'ячеслав Шебанін // Имена создающие мир : всеукраинский общественно-политич. журнал. - 2018. - Вып. 4. - Режим доступа : <http://imena.mk.ua/?079/01>

Чепурненко С.

ННАУ - генератор аграрных инноваций региона и страны

Незадолго до Дня работников сельского хозяйства на базе Николаевского национального аграрного университета Ассоциация работников аграрных учебных заведений Украины «Агроосвіта» совместно с Национальной академией аграрных наук провели круглый стол по актуальным вопросам деятельности аграрных высших учебных заведений и по случаю 100-летия Национальной академии аграрных наук. В мероприятиях приняли участие ректоры аграрных высших учебных заведений, первый вице-президент НААН М. В. Гладий, руководство государственного учреждения «Научно-методический центр информационно-аналитического обеспечения деятельности высших учебных заведений «Агроосвіта». Они обсудили широкий круг вопросов современного состояния и перспективных направлений развития аграрного образования, сотрудничества с научными учреждениями НААН и бизнесом.

Место проведения выбрано не случайно. Ведь по мно-

гим вопросам повестки дня круглого стола Николаевский НАУ уже имеет определенный опыт, и ректоры могли воочию с ним ознакомиться. Это и реализация программы укрепления материальной базы университета, начиная с собственного производства металлопластиковых окон и дверей, производства мебели, автономного отопления учебных корпусов и общежитий, и привлечение иностранных инвестиций в развитие научной базы, внедрение системы управления качеством по предоставлению услуг в сфере образовательной и научной деятельности, соответствующей требованиям ДСТУ ISO 9001: 2015 национального стандарта, и многое другое.

Все вопросы, которые обсуждались на заседании круглого стола, чрезвычайно важны для развития аграрного образования. Аграрный сектор Украины формирует около 40% ВВП, то есть является реальным донором национальной экономики и имеет весомую потребность в квалифицированных кадрах. А доля государственного заказа на подготовку специалистов для отрасли ежегодно сокращается и сегодня составляет лишь один процент. Требуется восстановить региональный заказ за счет местных бюджетов. Аграрные заведения имеют солидную материальную базу и способны обучать также иностранных студентов. Остается не решенным финансирование колледжей как в текущем году, так и на перспективу. Поднимался вопрос и практической подготовки будущих специалистов по дуальной форме обучения.

...Такие совещания руководителей высшего аграрного образования государства дают возможность не только знакомиться с лучшим опытом, но и определять первоочередные задачи, а также шаги по их реализации. Участники мероприятия сформировали от имени Ассоциации пакет первоочередных вопросов для решения в Министерстве образования и науки Украины: в частности, предложения

по Правилам приема на обучение в аграрные высшие учебные заведения молодежи, постоянно проживающей в сельской местности, формирование регионального заказа, финансирование колледжей, эффективное использование земельных ресурсов. Для этого взялись заручиться поддержкой народных депутатов от каждого региона, тесно сотрудничать с местными органами государственной власти и местного самоуправления.

Почетные гости и съехавшиеся со всех концов Украины коллеги имели возможность убедиться в важности партнерства университета с бизнесом в рамках научно-учебно-производственного консорциума «Южный», который впервые в Украине объединил высшие учебные заведения, научные, производственные, коммерческие структуры и обеспечивает быстрое продвижение инновационных разработок в производство с привлечением инвестиций. Так, в частности, с целью получения соискателями высшего образования реального практического опыта создания инновационного продукта на основе энергоэффективных технологий на собственных производственных площадях университета при поддержке группы компаний «Южная аграрно-экспортная компания» организована сборка узлов тепловых котлов промышленного назначения, работающих на пеллетах. Первые котлы уже установлены в котельной и подают тепло на объекты городской больницы № 3 и Николаевского базового медицинского колледжа.

В целом такие встречи дают возможность четко очертить главные проблемы целой отрасли и определить пути их решения.

...Но больше всего тешило душу то, что все выступающие за круглым столом отмечали успехи и достижения Николаевской «аграрки» и желали ее ректору Вячеславу ШЕБАНИНУ дальнейшего прорыва и новых открытий!

Ведь действительно ННАУ - это мощный современный образовательно-научный центр, обеспечивающий регион и Украину кадрами высокой квалификации в аграрной, экономической, технической сферах и одновременно активно влияющий на процессы развития экономики Николаевщины.

Вспомнился на площади перед главным учебным корпусом Николаевского НАУ памятный знак Михаилу Ливанову - профессору земледелия, основателю и руководителю первой школы практического земледелия в с. Богоявленское вблизи Николаева. Шесть лет уже школу и инновации ученого, опередившего время, продолжает на своем полевом полигоне, практикуя триединство образования, науки и производства, ННАУ. Николаевский национальный аграрный университет - это не только ведущий инновационно-инвестиционный, научный, образовательный, культурный центр аграрного образования и науки, а и признанный центр практического земледелия юга Украины. Подобного симбиоза истории и современности нет не только в Украине, но и других странах СНГ. Здесь нацелены на интеграцию аграрного образования, университетской науки и производства.

Уникальность университета в сплоченной команде единомышленников, деятельность которой направлена на восприятие всего нового и передового: достижения высокого уровня качества образования и научных исследований, создания комфортных условий для учебы, труда и отдыха всех участников образовательного процесса. Коллектив сотрудников и соискателей высшего образования Николаевского НАУ - одна большая семья. По словам Вячеслава Шебанина, «сегодня мы имеем коллектив с мощным многолетним опытом педагогической, научной и воспитательной работы, амбициозную и талантливую молодежь, реноме лучшего аграрного университета юга Украи-

ны, понимание и внедрение актуальных трендов современности».

У нас в гостях доктор технических наук, академик Национальной академии аграрных наук Украины, академик Академии наук высшей школы Украины, заслуженный деятель науки и техники Украины, ректор Николаевского НАУ В. С. ШЕБАНИН.

- Вячеслав Сергеевич, расскажите, пожалуйста, о главном векторе реформирования аграрного образования университета - синергии триады: образовании - науке - производстве. Каковы результаты, эффективность этого альянса?

- Высшие учебные заведения аграрного направления дают основательную теоретическую подготовку, но выпускникам часто не хватает практических навыков. Мы хорошо осознали, что без интеграции и активного сотрудничества аграрной науки и образования с производством достичь европейского уровня невозможно. Именно поэтому полностью переоснастили производственную и социальную инфраструктуру Учебно-научно-практического центра. Построили современное орошение, создали высокотехнический машинно-тракторный парк, применяем новейшие технологии, ведем деловые отношения с ведущими мировыми компаниями.

Концепция и Программа развития Николаевского национального аграрного университета основываются на системном анализе внутренних и внешних факторов его развития, имеющемся потенциале и возможностях, определяют направления совершенствования основных видов деятельности с учетом мировых тенденций, предвидя реализацию трех необходимых составляющих: образовательной, научной и производственной. Выполнение Программы позволило достичь основной цели, например, в подго-

товке высококвалифицированных специалистов, осуществляемой на качественно новой инновационной основе. Как результат, в прошлом учебном году 39 соискателей высшего образования университета стали победителями Всеукраинского конкурса студенческих научных работ по естественным, техническим и гуманитарным наукам, а 35 - победителями Всеукраинских студенческих олимпиад. По этому показателю мы уже седьмой год подряд занимаем первое место среди высших учебных заведений Николаевской области. Например, если общее количество победителей II этапа Всеукраинской студенческой олимпиады всех высших учебных заведений в Николаевской области составляет 39 человек, то 35 - это студенты Николаевского национального аграрного университета. По этим показателям Николаевский НАУ в первой десятке украинских вузов. Гордимся тем, что наша студенческая молодежь способна на всеукраинском уровне в бескомпромиссной борьбе доказывать свой высокий уровень знаний и демонстрировать мощный образовательный потенциал.

В прерогативе также укрепление научной и образовательной базы, на это направили более 12 миллионов гривень. Из них 9 миллионов - это проекты ученых университета, которые стали победителями и профинансированы за счет средств Европейского Союза, Министерства образования и науки Украины, остальные - собственные вложения и средства бизнеса.

Их реализация позволяет дополнительно построить 124 га дождевального орошения, создать на юге Украины современную инновационную площадку для проведения научных исследований и внедрения их в производство. Площадка станет научно-производственной лабораторией для консорциума «Южный» и соискателей высшего образования нашего университета.

На демонстрационном полигоне-2018 было представ-

лено 212 сортов зерновых колосовых культур. Под урожаем следующего года заложен демонстрационный полигон озимых зерновых культур всех селекционных центров Украины и ведущих центров Германии, Чехии, Франции, Сербии - всего 208 сортов, а также полигон озимого гороха. Кроме этого, восемь зарубежных компаний предоставили 40 новейших гибридов рапса озимого.

Впервые на посевах овощных и ягодных культур проведены испытания биоразлагаемой пленки английской компании Immer Group, продолжаются испытания органической продукции «Леонардит» из отечественного месторождения. Совместно с «Ландтех» реализуется проект точного земледелия на площади 159 га.

Для приобретения опыта по эксплуатации современной техники университет совместно с компаниями Индустриальной группы «У.П.Э.К.» («Лозовские машины», Украинское конструкторское бюро трансмиссий и шасси), Харьковским национальным техническим университетом сельского хозяйства им. П. Василенко и другими выступил учредителем Образовательно-инновационного кластера «Агротехника», в рамках которого проводятся испытания новых образцов сельскохозяйственной техники. Уже семь новых разработок прошли «производственное крещение» на наших полях и направлены в серийное производство. Кроме того, в рамках реализации Программы деятельности Образовательно-инновационного кластера «Агротехника» компания «Лозовские машины» в 2018 году передала бесплатно на испытания первый экспериментальный образец бороны «Дукат» и ротационной бороны «Динар» общей стоимостью почти 2 500 000 грн. А всего с начала сотрудничества «Лозовские машины» предоставили нам сельскохозяйственной техники на сумму более 5 300 000 грн. Известная отечественная компания «Эльворти» полностью обустроила учебную лабораторию

своей продукцией. Активно сотрудничают с нами и представители зарубежной техники, в частности компании «Ландтех», «Триа», «Case», что дает возможность нашим выпускникам знать и эффективно эксплуатировать современную зарубежную технику.

Кроме того, на базе Учебно-научно-практического центра Николаевского НАУ проводится ежегодный конкурс профессионального мастерства «Лучший пахарь университета», а в текущем году появился новый конкурс - «Лучший комбайнер».

Для практической подготовки специалистов по специальности «Электроэнергетика, электротехника и электромеханика» при поддержке АО «Николаевоблэнерго» создан современный учебный полигон энергетического оборудования.

Для формирования практических умений и навыков в сфере банковских услуг и бухгалтерского учета открыты инновационные учебно-научные лаборатории «Учебная бухгалтерия» и «Учебный банк» стоимостью более 400 тыс. долл. США.

С целью внедрения в производство новейших научно-технических разработок, обоснования выбора технологических решений и полноценной реализации Программы инновационно-инвестиционных проектов «Интеграция аграрного образования, науки, производства» создан Научный парк Николаевского НАУ «Агроперспектива». За три года ученые университета совместно с этим парком реализовали инновационных проектов на сумму более чем 7 500 000 грн.

- *«Аграрка» использует какие-то особые методы обучения студентов?*

- Концепция развития ННАУ и программы ее реализации на период до 2022 года предусматривают повышение

качества предоставления образовательно-научных, консультационных и инновационных услуг с целью воспитания нового поколения специалистов для обеспечения развития повышения уровня инновационности отраслей экономики, улучшения социальной, экологической среды региона и государства в целом. Сочетание образовательной составляющей с практическими навыками позволяет готовить специалистов в соответствии с требованиями рынка труда. В этом важную роль играют стажировки. Внедрена дуальная форма обучения непосредственно на рабочих местах будущих профессий в известных фирмах, таких как: АО «Николаевоблэнерго», компания «Днепрорегионгаз», ГК «Южная аграрно-экспортная компания», Индустриальная группа «УПЭК», ЧАО «Лакталис», фермерских хозяйствах «Органиксистем», «Владам» и других. По ней обучается 74 студента. Дуальная форма получения образования нашла свое признание и поддержку не только отечественных производителей, но и в реализации программ международного сотрудничества. В 2017 году между Николаевским НАУ и Менонитской ассоциацией экономического развития был подписан Меморандум о взаимопонимании. Практической реализацией Меморандума стало участие нашего университета в украинском проекте бизнес-развития плодоовощеводства (UHBDR). Данная грантовая программа финансируется министерством международных дел Канады и Менонитской ассоциацией экономического развития. Программа предоставляет возможность соискателям высшего образования получить практические навыки на современных аграрных предприятиях, мотивирует талантливую молодежь к трудоустройству. За счет средств проекта проводятся выездные дни практической подготовки на аграрные предприятия южного региона (уже приняло участие более 1200 студентов), публикуются учебные пособия, организуются конкурсы, выставки,

круглые столы, научно-практические конференции, оплачиваются лекции иностранных специалистов и др.

- Скажите, практикует ли ННАУ посеместровое обучение своих студентов за рубежом, и как это на них отражается?

- Конечно, ежегодно более 200 соискателей высшего образования «аграрки» проходят практику за рубежом, знакомятся с современными зарубежными технологиями, в частности, в Германии, Дании, США, Норвегии, Швейцарии. Дипломы нашего университета признаются в любой стране мира, если выпускник обладает своей профессией, практическими навыками, отличается порядочностью и трудолюбием. Так, Олег Кожокарь неоднократно выезжал на зарубежные практики в Австралию и США. Получив диплом инженера-исследователя, был приглашен на должность менеджера одним из крупнейших производителей картофеля «Strohauer Farms» штата New Mexico, США, где успешно применяет свои знания, полученные в университете. Вадим Петренко, выпускник факультета менеджмента, учился в Weihenstephan-TriesdorfUniversity в Германии по программе двойных дипломов. В 2018 году получил степень магистра, остался в университете для научной работы. Таких примеров можно привести немало.

- Говорят, будущее - за цифровым сельским хозяйством и инновациями.

- Ректорат Николаевского НАУ понимает, что университетская наука, как это есть во всем цивилизованном мире, должна быть мощным источником инноваций, и убеждены в том, что если есть инновационные открытия и проекты, то отечественные или зарубежные инвестиции обязательно придут, так как бизнес по своей природе является особенно чувствительным к инновациям. Масштаб использования компьютеров для обработки больших объе-

мов в сельском хозяйстве растет с каждым днем. Это дает университету возможность своевременно получать нужную информацию.

Так, наличие в университете сертифицированной почвенно-агрохимической лаборатории позволяет проводить исследования изменения плодородия почв региона. С целью предотвращения потерь плодородия почвы коллективом ученых университета по заказу сельхозтоваропроизводителей разработана научно обоснованная система удобрения на основании определения содержания питательных веществ в почве и комплексной оценки общего плодородия. Совместно с компанией «Ландтех» внедряется проект точного земледелия.

Программой научной и научно-технической деятельности университета на 2018 год и в рамках реализации программы Национального инновационного кластера «Плодородие почв», соучредителем которого является и наш университет, разработана Методика гумусового мониторинга почв южной и сухой степи Украины с помощью спутниковых изображений. Спутниковые сенсоры дают возможность ученым университета подробно детализировать содержание влажности почвы или степень развития растений. Результаты исследований могут быть использованы в организации государственного мониторинга почв, позволяют составлять прогнозы и разрабатывать систему агротехнических гумусозащитных и гумусовосстанавливающих мероприятий, использовать полученные данные для широкомасштабного почвенного картирования, бонитировки почв, нормативной и экспертной оценки земель. А значит, качественно проводить земельную реформу, определять эффективного собственника на землю и стратегического инвестора в сельскохозяйственную отрасль.

- *Каковы самые актуальные направления деятельнос-*

ти ученых университета?

- Достижения научно-технического прогресса и инновации в современных условиях становятся основными факторами роста и развития национальной экономики в долгосрочной перспективе. Чрезвычайную актуальность приобретает поиск новых технологий, способных обеспечить повышение эффективности функционирования аграрной отрасли в условиях обеднения природных ресурсов. Только постоянное внедрение инновационных научных разработок, новейших технологий в производство может обеспечить предприятиям экономический рост, экономию ресурсов, что особенно важно в условиях рынка.

К тому же глобальное потепление климата планеты все больше и больше влияет на продуктивность сельскохозяйственных культур. Повышение среднегодовой температуры на один градус приводит к снижению урожайности на 21 процент. Эксперты прогнозируют: если не сдержать глобальное потепление, урожаи упадут на четверть. К тому же динамично растет население планеты. Совершенно очевидно, что проблемы продовольственной безопасности в ближайшие годы станут главными. На сегодня только 25 стран мира способны обеспечить себя продуктами питания.

Украина здесь - среди лидеров. Над этими проблемами работают ученые университета.

- Вячеслав Сергеевич, с какими аграрными компаниями ННАУ работает? В чем суть сотрудничества? Каковы достижения?

- Ученый совет, ректорат университета тесно сотрудничают с ведущими отечественными и зарубежными селекционными центрами, производителями сельскохозяйственной техники и агрохимикатов.

Это дает возможность нашим ученым разрабатывать

новые и совершенствовать существующие технологии выращивания сельскохозяйственных культур, изучать адаптивные характеристики новых сортов и гибридов в условиях юга Украины. Результаты этой работы мы представляем на ежегодных всеукраинских и международных Днях поля. В течение 2013 - 2017 годов на опытных полях университета проведено 8 международных и 5 всеукраинских Дней поля. В целом научно-исследовательские поля университета превратились в своеобразный научно-инновационный полигон южного региона по демонстрации новейших достижений отечественной и зарубежной науки в области селекции зерновых, технических и овощных культур, инновационных технологий. За 6 лет 69 демонстрационных полигонов университета посетили более 3250 руководителей и специалистов сельхозпредприятий.

Свою новую продукцию представили 168 компаний из Украины, Германии, Франции, Италии, Испании, Японии, США, Израиля, Нидерландов, Швейцарии, Канады, Австрии, Индии, Аргентины, Финляндии, Венгрии, Турции, Сербии, Чехии и других.

- *Много ли знатных аграриев подготовил ННАУ?*

- Выпускники университета работают во всех отраслях экономики нашей области. Среди них немало успешных менеджеров, специалистов, политиков, ученых. Это В. И. Подберезняк, А. П. Ливик, В. В. Бонь, Ю. А. Кормышкин, А. А. Чебан, Н. В. Иванова, Р. В. Данильченко, А. А. Казарин и многие другие.

- *Вячеслав Сергеевич, почему День работников сельского хозяйства вы считаете своим вторым профессиональным праздником?*

- День работника сельского хозяйства для нас большой праздник. Ведь это особая категория людей, которая заслуживает уважения и внимания не только со стороны

государства, местного самоуправления, но и научных, и образовательных учреждений. Ключевая фигура на селе и в городе - человек, который кормит не только Украину. Наше государство четвертый мировой экспортер кукурузы и пятый пшеницы. Большинство фермеров, специалистов сельхозпредприятий - выпускники Николаевского НАУ. И сегодня уже их дети получают образование в нашем университете, таким образом появляются целые династии. Поэтому двери для них всегда открыты, мы рады видеть их у нас. Пользуясь случаем, поздравляю всех работников агропромышленного комплекса с профессиональным праздником. Желаю крепкого здоровья, новых достижений, удачи.

Сегодня перед Украиной стоят масштабные вызовы технологического развития, обеспечения экологической, биологической, продовольственной безопасности. Ответить на них можно только с помощью сильной триады науки, образования, производства. Кто не внедряет инновации, тот остается на обочине быстро развивающегося агрорынка. Такую догму демонстрируют преподаватели и студенты Николаевского национального аграрного университета.

Чепурненко С. ННАУ - генератор аграрных инноваций региона и страны [Электронный ресурс] / С. Чепурненко, Н. Карпенко // Южная правда. - 2018. - № 132-133. - С. 1, 5. – Режим доступа : http://www.up.mk.ua/mainpage/show_item/21083?style=font-size%3A18px%3B

Від світла знань - добробут на землі!

В останні роки Україна входить до числа лідерів експорту аграрної продукції. Скажімо, за три квартали 2017 року, порівняно з аналогічним періодом 2016 року, позитивне сальдо зовнішньої торгівлі нашої країни аграрною продукцією зросло майже на третину (31%) і сягнуло \$10 млрд. І за умови збереження динаміки результатів нинішнього року (а це реально - адже останній квартал року традиційно багатий на експорт зерна) Україна може встановити історичний рекорд експортної виручки - понад \$18 млрд. Варто зазначити, що цей успіх пов'язаний не лише з історично високими світовими цінами на основні зернові та олійні культури, а й досягнутий завдяки впровадженню у виробництво сучасних, адаптованих до українських регіональних умов технологій, а також інноваціями щодо доробки та зберігання сільськогосподарської продукції.

Експерти прогнозують подальше зростання експорту аграрної продукції з України впродовж наступних років і називають мінімальні цифри у \$25 млрд і більше, але, на мій погляд, на такі показники ми навряд чи скоро вийдемо, а ось цифра в \$20 млрд агроекспорту є досить реальною вже у найближчому майбутньому - за умови підвищення врожайності сільськогосподарських культур, звісно. І тут провідна роль за аграрною освітою і наукою, реформування та інноваційний розвиток яких можливо активізувати завдяки поширенню різних форм інтеграції, консолідації зусиль та спільному проведенню науково-дослідних робіт із подальшим впровадженням їх у виробництво, залученню інвестицій.

Існуюча правова база у сфері науки і освіти створила сприятливі умови для розвитку вітчизняної аграрної науки та економіки держави. Проте через численні зміни у

законодавстві вони втратили стимулюючі чинники розвитку, особливо що стосується прикладних розробок, їхнього упровадження та створення ринку інтелектуальної власності.

До того ж обмаль фінансування з боку держави, обмежена матеріально-технічна база вищих навчальних закладів та наукових установ для проведення досліджень, виробничих практик не сприяють розвитку освіти і науки, є перепонами для підготовки кваліфікованих фахівців і впровадження наукових розробок у виробництво та їхню подальшу комерціалізацію.

Саме тому актуальною стала науково-технічна кооперація в інноваційних процесах - об'єднання наукових установ, організацій, підприємств різних за формою власності з вищими аграрними навчальними закладами на підставі угоди про спільне фінансування науково-дослідних робіт, спільні дослідження, впровадження у виробництво їхніх результатів, забезпечення проведення заходів щодо якісної підготовки фахівців у відповідних галузях знань, які мали б попит не тільки у певному регіоні, а й здатні були інтегруватися у європейський освітньо-науковий простір. На цьому шляху наш університет здійснив ряд важливих кроків.

За підтримки ізраїльської компанії «Ірригатор» вчені університету розробили і впровадили на базі Навчально-наукового практичного центру університету проект «Сучасне краплинне зрошення». Це дало можливість укласти договори на сортовипробування овочевих культур із вісьмома іноземними компаніями Франції, Італії, Іспанії, Японії, США, Ізраїлю, Нідерландів, Швейцарії (Clause, Nunhems, Singenta, Nickerson-Zwaan, Sakata, Bejo, TaciSeed). Сортовипробування профінансовано іноземними компаніями на загальну суму 30 тисяч доларів. За результатами досліджень проведено міжнародні Дні поля та

науково-практичній конференції.

Робоча група наших науковців за участю вчених Інституту зрошуваного землеробства, Інституту водних проблем і меліорації, Наукового парку «Агроперспектива» розробила інноваційний проект «Сучасне зрошення земель Миколаївського НАУ» для вирощування насіння гібридної кукурудзи на площі 277 гектарів. В його реалізацію компанія «Монсанто» інвестувала 700 тисяч доларів США. Це дозволило уже у 2015 році на замовлення компанії «Монсанто» відпрацювати науково обґрунтовані технології вирощування нових американських гібридів зернової кукурудзи за різних режимів зрошення та систем мікро- і макроживлення за договірною тематикою на суму 4 млн грн.

З 2014 року проводяться роботи з сортовипробування новітніх селекційних досягнень зернових колосових культур провідних селекційних центрів України і, насамперед, Селекційно-генетичного інституту, який підтримав нашу ініціативу, а згодом до цього проекту долучилися Мировітський інститут пшениці ім. В. М. Ремесла, Інститут рослинництва ім. В. Я. Юрьєва, Інститут зрошуваного землеробства, Білоцерківська селекційно-дослідна станція, Всеукраїнський інститут селекції.

Упродовж 2013 - 2016 років на «Дослідному полі» МНАУ проведено 6 міжнародних та всеукраїнських Днів поля з технології вирощування зернових колосових культур, сорго, овочевих та баштанних культур. За результатами досліджень видано «Довідник сортів пшениці озимої для степу України».

З результатами роботи на «Дослідному полі» університету, яке визнано кращим серед усіх аграрних ВНЗ України, ознайомилися міністр аграрної політики та продовольства України, президент Національної академії аграрних наук України, перші керівники Миколаївської об-

ласті, очільники департаментів Міністерства освіти і науки України, Міністерства аграрної політики і продовольства України, Державної установи «Агроосвіта», ректори та декани аграрних ВНЗ, провідні вітчизняні й зарубіжні селекціонери.

Понад 1200 представників сільгосп підприємств півдня України мали можливість ознайомитися із сучасними селекційними досягненнями в овочівництві, зерновому господарстві та останніми розробками сільськогосподарської техніки провідних світових та вітчизняних компаній, можливостями безпілотної авіації для потреб сільського господарства.

Входження нашого університету до освітньо-інноваційного кластеру «Агротехніка», заснованого відомою компанією УПЕК, науковими установами та ВНЗ, надало нам можливість отримати для випробування не тільки сучасні зразки ґрунтообробної техніки на суму більш ніж 2,5 млн грн, а й обладнати навчальні класи та лабораторії елементами сільськогосподарської техніки. Крім цього, студенти мали можливість ознайомитися з тенденціями створення «розумної техніки», науковці отримали фінансування наукових розробок за рахунок коштів бізнесу.

У межах реалізації програми Національного інноваційного кластеру «Родючість ґрунтів», співзасновником якого є і наш університет, розроблено «Методику гумусового моніторингу ґрунтів південного та сухого степу України» з допомогою супутникових зображень, результати якого можуть бути використані в організації державного моніторингу ґрунтів, дозволять прогнозувати і розробити систему агротехнічних гумусозахисних та гумусовідновлюваних заходів, використовувати отримані дані для широкомасштабного ґрунтового картування, бонітування ґрунтів, нормативної та експертної оцінки земель, а отже

якісно провести земельну реформу, визначити ефективного власника землі та стратегічного інвестора у сільськогосподарську галузь.

Тісна співпраця університету з вітчизняними та зарубіжними компаніями стала можливою завдяки створенню на базі МНАУ Наукового парку «Агроперспектива».

Поєднання навчально-наукової складової з виробничою на базі університету і Наукового парку дає позитивні результати. Але, зважаючи на вимоги сучасного законодавства, є істотна потреба у створенні більш потужної організаційно-правової форми, такої як Навчально-науково-виробничий консорціум аграрних ВНЗ, науково-дослідних установ та виробничих підприємств України для вирішення й реалізації таких завдань, як підготовка докторів філософії за освітньо-науковою програмою, отримання більш ефективних результатів під час проведення науково-дослідних робіт, впровадження їх у виробництво, комерціалізація досліджень, залучення інвестицій, створення сприятливих умов для співпраці з бізнесом.

Тому на наші пропозиції з цього питання відгукнулися вісім наукових установ Національної академії аграрних наук, 22 відомі підприємства: ТОВ «СП «Південна аграрно-експортна компанія» (ПАЕК), ТОВ «С-Росток», ДП ДГ «Реконструкція», дослідне господарство «Асканійське», ТОВ «Золотий колос», ТОВ «Агрофлагман», Індустріальна група «УПЕК» (м. Харків) та низка інших і, звичайно ж, вищі навчальні заклади. У заходах з нагоди підписання Меморандуму щодо створення «Навчально-науково-виробничого консорціуму «Південний» аграрних вищих навчальних закладів, науково-дослідних установ та виробничих підприємств України взяли участь міністр освіти і науки Л. Гриневич, Президент Національної академії аграрних наук Я. Гадзало, голова Миколаївської облдержадміністрації О. Савченко.

Засновники консорціуму переконані, що таке об'єднання надасть можливість ефективно використовувати матеріально-технічний, науковий, освітній потенціали для створення інноваційних проектів з метою забезпечення великих технологічних проривів для науки, освіти і виробництва.

Шебанін В. Від світла знань - добробут на землі!
[Електронний ресурс] / В. Шебанін // Южная правда. - 2017. - № 139-140. - Режим доступу : http://www.up.mk.ua/mainpage/show_item/18405.

В. С. Шибанін, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент НААН, ректор Миколаївського національного аграрного університету

Інтеграція аграрної освіти, науки і виробництва як основа підготовки сучасних кадрів для АПК

Постановка проблеми. Агропромисловий комплекс України є одним із основних бюджетоформувальних секторів національної економіки, частка якого у зведеному бюджеті України останніми роками становить у середньому 12 %, а в товарній структурі експорту - понад третину [8]. Євроінтеграційна спрямованість економічних відносин України потребує якісного удосконалення ресурсного потенціалу та підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції на світовому ринку, що можливо за умови запровадження інновацій у виробництво, науку й освіту, якісних змін у формуванні кадрового потенціалу, підготовці та перепідготовці кадрів тощо.

У наш час висококваліфікований, професійно компетентний персонал стає основним чинником як виробництва, так і соціально-економічного прогресу на всіх рівнях господарювання. Лідерські позиції сучасних підприємницьких структур АПК все більше визначають висококваліфіковані кадри, орієнтовані на здобуття конкурентних переваг в освіті, результатах праці, здатних до інтелектуально-професійного розвитку, розробки та запровадження інновацій на рівні світових стандартів, створення конкурентоспроможної продукції. Пошук шляхів поліпшення якості підготовки майбутніх фахівців потребує ретельного вивчення цієї проблеми в контексті сучасної інноваційно орієнтованої

університетської освіти.

Нові тенденції розвитку університетів вимагають активізації участі громадськості у формуванні освітньої політики, перерозподілу повноважень між суб'єктами освітньої системи з орієнтацією на ринкові фактори у розвитку вищої освіти. Таким чином, освітянська система є сферою постійної взаємодії заінтересованих сторін: держави й суспільства в особі їхніх інститутів і громадян. Суб'єкти освітньої політики повинні мати можливість впливати на діяльність та розвиток системи освіти, а також відповідати за створення умов для реалізації освітньою системою соціально-гуманітарних і економічних завдань. Реформування освітньої системи в Україні вимагає також адекватних змін внутрішнього менеджменту університетів, їх переходу на принципи стратегічного планування, маркетингу ринку освітніх послуг, управління персоналом, розширення академічних свобод та академічної мобільності усіх учасників освітнього процесу [9]. Отже, головним завданням аграрних вищих начальних закладів (ВНЗ) є забезпечення потреб агропромислового виробництва у підготовці конкурентоспроможних кадрів, зважаючи на потреби ринку праці й специфіку розвитку територій. Створення у ВНЗ умов для одержання здобувачами вищої освіти конкурентних переваг у світі є головною умовою економічної та соціальної стабільності суспільства й сприяє економічному зростанню країни, збільшенню прибутковості підприємств та доходів населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти означеної проблеми досліджували вітчизняні та іноземні вчені, зокрема: М.Ф. Бойко [7], П.П. Гаврилко [5], P.F. Druker [2], Woodhill Lim [4], Т.Д. Іщенко [6], І.Г. Кириленко [7], В.Г. Кремень [3], Н.В. Мартинюк [11],

С.М. Ніколаєнко [12], Н.М. Сіренко [16], М.П. Хоменко, О.М. Ткачук [18] й ін. Тривала дискусія навколо розв'язання проблеми підвищення конкурентоспроможності кадрового потенціалу для АПК країни доводить її важливість. Водночас, зважаючи на вирішальне значення цієї проблеми, комплексне обґрунтування ролі інноваційно орієнтованого університету у підготовці високо-кваліфікованих кадрів для агропромислового виробництва є актуальним і визначає необхідність подальших наукових досліджень.

Мета статті - висвітлення ролі інноваційно орієнтованого університету в підготовці сучасних кадрів для агропромислового сектора країни з урахуванням досвіду Миколаївського національного аграрного університету.

Виклад основних результатів дослідження. Стратегією розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року передбачено, що наукове забезпечення інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва є одним із ключових важелів державної політики на шляху підвищення ефективності функціонування підприємств АПК та рівня конкурентоспроможності виробленої продукції [17]. Її успішна реалізація багато в чому сприяє підготовці й навчанню фахівців, що володіють навичками запровадження у виробництво наукоємної високотехнологічної продукції, спрямоване на задоволення потреб внутрішнього ринку і нарощування експортного потенціалу України. Освітня діяльність - складний, багаторівневий процес, ефективність якого зводиться до комплексного та всебічного розвитку здібностей і професійних якостей майбутніх фахівців. У процесі освітньої діяльності здібності здобувача вищої освіти поступово розвиваються й реалізуються як комплекс

відповідних професійних якостей, що сприяють зростанню його професійної майстерності та характеризують як кваліфікованого фахівця.

Концепція розвитку Миколаївського національного аграрного університету (Миколаївського НАУ) ґрунтується на системному аналізі внутрішніх і зовнішніх факторів його розвитку, наявному потенціалі та можливостях, що безпосередньо впливають на вибір його стратегії з урахуванням змін в освітянському просторі, визначає напрями вдосконалення основних видів діяльності, пріоритети, необхідні для успішного функціонування й розвитку університету, безперервної ступеневої освіти в АПК країни з урахуванням світових тенденцій, передбачаючи реалізацію трьох необхідних складових: освітньої, наукової та виробничої [9]. Миколаївський НАУ - це основний координаційний центр у системі безперервної професійної ступеневої аграрної освіти, головним завданням якого є: задоволення потреб особистості у здобутті вищої кваліфікації за обраним напрямом діяльності, а також інтелектуального, фізичного й духовного зростання; створення та вдосконалення умов для професійного росту; досягнення європейського рівня якості вищої освіти; поширення знань серед населення; організація й проведення фундаментальних і прикладних досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок із метою розв'язання проблем розвитку АПК, тісно пов'язаних з освітнім процесом. Миколаївський НАУ готує висококваліфіковані кадри для АПК в університеті, чотирьох коледжах та безпосередньо в умовах виробництва. Структуру безперервної ступеневої професійної освіти у Миколаївському НАУ наведено на рисунку.

Процес європейської інтеграції дедалі помітніше впливає на всі сфери життя держави, не оминув він і

вищої освіти. При цьому обрані шляхи модернізації освітнього процесу аналогічні загальноєвропейським підходам, які уможливили в повному обсязі запровадити у Миколаївському НАУ принципи Європейської кредитно-трансферної системи (ЕСТБ). Саме її розглядають як засіб підвищення мобільності студентів під час переходу з однієї навчальної програми в іншу, включно з програмами післядипломної освіти. ЕСТБ є багатоцільовим інструментом визнання та мобільності, засобом реформування навчальних програм, а також сприяє передачі кредитів вищим навчальним закладам інших країн [3].

Підготовка фахівців у Миколаївському НАУ здійснюється за освітніми ступенями «Бакалавр» і «Магістр» та освітньо-кваліфікаційними рівнями «Молодший спеціаліст» і «Спеціаліст» за відповідними освітньо-професійними чи освітньо-науковими програмами ступенево або неперервно залежно від вимог до рівня оволодіння сукупністю умінь та навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності. Освітньо-професійна програма підготовки молодшого спеціаліста забезпечує одночасне здобуття базової вищої освіти за спеціальністю й кваліфікації молодшого спеціаліста на базі повної загальної середньої освіти або базової загальної середньої освіти з наданням можливості здобувати повну загальну середню освіту. У Миколаївському НАУ підготовка молодших спеціалістів здійснюється у відокремлених підрозділах - коледжах, які заявили про себе як потужні, конкурентоспроможні гравці на ринку освітніх послуг.

Звичайно, за час свого існування коледжі Миколаївського НАУ стикалися з різноманітними проблемами. Наразі, основним приводом для хвилювання є питання місця та ролі коледжів і технікумів у системі освіти країни в умовах імплементації Закону України

«Про вищу освіту» та прийняття Закону України «Про освіту». Адже коледжі забезпечують якісну фахову підготовку молодших спеціалістів для всіх галузей економіки держави. Вони мають висококваліфікований склад працівників із великим педагогічним досвідом, потужну матеріально-технічну базу. Випускники коледжів продовжують навчання в університетах і тим

самим забезпечується безперервна ступенева освіта у державі, що значно економить бюджетні кошти. В аграрних коледжах навчається переважна більшість сільської молоді, тому вони відіграють ще й суттєву соціальну роль у країні.

Структура безперервної ступеневої професійної освіти у Миколаївському національному аграрному університеті

Важливою складовою в системі професійної підгото-

вки висококваліфікованих фахівців у Миколаївському НАУ є організація та проведення науково-дослідної роботи, яка підвищує ефективність освітнього процесу, сприяє поглибленню знань здобувачів вищої освіти, розвиває в них наукове мислення, прищеплює навички самостійних досліджень, формує творчий підхід до розв'язання проблеми. Організують науково-дослідну роботу в університеті як на рівні Наукового парку Миколаївського НАУ «Агроперспектива», Національного інноваційного кластера «Родючість ґрунтів», Науково-творчого товариства молодих науковців, так і на рівні факультетів та кафедр університету за допомогою студентських наукових гуртків. Студенти університету, починаючи з третього курсу, залучаються до виконання держбюджетних і госпдоговірних науково-дослідних робіт, міжнародних грантів (проектів) тощо. З метою розширення кругозору й постійної підтримки зв'язків із фахівцями вітчизняних та іноземних підприємств, відомих компаній, регулярно проводяться тематичні лекції, наукові семінари, майстер-класи, тренінги, турніри тощо.

Університет налагодив тісні контакти з науковими товариствами більш як 50-ти вищих навчальних закладів України й зарубіжжя, зокрема із США, Великобританії, Франції, Німеччини, Польщі, Данії, Швейцарії, Північної Ірландії, Аргентини, Нідерландів та інших. Щороку близько 300 здобувачів вищої освіти університету проходять виробничу практику й стажування за кордоном.

Науково-дослідна діяльність здобувачів вищої освіти в університеті здійснюється за трьома основними напрямками:

- науково-дослідна робота, яка є невід'ємною складовою освітнього процесу та є обов'язковою для всіх

здобувачів вищої освіти;

- науково-дослідна робота, що здійснюється поза освітнім процесом;

- науково-організаційні заходи, з-поміж яких конференції, конкурси, олімпіади тощо.

Всеукраїнський рівень науково-організаційних заходів, в яких беруть участь здобувачі вищої освіти університету, сприяє не лише моральному задоволенню, а й служить потужним стимулом для розвитку талановитої молоді, яка в подальшому зможе гідно представити потенціал АПК України на міжнародному рівні. За результатами Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із природничих, технічних і гуманітарних наук та Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальних дисциплін і спеціальностей у 2015/16 навчальному році, оприлюднених Міністерством освіти і науки України, 20 студентів Миколаївського НАУ здобули перемогу у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт та 20 студентів університету (із 32 переможців у Миколаївській області) - на II етапі Всеукраїнських студентських олімпіад.

Сучасне суспільство висуває нові вимоги до освіти, дотримання яких потребує нових підходів, звернення до особистості студента з його потребами й інтересами. Саме запровадження сучасних методів студентського самоврядування університету сприяє гармонійному розвитку вищого навчального закладу. Завдяки студентському самоврядуванню навчальний заклад може відчувати себе єдиною корпорацією, де панують партнерські стосунки, атмосфера взаємодії та взаєморозуміння. Студентські ініціативи спонукають до пошуку й запровадження напрямів розвитку

позанавчальної діяльності, удосконалення освітнього процесу, не дозволяють зупинитися на досягнутому, навчаючи, навчатися самим. Розвинене та активне студентське самоврядування може стати додатковим чинником, що впливає на вибір абітурієнтом навчального закладу. В усіх моделях виховної роботи Миколаївського НАУ слід підкреслити важливість співпраці органів студентського самоврядування й керівництва університету. Студентське самоврядування в університеті є не просто самостійним явищем, а виступає суттєвим компонентом усього освітньо-виховного процесу, що має також і особливе ідеологічне навантаження. До інноваційних методів роботи студентської колегії належать тренінгові заняття, орієнтовані на самопізнання, самовизначення та самовдосконалення особистості. Кожен із них - це наперед запланований освітній процес, призначений сформувати вміння й навички студентів. Результативність тренінгових занять досягається за рахунок дотримання в групі сукупності взаємоузгоджених принципів, з-поміж яких:

- добровільність спілкування, позитивний характер зворотного зв'язку;
- неконкурентність стосунків;
- особистісна ідентифікація;
- індивідуальний підхід;
- гармонізація інтелектуальної та емоційно-вольової сфери особистості тощо.

В університеті значна увага приділяється засвоєнню здобувачами вищої освіти практичних навичок, пов'язаних з їхнього майбутньою професійною діяльністю. Цьому сприяє проходження виробничої й переддипломної практик, під час яких студентська молодь має можливість закріпити теоретичні знання, вив-

чити досвід роботи підприємств, оволодіти виробничими навичками та передовими методами праці за фахом. З цією метою в університеті створено Навчально-науково-практичний центр (ННПЦ), де реалізується практичне застосування сучасних досягнень агрономії й агроінженерії. Набуття практичного досвіду майбутніми фахівцями з обліку та оподаткування відбувається у навчально-науковій лабораторії «Навчальна бухгалтерія», фінансів, банківської справи і страхування - у навчально-науковій лабораторії «Навчальний банк», електроенергетики, електротехніки та електромеханіки - в умовах навчального полігону енергетичного обладнання тощо. У ННПЦ створено всі умови для навчання студентів університету, проведення аспірантами, докторантами й ученими наукових досліджень, зведення науково-виробничої діяльності, яка технологічно пов'язана з високоякісною підготовкою фахівців усіх галузей АПК України.

Суттєву роль у підготовці конкурентоспроможних висококваліфікованих кадрів для АПК відіграє запровадження в діяльність МНАУ новацій за рахунок співпраці бізнесу з освітою та наукою. Ректорат Миколаївського НАУ повною мірою розуміє, що університетська наука, як це є в усьому цивілізованому світі, повинна бути потужним джерелом інновацій, і переконані в тому, що якщо є інноваційні відкриття та проекти, то вітчизняні чи іноземні інвестиції обов'язково прийдуть, оскільки бізнес за своєю природою особливо чутливий до інновацій. Так, у 2014 році за підтримки ізраїльської компанії «Іригатор» ученими університету розроблено і запроваджено на полях ННПЦ університету проект «Сучасне краплинне зрошення». Це дало можливість у 2015 році укласти договори про сортовипробування овочевих культур із вісьмома іноземними компаніями

Франції, Італії, Іспанії, Японії, США, Ізраїлю, Нідерландів, Швейцарії (Clause, Nunhems, Singenta, Nickerson-Zwaan, Sakata, Bejo, TaciSeed). Сортовипробування профінансовано іноземними компаніями. За результатами досліджень проведено Міжнародний День поля та міжнародну науково-практичну конференцію.

Упродовж останніх років науковим колективом університету проводяться роботи по сортовипробуванню сортів і гібридів зернового та цукрового сорго вітчизняної й зарубіжної селекції із восьми країн світу (Україна, Франція, Угорщина, Індія, США, Японія, Молдова та ін.). Наукові напрацювання за вищезазначеним напрямом стали основою для проведення науково-дослідних робіт з удосконалення існуючих технологій вирощування сорго. Одержані результати відповідають світовому рівню і можуть бути використані як елементи технології для вирощування культури, що дає змогу одержувати чистий прибуток з 1 га до 14,5 тис. грн.

Із 2013 року проводяться роботи із сортовипробування новітніх селекційних досягнень зернових колосових культур провідних селекційних центрів України: Селекційно-генетичний інститут, Миронівський інститут пшениці ім. Ремесла, Інститут рослинництва ім. Юрьєва, Інститут зрошуваного землеробства, Білоцерківська селекційно-дослідна станція. Під урожай 2017 року на демонстраційному полігоні зернових колосових культур цього року висіяно більше 100 перспективних сортів озимої пшениці та озимого ячменю. Результати досліджень представлено на Днях поля, конференціях всеукраїнського й міжнародного рівнів, у яких беруть участь керівники НДТ, спеціалісти агроформувань, селекціонери тощо. Проведена робота дала можливість удосконалити технологічні прийоми вирощування зернових, бобових, олійних культур в умовах

південного Степу України.

Інноваційні розробки науковців університету знаходять підтримку зарубіжних і вітчизняних компаній. У 2014 році робочою групою науковців університету розроблено інноваційний проект «Сучасне зрошення земель Навчально-науково-практичного центру Миколаївського НАУ» для вирощування насіння гібридної кукурудзи на площі 277 га. Проект зацікавив відому американську компанію «Монсанта», яка інвестувала у його реалізацію 700 тис. дол. США для будівництва напірного водогону та придбання сучасних дощувальних машин Lindsay Zimmatic зарубіжного виробництва. Запровадження зазначеного проекту дало змогу в 2015 році на замовлення компанії відпрацювати науково обґрунтовані технології вирощування насіння нових американських гібридів зернової кукурудзи за різних режимів зрошення й систем мікро- і макроживлення. Застосована іригаційна система дала можливість підвищити ефективність зрошення та принесла університету понад 8 млн грн грошової виручки. При цьому насіння одержаних гібридів має генетичну чистоту в межах 99%, за що університет додатково одержав більше 280 тис. грн бонусів. Перспективною, на наш погляд, є співпраця з вітчизняною компанією «Агродрон» щодо застосування безпілотників для захисту сільськогосподарських культур від лускокрилих шкідників, моніторингу стану посівів та їх охорони.

Щорічно на дослідних полях університету проходять практику понад 400 студентів, більше 50 молодих учених виконують дослідження за темами кандидатських і докторських дисертацій. Усе це дає можливість майбутнім фахівцям ознайомитися з перспективними сортами й гібридами зернових, технічних, овочевих культур, сучасними технологіями вирощування, систе-

мами живлення, зрошення рослин і захисту їх від хвороб, шкідників та бур'янів.

Розробки вчених університету щодо оптимізації комплектування машинно-тракторних агрегатів із використанням комбінованих сільськогосподарських машин і формування машинно-тракторного парку стали основою для розроблення наукового проекту «Ресурсо-заощаджувана технологія з використанням комбінованих сільськогосподарських машин» та дали можливість університету спільно з компанією «Лозівські машини» стати у 2015 році співзасновником Освітньо-інноваційного кластера «Агротехніка». Співробітництво за програмою кластера уможливило університету одержати сучасні зразки ґрунтообробної техніки й лабораторне обладнання вартістю понад 1 млн грн. Сучасна техніка та новітні розробки Лозівського ковальсько-механічного заводу щорічно демонструються на традиційних Днях поля з технології вирощування овочевих, технічних і зернових культур.

Наявність в університеті сертифікованої ґрунтово-агрохімічної лабораторії дає змогу проводити дослідження зміни родючості ґрунтів регіону. З метою запобігання втрат родючості ґрунту колективом учених університету на замовлення сільгосптоваровиробників розроблено науково обґрунтовану систему удобрення на підставі визначення вмісту поживних речовин у ґрунті та комплексної оцінки загальної родючості. Проте вчені університету не зупиняються на досягнутому, активно проводячи наукові дослідження, результати запровадження яких сприятимуть розширенню джерел фінансування діяльності університету як лідера аграрної освіти півдня України.

Програмою наукової й науково-технічної діяльності університету на 2017 рік та в межах реалізації програми

Національного інноваційного кластера «Родючість ґрунтів», співзасновником якого є також наш університет, розроблено Методику гумусового моніторингу ґрунтів південного й сухого Степу України за допомогою супутникових зображень, результати якого можуть бути використані в організації державного моніторингу ґрунтів, уможливають складати прогнози і розробити систему агротехнічних гумусозахисних та гумусо-відновлюваних заходів, використовувати одержані дані для широкомасштабного ґрунтового картування, бонітування ґрунтів, нормативної й експертної оцінки земель, отже - якісно провести земельну реформу, визначити ефективного власника на землю та стратегічного інвестора в сільськогосподарську галузь.

Підготовка висококваліфікованих фахівців неможлива без сучасної науково-практичної бази, у зв'язку з чим університетом розроблена Програма інноваційно-інвестиційних проектів «Інтеграція аграрної освіти, науки, виробництва» Миколаївського НАУ, яка включає в себе більше 20-ти проектів. Найважливішим, на наш погляд, є проект науково-освітнього комплексу з безвідходним виробництвом на площі 97,78 га. Проект уже пройшов експертизу в профільних наукових установах НААН і Мінекономрозвитку України. Проектом передбачено будівництво: ферми великої рогатої худоби, біогазової установки, лабораторії молекулярно-генетичних досліджень і біотехнології, міні-заводу з переробки м'яса та молока, тепличного комплексу, заводу з виробництва кормів, навчально-науково-виробничого свиногокомплексу, заснування торгового дому Миколаївського НАУ тощо.

Розробка проекту свиногокомплексу, аналогів якого немає в Україні, викликана необхідністю організації надсучасного виробництва для підвищення якісної

практичної підготовки студентів Південного регіону з метою формування у них інноваційного мислення, активізації науково-інноваційної діяльності вчених університету, перепідготовки й підвищення кваліфікації фахівців тваринницької галузі, поглиблення науково-дослідної племінної роботи вчених університету, забезпечення якісним племінним молодняком великих, середніх і малих господарств.

Окрім проекту свинокомплексу, університет має вагомі напрацювання у напрямі розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів (СОК), засновані на задоволенні потреб конкретних сільських громад. Так, розв'язати проблему збуту продукції, вирощеної сільськогосподарськими товаровиробниками, можливо створенням прозорої постачальницької, заготівельно-збутової інфраструктури на підставі кооперації та інтеграції з торгівлею, підприємствами харчової й переробної промисловості.

За результатами анкетування, проведеного здобувачами вищої освіти та науковцями університету, нами розроблено проект «Інтеграція селян - якість молока споживачам». Проектом передбачено видатки на створення й функціонування восьми малих СОК, одного великого СОК та заводу з переробки молока. При цьому фінансування щорічних витрат на їхнє функціонування планується здійснювати за рахунок власних коштів. Організація СОК і заводу з переробки молока сприятиме створенню додаткових робочих місць у регіоні, зокрема залученню 35 осіб кваліфікованого виробничого й адміністративного персоналу та 295 особам сільського населення буде забезпечено трудовий стаж.

Повноцінній реалізації розроблених інноваційно-інвестиційних проектів сприяє Науковий парк Миколаївського НАУ «Агроперспектива», який є

єдиним на півдні України. Метою наукового парку університету є поєднання можливостей освіти, науки, виробництва і бізнесу координацією виконання інноваційних проектів його учасниками та партнерами для прискорення розробки, реального запровадження у виробництво наукоємної конкурентоспроможної високотехнологічної продукції, комерціалізації результатів наукових досліджень і спрямування взаємоузгоджених дій на задоволення потреб внутрішнього ринку й нарощування експортного потенціалу України. Перспективна діяльність наукового парку значно прискорює формування нової системи інноваційного розвитку агропромислового сектору економіки Південного регіону та процесу інтеграції «освіта-наука-виробництво». Так, для вчених, аспірантів і студентів - це можливість запровадження своїх розробок у галузі агрохімії, ґрунтознавства, землеробства, для виробничників - унікальна можливість порівняти свої результати зі світовими досягненнями.

Потенційними партнерами Наукового парку «Агроперспектива» є технопарки, бізнес-інкубатори, промислові підприємства, академічні й навчально-наукові інститути (університети), інноваційні компанії, міжнародні компанії та фонди, сільськогосподарські підприємства, владні інституції. Університет плідно співпрацює з відомими вітчизняними й зарубіжними компаніями (ТОВ «Syngenta», CLAUSE, BAYER, Bejo, Humin Tech, Ерідон, «БТУ-Центр», «Хела-фіт», «Агродрон», «Терра-Тарса», «С-Росток», «Владам», «Іригатор Україна» та ін.) за такими напрямками, як: надання послуг щодо розроблення інноваційних технологій із вирощування овочевих культур, систем краплинного зрошення, мікро- і макроживлення, захисту від шкідників, хвороб та бур'янів, підготовка кадрів на

замовлення товаровиробників тощо.

У межах діяльності Наукового парку Миколаївського НАУ «Агроперспектива» у 2016 році розпочато підготовку здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр на замовлення компаній-партнерів, а також суттєво збільшилися роботи на навчально-науково-виробничих полях. Зокрема, удосконалюються технології вирощування сої на зрошенні, продовжується співпраця з американською компанією «Монсанта» щодо вирощування сучасного гібридного насіння на площі 143 га. Розроблено та апробовано на виробництві новітні агроекологічні прийоми вирощування насіння сучасних гібридів кукурудзи. Дотримання цих прийомів дає змогу збільшити врожайність насіння кукурудзи до 3,75-4,20 т/га залежно від батьківських форм. Розроблена технологія вирощування передбачає добір високопродуктивних гібридів і оптимізацію мінерального живлення внесенням біологічних препаратів - стимуляторів росту. Результати досліджень дають змогу підібрати оптимальні норми удобрення у поєднанні з біопрепаратами та вибрати найбільш продуктивний гібрид. Застосування біопрепаратів у технології вирощування кукурудзи на насіння уможливорює підвищити її врожайність на 0,25-0,70 т/га. Одержані результати відповідають світовому рівню й мають бути використані як елементи технології вирощування гібридного насіння кукурудзи. Результати науково-дослідної роботи пройшли виробничу перевірку в умовах ННПЦ університету.

Забезпечення інтеграції «освіта-наука-виробництво» як важливої умови підготовки конкурентоспроможних кадрів для АПК не обмежується лише окресленими здобутками університету. Вважаємо за доцільне розробити чітку програму дій, положення якої послідовно та мето-

дично реально запроваджувати у життя. Конкурентоспроможність сучасних кадрів для АПК, на наш погляд, можливо забезпечити завдяки єдиній політиці, яка має передбачити подальшу інтеграцію навчальних закладів різного рівня підготовки зі створенням на їхній базі навчально-науково-виробничих консорціумів, які успішно діятимуть в умовах економічної реформи й зміни виробничих відносин на селі. Основною перевагою консорціумів вважаємо концентрацію ресурсів, спадкоємність і скоординованість освітніх програм, раціональне використання контингенту і як результат - більшу відповідність змісту освіти реальним запитам. Реалізація цього завдання дасть змогу значно скоротити витрати на професійну підготовку кадрів, створити єдиний освітній комплекс АПК.

Отже, Миколаївський НАУ на нинішньому етапі розв'язує комплексне завдання підготовки висококваліфікованих кадрів на якісно новій інноваційній основі, яка враховує потреби суспільства, постійний рух до самовдосконалення. У результаті формуються фахівці, які й у процесі навчання, і в процесі діяльності створюють майбутнє кожної конкретної людини та України в цілому.

Висновки

Ефективне функціонування АПК значною мірою залежить від інноваційної активності аграрних ВНЗ як носіїв інтелектуального капіталу. Саме освіта сприяє формуванню кадрів, які мислять інноваційно: розвивають виробництво, спонукають його до використання наукових розробок, що, в свою чергу, стимулює науку до досліджень, які забезпечують потреби виробництва. Досвід Миколаївського НАУ доводить, що основною передумовою підвищення інноваційної активності високоосвічених конкурентоспроможних кадрів для

АПК є інтеграція виробництва з освітою і наукою.

Миколаївський НАУ запроваджує єдність наукового й освітнього процесів, практичної підготовки та інноваційної діяльності, що відкриває можливості для розвитку особистості й суспільства, побудованого на знаннях, і дає змогу зайняти чільне місце у мережі вищих навчальних закладів країни. Університет спрямовує свою діяльність на створення, накопичення, збереження, розширення та примноження професійних, наукових, моральних і культурних цінностей суспільства й кожної особистості.

Суттєву роль у підготовці конкурентоспроможних висококваліфікованих кадрів для АПК відіграє запровадження в діяльність Миколаївського НАУ новацій за рахунок співпраці бізнесу з освітою та наукою. Створення єдиного на півдні України Наукового парку Миколаївського НАУ «Агроперспектива» уможливило об'єднати зусилля вчених під час виконання наукових досліджень і розробок, ефективно використовувати кошти заінтересованих в інноваційному розвитку вітчизняних та зарубіжних агроформувань, поліпшити якість підготовки й перепідготовки фахівців тощо. Тісна співпраця з вітчизняними та зарубіжними селекційними центрами дає можливість щорічно закладати демонстраційні поля й полігони з випробування сортів зернових колосових культур, гібридів соняшнику, сортів і гібридів зернового цукрового сорго, овочевих культур та сої, біологічних і мікропрепаратів тощо.

Конкурентоспроможність сучасних кадрів для АПК можливо забезпечити завдяки подальшій інтеграції навчальних закладів різного рівня підготовки зі створенням на їхній базі навчально-науково-виробничих консорціумів, основною перевагою яких буде концентрація ресурсів, спадкоємність та

скоординованість освітніх програм, раціональне використання контингенту й більша відповідність змісту освіти реальним запитам. Реалізація цього завдання дасть змогу значно скоротити витрати на професійну підготовку кадрів, створити єдиний освітній комплекс АПК.

Список використаних джерел

1. Державна стратегія регіонального розвитку України на період до 2020 року [Електронний ресурс] : постановова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. № 385. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.

2. Druker P.F. Post-Capitalist Society / Peter Ferdinand Druker. - New-York : Harper Business, 1993. - 232 p.

3. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. ; за ред. В.Г. Кременя. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2004. - 384 с.

4. Jim Woodhill. Capacities for Intuitional Innovation: Complexity Perspective / Jim Woodhill // IDS Bulletin. – May 2010. - V.41, N 3. - P. 47-59.

5. Гаврилко П.П. Пріоритети розвитку вищої освіти в умовах формування інноваційної економіки / П.П. Гаврилко // Наук. вісн. НЛТУ. - 2012. - Вип.22.5. - С. 368-372.

6. Іщенко Т.Д. Фахове навчання в системі безперервної аграрної освіти : навч. посіб. / Т. Д. Іщенко - К. : Аграрна освіта, 2000. - 242 с.

7. Кириленко І.Г. Кадрове забезпечення АПК - важлива складова аграрних реформ / І. Г. Кириленко, М. Ф. Бойко // Економіка АПК. - 2004. - № 11. - С. 12-17.

8. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року [Електронний ресурс] : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1437-р. - Режим доступу: <http://>

zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1437.

9. Концепція розвитку Миколаївського національного аграрного університету на період 2016-2022 рр. - Миколаїв : МНАУ, 2016. - 44 с.

10. Макконнелл К.Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика : В 2-х т. / К.Р. Макконнелл, С.Л. Брю ; пер. с англ. - М. : Дело, 1992.

11. Мартинюк Н.В. Чинники розвитку конкурентоспроможності персоналу сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / Мартинюк Н.В. // Ефективна економіка. - 2013. - № 11. - Режим доступу : <http://www.economy.myka.com.ua/?op=1&z=2462>.

12. Ніколаєнко С. Аграрна освіта і наука в Україні в умовах євроінтеграції: проблеми та виклики / С. Ніколаєнко // Вища школа. - 2015. - № 11-12. - С.19-28.

13. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

14. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві [Електронний ресурс] : Закон України від 17.10.1990 р. № 400-XII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/400-12>.

15. Про стимулювання розвитку регіонів [Електронний ресурс]: Закон України від 08.09.2005 р. № 2850-IV. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2850-15>.

16. Сіренко Н.М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України / Н.М. Сіренко. - Миколаїв, 2010. - 416.

17. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 р. № 806-р.

18. Хоменко М.П. Стан і прогностичні тенденції розвитку аграрної освіти в умовах модернізації вищої освіти та сучас-

них вимог ринку праці / М. П. Хоменко, О. М. Ткачук // Проблеми освіти : наук. зб. - К. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2007. - Вип. 53. - 132 с.

19. Шобанін В.С. Наукове забезпечення інноваційного розвитку АПК як пріоритетний напрям діяльності аграрного університету / В. С. Шобанін // Економіка АПК. - 2014. - № 7 - С. 19-25.

20. Шобанін В.С. Інноваційно орієнтований університет: теорія і практика створення / В. С. Шобанін // Економіст. - 2012. - № 2. - С. 11-13.

21. Шобанін В.С. Освіта та наука як рушійні фактори інноваційного розвитку аграрної сфери України / В. С. Шобанін // Економіка АПК. - 2010. - № 3. - С. 94-98.

Шобанін В. С. Інтеграція аграрної освіти, науки і виробництва як основа підготовки сучасних кадрів для АПК [Електронний ресурс] / В. С. Шобанін // Економіка АПК. - 2016. - № 11. - С. 5-14. - Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4996>

В.С. Шебанін, доктор технічних наук, професор, академік НААН

Дуальна форма освітньої підготовки висококваліфікованих фахівців для аграрної сфери України

Мета статті - розкрити сутність і значення дуальної форми здобуття освіти у професійній підготовці висококваліфікованих фахівців з урахуванням досвіду його впровадження у Миколаївському національному аграрному університеті.

Методика дослідження. Методи: гносеологічний, системний підхід, порівняльного аналізу, індуктивний та дедуктивний підхід.

Результати дослідження. Розкрито сутність і значення дуальної форми здобуття освіти у професійній підготовці висококваліфікованих фахівців. Висвітлено особливості запровадження дуального навчання у Миколаївському національному аграрному університеті. Показано, що запровадження дуальної форми здобуття освіти у є запорукою підвищення якості підготовки фахівців з урахуванням вимог роботодавців. Обґрунтовано, що дуальна форма здобуття освіти передбачає використання найновіших наукових досягнень, інноваційних розробок і технологій не лише університетської науки і виробництва, а й досягнень академічної науки. Найбільш вдалою організаційною формою співпраці визначено Навчально-науково-виробничий консорціум аграрних закладів вищої освіти, науково-дослідних установ та виробничих підприємств України. Доведено, що запровадження елементів дуального навчання реально підвищує рівень практичної підготовки здобувачів вищої освіти, формує й розвиває у них фахові компетенції, сприяє процесу адаптації до професійної діяль-

ності, забезпечує рівновагу між попитом та пропозицією фахівців на ринку праці.

Елементи наукової новизни. За результатами проведеного моніторингу регіонального ринку праці та запитів роботодавців визначено необхідність поступового приведення державного замовлення у закладах вищої освіти до потреб ринку праці у Миколаївській області й забезпечення підприємств аграрної сфери кваліфікованими фахівцями, досягнення стійкої динаміки і закріплення. Визначено коло основних завдань, вирішення яких дасть можливість забезпечити аграрний сектор економіки Миколаївської області компетентними кадрами, здатними організувати високопродуктивне, ефективне й ресурсоощадне виробництво в умовах інноваційного розвитку.

Практична значущість. Обґрунтовано напрями розвитку кадрового потенціалу аграрного сектору економіки Миколаївської області. Доведено, що при розробленні навчальних планів і освітніх програм необхідно враховувати виробничо-орієнтовану підготовку фахівців за програмою дуальної форми здобуття освіти. Розроблено заходи з формування людського капіталу як стратегічного ресурсу економічного зростання аграрного сектору економіки Миколаївської області в контексті загальних пропозицій до Програми соціально-економічного розвитку Миколаївської області на 2018-2020 рр. Визначено, що впровадження дуального навчання у підготовці фахівців є засобом професійної соціалізації сільської молоді, надаючи їй найкращі можливості для отримання престижної на ринку праці кваліфікації.

Ключові слова: дуальна форма здобуття освіти; агропромисловий комплекс; університет; інтеграція; соціалізація; професійна діяльність; консорціум; кадровий потенціал.

Постановка проблеми. Конкурентоспроможність аграрного сектору України у світі в умовах швидкого розви-

тку виробничих технологій залежить від рівня професійної підготовки фахівців. Рівень розвитку освіти і науки є визначальним чинником прогресу суспільства, підвищення добробуту громадян, їх духовного та інтелектуального зростання. Тому встановлення ефективного використання ресурсів (кадрів, матеріалів, устаткування, науково-дослідних земельних ділянок) є важливим у проведенні наукових досліджень і науково-технічних розробок на найвищому рівні, а також забезпечення спільного проведення заходів щодо якісної підготовки конкурентоспроможних фахівців у відповідних галузях економіки держави.

Правове підґрунтя створило сприятливі умови для розвитку вітчизняної аграрної освіти, науки та економіки держави. Однак відсутність зв'язку між освітнім процесом, наукою та виробництвом, неналежний розвиток державно-приватного партнерства, застаріла матеріально-технічна база вимагає застосування сучасних підходів до висококваліфікованих фахівців.

Заклади вищої освіти дають якісні знання, але у випускників здебільшого бракує розуміння технологічних процесів, яке набувається практикою, тобто практична складова у підготовці фахівців є недостатньою.

Українські компанії дедалі більше відчують потребу в молоді із необхідними навичками. Вважаємо, що основними способами вирішення цієї проблеми є:

- орієнтація підприємців на підвищення корпоративної соціальної відповідальності бізнесу, зокрема в частині професійно-орієнтованої підготовки молодих спеціалістів (надання бази для практик, а також «першого місця роботи»);

- запровадження дуальної форми здобуття освіти.

Корпоративну соціальну відповідальність бізнесу, зокрема в частині професійно-орієнтованої підготовки молодих спеціалістів, реалізують такі компанії, як: Нестле,

Байер в Україні, Метлайф, Сингента, Укртелеком, ДТЕК, ЕУ, КПМГ, Deloitte, Київстар, Кока-Кола, 1+1 медіа, Небесна криниця, Delta M Group, Kreston GCG, Укрсиббанк, Ашан Рітейл Україна, Леруа Мерлен, GMS, Eterna Law, lifecell, АДВ Дистриб'юшен, KEEPSOLID, Кредобанк, Ензим, ТРК «Львів», Прикарпаттяобленерго, АГРАНАФ-РУТ, Інженерно-технічна компанія «Автоматик груп», Мережа аптек «D.S.», Львівобленерго, Концерн-Електрон, Сумське та Львівське обласні управління АТ «Ощадбанк», МАЙНДКЕЙ, Львівська ОДА, ІЖРРА, Державна служба зайнятості. Саме ці компанії 17 березня 2016 року підписали Український Пакт заради молоді - 2020.

Метою зазначеного Пакту є об'єднання зусиль компаній, держави та освіти для вирішення проблем працевлаштування молодих людей. Ініціатива здійснюється Центром «Розвиток КСВ» спільно з Міністерством молоді та спорту України і в рамках Європейського Пакту заради молоді. Українська ініціатива є однією з найактивніших у Європі й наразі вже об'єднала 38 організацій в Україні, які зобов'язалися сприяти створенню як мінімум 300 партнерств між бізнесом та освітнім сектором і спільними зусиллями забезпечити 10 000 місць для стажування й першої роботи молоді [16].

Дуальний спосіб навчання є поєднанням теорії у навчальному закладі вищої освіти та практики на підприємстві. Така форма навчання впливає на інтеграцію освіти, науки і бізнесу та поширена в Німеччині, Австрії, Швейцарії.

Необхідність введення дуальної форми навчання у закладах освіти України було визначено у 2014 р. під час Першої міжнародної науково-практичної конференції «Дуальна освіта як відповідь на виклики, що стоять перед сучасною системою української освіти», проведеної пред-

ставництвом Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні (ФФЕ) у партнерстві з Українською Асоціацією Маркетингу (УАМ) [19]. Цей захід став першою спробою об'єднання всіх зацікавлених сторін для вироблення концептуальних підходів до впровадження дуального навчання на державному рівні. Ухвалена Міністерством освіти і науки України у 2017 р. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти використовує німецький досвід з цього питання [18]. Реформування університетської освіти в Україні за моделлю дуалізму потребує внесення концептуальних змін до нормативно-правової бази, враховуючи максимальне наближення освітніх стандартів до професійних. Дуже важливим є розроблення та реалізація економічних стимулів вкладення коштів роботодавцями у практичну підготовку здобувачів вищої освіти до самостійної професійної діяльності за фахом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти зазначеної проблеми досліджували вітчизняні та іноземні вчені, зокрема: Благініна С. [1], Jim Woodhill [3], Гадзало Я.М. [4], Дзвінчук Д. [6], Druker P.F. [7], Іщенко Т.Д. [9], МіллУ. [14], Ніколаєнко С.М. [15], Постоян Т. Г. [17], Сіренко Н.М. [20], Хоменко М. П. [23], Ткачук О. М. [23] та ін. Тривала дискусія навколо вирішення проблеми покращання якості освітнього процесу для кадрового забезпечення агропромислового виробництва країни доводить її необхідність. Водночас, зважаючи на вирішальне значення цієї проблеми, впровадження елементів дуальної форми здобуття освіти у підготовку конкурентоспроможних фахівців для аграрної сфери країни з урахуванням вимог роботодавців є актуальним та визначає потребу в подальших наукових дослідженнях.

Мета статті - розкрити сутність і значення дуальної форми здобуття освіти у професійній підготовці висококваліфікованих фахівців з урахуванням досвіду його впро-

вадження в Миколаївському національному аграрному університеті (далі - Університет).

Виклад основних результатів дослідження. Дуальність, як методологічна характеристика аграрної освіти і науки, передбачає побудовану на єдиних засадах, узгоджену взаємодію освітньо-наукової та виробничої сфер з підготовки фахівців певного профілю, через поєднання теоретичного навчання й практичних навичок. Дуальне навчання забезпечує адаптацію здобувачів вищої освіти через безпосередню взаємодію високоефективних підприємств та закладів вищої освіти до першого робочого місця [18]. Саме така співпраця передбачена Стратегією розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року [21]. Успішна її реалізація відкриває широкі перспективи у підготовці висококваліфікованих фахівців через співпрацю аграрних закладів вищої освіти, науково-дослідних установ та виробничих підприємств із підтримкою всіх потенційних можливостей регіону і країни в цілому.

Концепція розвитку Миколаївського національного аграрного університету ґрунтується на системному аналізі внутрішніх та зовнішніх факторів, наявному потенціалі й можливостях, визначає напрями вдосконалення основних видів діяльності з урахуванням світових тенденцій, гарантуючи реалізацію трьох необхідних складових: освітньої, наукової та виробничої [11]. Це потребує зміцнення стратегічного партнерства закладів вищої освіти, науково-дослідних установ, виробничих підприємств аграрного сектору для підготовки конкурентоспроможних фахівців згідно з вимогами роботодавців.

На шляху запровадження дуальної форми здобуття освіти Університетом здійснено ряд організаційних заходів, а саме:

- для впровадження ефективних технологій у виробництво створено Навчально-науково-практичний центр з підрозділами у всіх агрокліматичних зонах Степу України, де здобувачі вищої освіти отримують перше робоче місце, проводяться сучасні наукові дослідження з агрономії та агроінженерії;

- для набуття досвіду з експлуатації сучасної техніки університет спільно з компаніями Індустріальної групи «У.П.Е.К.»: «Лозівські машини», Українським конструкторським бюро трансмісій і шасі, Харківським національним технічним університетом сільського господарства ім. П. Василенка та іншими утворено Освітньо-інноваційний кластер «Агротехніка»;

- для практичної підготовки фахівців за спеціальністю «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка за кошти бізнесу створено сучасний навчальний полігон енергетичного обладнання;

- для формування практичних умінь та навичок у сфері банківських послуг та бухгалтерського обліку створено інноваційні навчально-наукові лабораторії «Навчальна бухгалтерія» та «Навчальний банк»;

- створено сертифіковану ґрунтово-агрохімічну лабораторію, яка здійснює моніторинг родючості ґрунтів регіону та забезпечує перші робочі місця здобувачів вищої освіти;

- з метою впровадження у виробництво новітніх науково-технічних розробок, обґрунтування вибору технологічних рішень та повноцінної реалізації Програми інноваційно-інвестиційних проєктів «Інтеграція аграрної освіти, науки, виробництва» створено Науковий парк Миколаївського НАУ «Агрופерспектива».

Реалізація Програми інноваційно-інвестиційних проєктів «Інтеграція освіти, науки, виробництва» дала змогу спільно з бізнесом підготувати сучасні інноваційні майда-

нчики для набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок з агротехнологій, насінництва, зрошувального землеробства та ін. Так, у 2014 р. за підтримки ізраїльської компанії «Іригатор» вченими Університету розроблено і впроваджено на полях Навчально-науково-практичного центру Університету проект «Сучасне краплинне зрошення». Це дало можливість на замовлення іноземних компаній Франції, Італії, Іспанії, Японії, США, Ізраїлю, Нідерландів, Швейцарії (Clause, Nunhems, Singenta, Nickerson-Zwaan, Sakata, Bejo, TaciSeed) виконати роботи із сортовипробування овочевих культур на суму 30 тис. дол. США. За результатами досліджень проведено Міжнародні Дні поля та науково-практичні конференції.

Американська компанія «Монсанта» інвестувала для здійснення інноваційного проекту «Сучасне зрошення земель Навчально-науково-практичного центру Миколаївського НАУ» 700 тис. дол. США для вирощування насіння гібридної кукурудзи на площі 277 га. На цьому навчально-науковому майданчику пройшли практичну підготовку за програмою селекції та насінництва понад 600 здобувачів вищої освіти. До того ж співпраця із сортовипробування новітніх досягнень з провідними селекційними центрами України (Селекційно-генетичний інститут - національний центр насіннезнавства та сортовивчення, Миронівський інститут пшениці ім. В.М. Ремесла, Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва, Інститут зрошувального землеробства, Всеукраїнський науково-дослідний інститут селекції; Білоцерківська селекційно-дослідна станція та ін.) дає змогу майбутнім фахівцям опанувати сучасні технології вирощування зернових колосових культур.

Для керівників та спеціалістів агроформувань Південного регіону упродовж 2013-2017 рр. на дослідних полях Університету проведено 7 міжнародних та всеукраїнських Днів поля з технології вирощування зернових колосових

культур, сорго, овочевих та баштанних культур. За підсумками сортовипробувань Університетом видано Довідник сортів пшениці озимої для Степу України. З результатами роботи на дослідних полях Університету, які визнані Міністерством освіти і науки України найкращими серед аграрних закладів вищої освіти, ознайомилися Міністр аграрної політики та продовольства України, президент Національної академії аграрних наук України, керівники Миколаївської області, очільники департаментів Міністерства освіти і науки України та Міністерства аграрної політики та продовольства України, Державної установи Науково-методичний центр «Агроосвіта», ректори і декани аграрних закладів освіти, провідні вітчизняні та іноземні селекціонери, науковці й підприємці.

Дуальна форма здобуття освіти передбачає використання новітніх наукових досягнень, інноваційних розробок і технологій не лише університетської науки і виробництва, а й академічної науки. Найбільш вдалою, на наш погляд, організаційною формою співпраці є Навчально-науково-виробничий консорціум аграрних закладів вищої освіти, науково-дослідних установ та виробничих підприємств України. На наші пропозиції з цього питання відгукнулося 8 наукових установ, заклади вищої освіти та 22 відомих підприємства, серед яких ТОВ «СП «Південна аграрноекспортна компанія» (ПАЕК), ТОВ «С-Росток», ДП ДГ «Реконструкція», ДГ «Асканійське», ТОВ «Золотий Колос», ТОВ «Агрофлагман», Індустріальна група «УПЕК» (м. Харків). У заходах з нагоди підписання Меморандуму щодо створення «Навчально-науково-виробничого консорціуму «Південний» брали участь Міністр освіти і науки України Д. Гриневич, президент Національної академії аграрних наук України Я. Гадзало, голова Миколаївської облдержадміністрації О. Савченко, народні депутати.

Дуальна форма здобуття освіти знайшла своє визнання та підтримку як у національних товаровиробників, так і в запровадженні програм міжнародного співробітництва. У 2017 році між Миколаївським національним аграрним університетом і Менонітською асоціацією економічного розвитку (МАЕР) було підписано Меморандум про взаєморозуміння. Практичною реалізацією Меморандуму стала участь нашого університету в Українському проекті бізнес-розвитку плодоовочівництва (UHBDP). Дана грантова програма фінансується Міністерством міжнародних справ Канади (GAC) та Менонітською асоціацією економічного розвитку. Програма покликана надати можливість здобувачам вищої освіти одержати практичні навички на сучасних аграрних підприємствах, мотивувати талановиту молодь до працевлаштування. Проведено виїзні дні практичної підготовки, конкурс на кращого орача, опубліковано навчальний посібник, організовано виставку, круглі столи, проведено тематичні лекції, науково-практичну конференцію та ін.

Досвід впровадження елементів дуального навчання у Миколаївському національному аграрному університеті показав, що воно дійсно підвищує рівень практичної підготовки здобувачів вищої освіти, формує й розвиває у них фахові компетенції, сприяє процесу адаптації до професійної діяльності, забезпечує рівновагу між попитом та пропозицією фахівців на ринку праці. В Університеті реалізуються різні форми дуального навчання: агроінтернатура, дні практичної підготовки, Дні поля, конференції, тренінги, семінари, круглі столи, конкурси для здобувачів вищої освіти, вебінари, робочі зустрічі, фестивалі, ярмарки професій тощо.

Активно долучаються до освітнього процесу Університету підприємства регіону. Виробничі структури беруть безпосередню участь у розробленні індивідуальних навча-

льних планів та затверджують програми дуального навчання, робочі навчальні плани із спеціальностей, графіки освітнього процесу, плани заходів із забезпечення цього процесу та проводять оцінку загальних і професійних компетенцій здобувачів вищої освіти. Схвалені графіки освітнього процесу передбачають певну послідовність теоретичного навчання на базі Університету з практичною підготовкою в умовах виробництва. Періодичність черговості є різною та залежить від програми навчання, матеріально-технічної бази, природних умов тощо. Так, у 2017 р. Навчально-науковим інститутом економіки та управління Миколаївського НАУ розпочато пілотне впровадження дуальної форми здобуття освіти у підготовку фахівців, в межах якого здобувачами вищої освіти зі спеціальності «Облік і оподаткування» укладено договір з Університетом та відомим в регіоні ТОВ СП «Південна аграрноекспортна компанія» щодо навчання за дуальною формою упродовж 2 міс. у 2 семестрі. Студентам надано робочі місця за фахом з періодом ротації на робочих місцях 3 тижні. Студенти виконують завдання аналітично-облікового характеру за відповідну заробітну плату, тобто працюють на посадах штатного розпису компанії.

Результати проведеного нами моніторингу регіонального ринку праці та запитів роботодавців свідчать про необхідність поступового приведення державного замовлення у закладах вищої освіти до потреб ринку праці у Миколаївській області та гарантування підприємств аграрної сфери кваліфікованими фахівцями, досягнення стійкої динаміки і закріпленню. Подальше зростання аграрного виробництва як реального сектору економіки, відновлення і збереження кадрів, розвиток регіональної вищої освіти і науки - всі ці фактори стали підґрунтям для розроблення Університетом за дорученням голови Миколаївської облдержадміністрації пропозицій до Програми соціально-

економічного розвитку Миколаївської області на 2018-2020 рр. (розділ «Інноваційний розвиток агропромислового комплексу області») та зокрема заходів щодо формування людського капіталу як стратегічного ресурсу економічного зростання аграрного сектору економіки Миколаївської області (далі - заходи). Метою розроблених заходів є забезпечення аграрного сектору економіки області компетентними кадрами, здатними організувати високопродуктивне, ефективне і ресурсощадне виробництво в умовах інноваційного розвитку. Основними завданнями для досягнення мети визначено:

- розвиток соціального партнерства та відповідальності всіх суб'єктів у регіоні в контексті гарантування розвитку освіти, інтелектуального потенціалу та відтворення людського капіталу;

- залучення до освітнього процесу потенційних роботодавців;

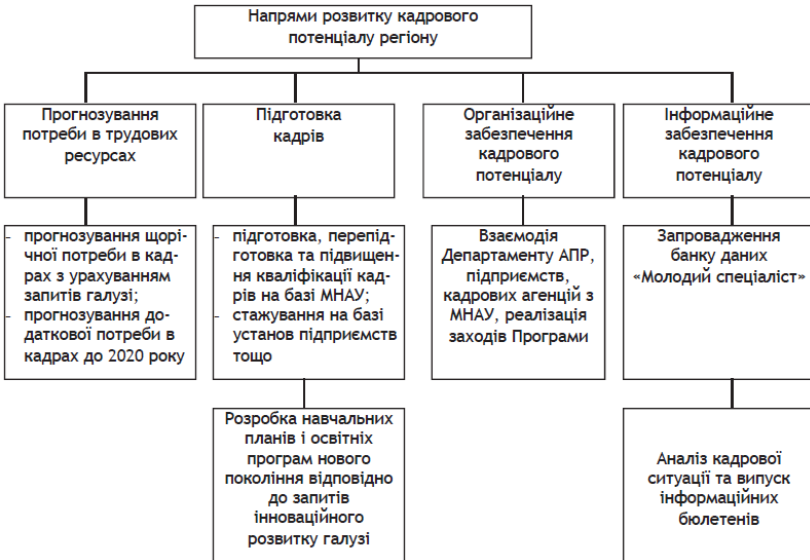
- створення гнучкої системи підготовки, перепідготовки кадрів та підвищення кваліфікації, відповідно до потреби інноваційного розвитку галузі на основі моніторингу й стратегії розвитку сільських територій, агропромислового виробництва, запитів ринку праці;

- забезпечення регіонального замовлення з підготовки фахівців, в яких існує гостра потреба у регіоні за спеціальностями: «Агрономія», «Агроінженерія», «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», «Облік і оподаткування», «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Економіка», «Менеджмент», «Публічне управління та адміністрування», «Геодезія та землеустрій» з обов'язковим відпрацюванням випускником закладу вищої освіти за регіональним замовленням не менше 3 років у сільській місцевості або селищах міського типу;

- підвищення якості підготовки та ефективності роботи із закріплення випускників закладів вищої освіти через прийом на умовах цільової підготовки за регіональним замовленням і оптимізації термінів адаптації молодих фахівців на виробництві;

- покращання структури аграрної освіти через поглиблення інтеграції освіти, науки і виробництва;

- розробка, відпрацювання та розповсюдження нових форм та технологій освітньої діяльності (дистанційна освіта, дуальне навчання тощо);

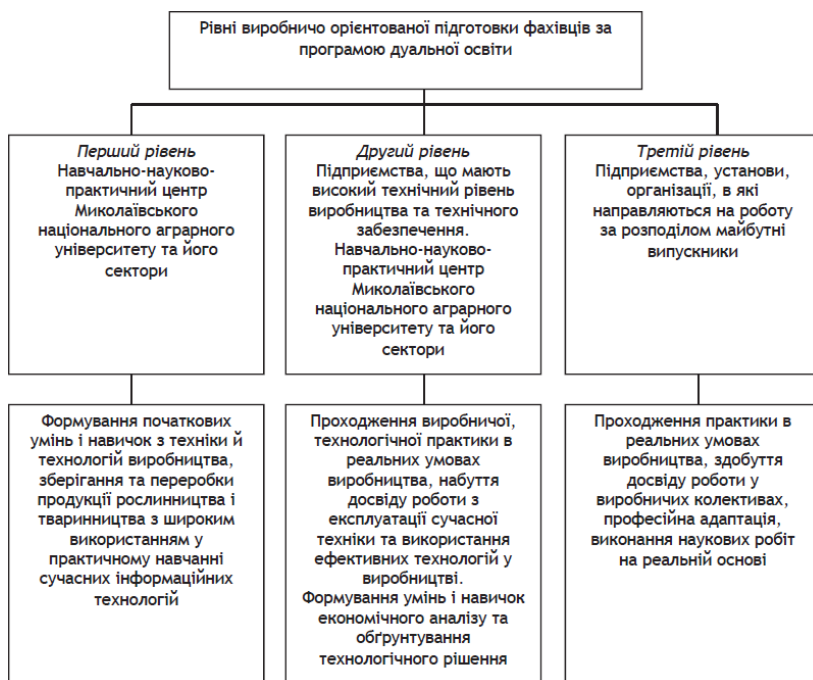
Рис. 1. Розвиток кадрового потенціалу аграрного сектору економіки Миколаївської області

- зміцнення матеріально-технічної бази професійної освіти та закладів вищої освіти через залучення держав-

них коштів, обласного бюджету та коштів бізнесових структур для забезпечення необхідним навчально-лабораторним обладнанням та сільськогосподарською технікою.

Запропоновані напрями розвитку кадрового потенціалу аграрного сектору представлені на рис. 1.

При розробленні навчальних планів і освітніх програм необхідно враховувати виробничо орієнтовану підготовку фахівців за дуальною формою здобуття освіти (рис. 2).

Рис. 2. Підготовка фахівців за програмою дуальної форми здобуття освіти для Миколаївської області

На законодавчому рівні затвердити можливі стимули для підприємців, які здійснюють значний внесок у розвиток дуального навчання (наприклад, витрати на підготовку фахівців включити до витрат на виробництво).

Реалізація заходів базується на принципах державно-приватного партнерства Миколаївської обласної державної адміністрації, підприємств, установ, організацій, Університету, чіткого розмежування повноважень і відповідальності всіх учасників заходів.

Основними джерелами фінансування заходів є кошти державного й обласного бюджетів, підприємств, установ, організацій та інших інвесторів.

Впровадження заходів з формування людського капіталу як стратегічного ресурсу економічного зростання аграрного сектору економіки Миколаївської області сприятиме:

- створенню системи й умов для підготовки і становлення нової генерації високоосвічених професіоналів, які мають креативне мислення, спроможних до комплексного розв'язання проблем, здатних оцінювати ситуацію і реалізувати стійкий динамічний розвиток економіки;

- забезпеченню аграрного сектору регіону професійними кадрами, закріпленню їх на виробництві;

- зменшенню відтоку кваліфікованих кадрів із сільської місцевості;

- забезпеченню за рахунок регіонального замовлення повернення молоді, яка отримала освіту і професійну підготовку в сільську місцевість;

- підвищенню освітнього рівня управлінських кадрів, зайнятих у виробництві;

- збільшенню частки кваліфікованих керівників і фахівців організацій економічно активної вікової категорії до 31 року;

покращанню якості підготовки фахівців і оптимізації термінів їх адаптації у професійній діяльності;

- збереженню регіональної вищої освіти і науки;

- гарантуванню підтримки та розвитку інтелектуального і творчого потенціалу через систему освіти та навчання «протягом життя».

Отже, подальша діяльність Університету полягає у постійному самовдосконаленні та закріпленні дуальної форми здобуття освіти як стратегічно важливої, що є одним із дієвих механізмів інтегрування університетської науки та практичної підготовки в процесі навчання. Введення дуального навчання у підготовку фахівців є засобом професійної соціалізації сільської молоді, надаючи їй найкращі можливості для отримання престижної на ринку праці кваліфікації.

Висновки

Дуальна система навчання передбачає рівноправне партнерство закладів вищої, професійно-технічної освіти, роботодавців і здобувачів вищої освіти з метою набуття останніми досвіду практичного використання теоретичних знань та їх адаптації до умов реальної професійної діяльності в галузях економіки. Досвід Університету доводить, що впровадження дуальної форми здобуття освіти у підготовку фахівців є запорукою підвищення її якості з урахуванням вимог роботодавців.

Інтеграція у європейський освітній простір вимагає зміцнення стратегічного партнерства між закладами вищої освіти, науково-дослідними установами, підприємствами й організаціями з метою гармонізації виробничої, наукової та освітньої сфер у процесі підготовки кваліфікованих кадрів. Таким чином, найбільш вдалою організаційною формою є Навчально-науково-виробничий консор-

рціум аграрних закладів вищої освіти, науково-дослідних установ та виробничих підприємств України.

Результати моніторингу регіонального ринку праці та запитів роботодавців довели про необхідність поступового приведення державного замовлення у закладах вищої освіти до потреб ринку праці у Миколаївській області та забезпечення підприємств АПК кваліфікованими кадрами, досягнення стійкої динаміки закріплення фахівців у сільськогосподарських підприємствах. Зважаючи на це, Університетом розроблено заходи щодо формування людського капіталу як стратегічного ресурсу економічного зростання аграрного сектору економіки регіону в контексті загальних пропозицій до Програми соціально-економічного розвитку Миколаївської області на 2018-2020 рр.

Вважаємо доцільним дуальну форму здобуття освіти визначити на законодавчому рівні. Охарактеризувати статус наставника із гарантуванням заробітної плати та відповідні стимули для підприємців, які роблять значний внесок у розвиток дуального навчання.

Список бібліографічних посилань

1. Благініна С. З досвіду Німеччини: забезпечення якості освіти в минулому і в наш час. Вища школа. 2017. № 9. С. 87-99.
2. Впровадження елементів дуальної освіти в систему вищої освіти в Україні. Маркетинг в Україні. 2016. № 6. С. 48-52.
3. Jim Woodhill. Capacities for Intuition Innovation: Complexity Perspective. IDS Bulletin. May 2010. V.41, N 3. P. 47-59.
4. Гадзало Я. М. Про реформування аграрної науки на інноваційній основі. Економіка АПК. 2015. № 12. С. 5-12.

5. Державна стратегія регіонального розвитку України на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. № 385. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.

6. Дзвінчук Д., Петренко В. У країна на зламі: прогнози майбутнього вищої освіти й суспільства. Вища школа. 2017. № 3. С. 12-21.

7. Druker P. F. Post-Capitalist Society. New-York : Harper Business, 1993. 232 p.

8. Дуальна освіта для сільського господарства - німецький досвід та рекомендації для України. URL : <http://www.agroosvita.com/>.

9. Іщенко Т. Д. Фахове навчання в системі безперервної аграрної освіти : навч. посіб. Київ : Аграрна освіта, 2000. 242 с.

10. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1437-р. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1437>.

11. Концепція розвитку Миколаївського національного аграрного університету на період 2016-2022 рр. Миколаїв : МНАУ, 2016. 44 с.

12. Лилик С. Система дуальної освіти: чи можливий німецький досвід для України? Маркетинг в Україні. 2013. № 6. С. 44-50. URL : <http://uam.in.ua/rus/projects/marketing-in-ua/archive.php>.

13. Міжнародний форум «Принципи дуальної освіти: можливості впровадження в систему освіти в Україні». Маркетинг в Україні. 2015. № 3. С. 54-59. URL : <http://uam.in.ua/rus/projects/marketing-in-ua/archive.php>.

14. Мілл У. Дуальне навчання: досвід Німеччини / У. Мілл // Маркетинг в Україні. - 2016. - № 6. - С. 53-62.

15. Ніколаєнко С. Аграрна освіта і наука в Україні в умовах євроінтеграції: проблеми та виклики. Вища школа. 2015. № 11-12. С.19-28.

16 Офіційний сайт Міністерства молоді та спорту України.
URL : <http://dmsu.gov.ua/index/ua/material/30229>.

17. Постолян Т. Г. Дуальна система навчання в умовах галузевої кластеризації. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. № 2. С. 374-382.

18. Проект Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти. URL : <https://mon.gov.ua>.

19. Резолюція конференції «Дуальна освіта як відповідь на виклики, що стоять перед сучасною системою української освіти», 18-19 вересня 2014 р. Маркетинг в Україні. 2014. № 5. С. 67-69. URL : <http://uam.in.ua>.

20. Сіренко Н. М., Мельник О. І. Розвиток інноваційного підприємництва в аграрному секторі економіки України : [монографія]. Миколаїв, 2016. 243 с.

21. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 р. № 806-р.

22. Щербак Л. Досвід управління системою професійно-технічної освіти у Федеративній республіці Німеччини та його ефективність. URL : <http://www.inwent-vet.org.ua/pdf/ukr/>.

23. Хоменко М. П., Ткачук О. М. Стан і прогностичні тенденції розвитку аграрної освіти в умовах модернізації вищої освіти та сучасних вимог ринку праці. Проблеми освіти : наук. зб. Київ : Інститут інноваційних технологій й змісту освіти МОН України, 2007. Вип. 53. 132 с.

24. Шибанін В. С. Інноваційно орієнтований університет: теорія і практика створення. Економіст. 2012. № 2. С. 11-13.

25. Шибанін В. С. Інтеграція аграрної освіти, науки і виробництва як основа підготовки сучасних кадрів для АПК. Економіка АПК. 2016. № 11. С. 5-14.

26. Шибанін В. С. Наукове забезпечення інноваційного розвитку АПК як пріоритетний напрям діяльності аграрного університету. Економіка АПК. 2014. № 7. С. 19-25.

27. Шибанін В.С. Освіта та наука як рушійні фактори інноваційного розвитку аграрної сфери України. Економіка АПК. 2010. № 3. С. 94-98.

Шибанін В. С. Дуальна форма освітньої підготовки висококваліфікованих фахівців для аграрної сфери України [Електронний ресурс] / В. С. Шибанін // Економіка АПК. - 2018. - № 3 - Р. 13-23. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5000>

В.С. Шибанін з батьками та сестрою (1954 р.)

Футбольна команда Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова, 1968 р. (Шибанін В.С. 3-й зліва)

Значний науковий потенціал вчених університету забезпечує проведення наукових досліджень (з виступу на науково-практичній конференції) 2003 р.

Підготовка майбутніх фахівців аграрної сфери

На навчально-дослідному полі Миколаївського ДАУ
“Сонячне”, 2004 р.

Встановлення зв'язків з вузами і науково-дослідними ін-
ститутами Європи та Америки, 2006 р.

Шебанін В.С. серед зарубіжних колег,
Америка 2006-2007 р.

Делегація Цзилінського державного аграрного університе-
ту на винограднику в Радсаді

В'ячеслав Сергійович згуртував і виховав колектив
однодумців (кафедра вищої та прикладної математики,
2008 р.)

Перше вересня, 2007 р.

Відвідання притулку для людей похилого віку в рамках акції «Твори добро» 2008 рік. У центрі В.С. Шибанін, ректор МДАУ та проректор з науково-педагогічної та виховної роботи Н.Г. Шарата. 2008 р.

18 вересня 2009 року в місті Болонья, Італія, ректором МДАУ В. С. Шибанінім було підписано Велику Хартію університетів – основоположний документ Болонського процесу

Співпраця з Цзилінським аграрним університетом (Китай)

Еліта аграрної освіти на Зльоті іменних стипендіатів та відмінників навчання

Відкриття електронної читальної зали, 2011 р.

Презентація факультетів, 2014 р. В. С. Шобанін з академік-секретарем Польської академії наук відділення в Любліні паном Еугеніушем Красовським

Нагородження ректора МНАУ В.С. Шербаніна орденом "За заслуги" І ступеня, 2015 р.

«Кубок ректора» до Дня сміху, 2016 р.

Експерсія для учнів до Миколаївського національного аграрного університету, 21 жовтня 2016 р.

Міжнародна науково-практична конференція «Історія і сучасність аграрної освіти і науки», присвячена пам'яті Михайла Ліванова, 23 травня 2017 р.

Міжнародна науково-практична конференція «Історія і сучасність аграрної освіти і науки», присвячена пам'яті Михайла Ліванова, 23 травня 2017 р.

День поля – 2018

День Знань 2018 р.

С. В. Шобанін з представником Університету прикладних наук Вайенштефан-Тріздорф (Німеччина) професор Арам Аристанкян, 14 лютого 2018 р.

**ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ В.С. ШЕБАНИНА
(1976-2018 рр.)**

1976

1. Вычислительная техника в инженерных и экономических расчетах: Нелинейное программирование : метод. указания / состав. В. С. Шебанин. – Одесса, 1976. – 24 с.

2. Основы операционного исчисления и некоторые его положения : метод. указ. / состав. В. С. Шебанин, А. И. Кутиков, С. А. Лутченко, Е. Я. Стецюк. – Одесса, 1976. – 18 с.

3. Численная реализация задачи по определению параметров холодной осадки / В. С. Шебанин, А. К. Григорьев, В. А. Гришин, В. Н. Заборцев // *Металлургическая и горнорудная промышленность*. – 1976. – № 6.

4. Шебанин В. С. Использование ЭВМ для исследования холодной прокатки широких полос / В. С. Шебанин, В. Н. Заборцев // *Металлургическая и горнорудная промышленность*. – 1976. – № 4.

1977

5. Механика грунтов : метод. указ. к лабораторным работам / состав. В. С. Шебанин, И. Е. Раевский, А. В. Невский. – Николаев, 1977. – 64 с.

6. Основы теории вероятностей и математической статистики : метод. указ. / состав. В. С. Шебанин, С. А. Кутиков. – Одесса, 1977. – 70 с.

7. Численные методы : метод. указ. по курсу высшей математики / состав. В. С. Шебанин, С. А. Лутченко, В. А. Гришин, С. А. Кутиков. – Одесса, 1977. – 68 с.

1978

8. Математическая обработка экспериментальных данных на ЭВМ : метод. указ. / состав. В. С. Шебанин, А. М. Кутиков, В. Н. Заборцев. – Одесса, 1978. – 48 с.

9. Решение задач по теории вероятностей : метод. указ. / состав. В. С. Шебанин, А. М. Кутиков. – Одесса, 1978. – 60 с.

10. Шебанин В. С. Расчет жесткой нити с учетом пластичности / В. С. Шебанин, А. И. Кутиков // Второй республиканский симпозиум по дифференциальным и интегральным уравнениям. – Одесса, 1978.

1979

11. Основы алгоритмического языка АЛГОЛ-60 : метод. указ. / состав. В. С. Шебанин, В. А. Гришин, А. И. Кутиков. – Одесса, 1979. – 61 с.

12. Основы алгоритмического языка ФОРТРАН : метод. указания / состав. В. С. Шебанин, А. И. Кутиков, Н. А. Веремеенко. – Одесса, 1979. – 16 с.

13. Расчет плоских и пространственных форм с использованием ЭВМ : метод. указ. / состав. В. С. Шебанин, Л. В. Кошкин. – Одесса, 1979. – 42 с.

14. Шебанин В. С. Некоторые обобщения метода интегрирующих матриц / В. С. Шебанин, А. И. Кутиков, А. А. Хватцев // Достижения технического прогресса на службе производства : материалы конференции. – Псков, 1979.

15. Шебанин В. С. Уменьшение металлоемкости изделий при изгибе с учетом наклепа / В. С. Шебанин, А. И. Кутиков // Труды Краснодарского политехнического института. – Краснодар, 1979. – Вып. 94 (4). – С. 170-174.

1980

16. Производство земляных работ : метод. указания к курсовой работе по ТСП / состав. В. С. Шебанин, М. А. Ершов, Л. Н. Шапарный [и др.]. – Одесса, 1980. – 64 с.

17. Усовершенствование методики расчета балок с бистальной стенкой при изгибе с продольной силой за пределом упругости / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, Н. А. Веремеенко, И. Д. Бурковский // Труды НКИ. – Николаев, 1980. – Вып. 162. – С. 106-107.

18. Шебанин В. С. Учет сварочных напряжений при косом изгибе в условиях ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин // Труды НКИ. – Николаев, 1980. – Вып. 162. – С. 88-93.

1981

19. Методические указания по расчету на прочность строительных конструкций с использованием ЭВМ / состав. В. С. Шебанин. – Одесса, 1981. – 37 с.

20. Шебанин В. С. Влияние сварочных напряжений при изгибе с осевой силой и весьма малых пластических деформаций / В. С. Шебанин // Труды НКИ. – Николаев, 1981. – Вып. 175. – С. 81-86.

21. Шебанин В. С. Изгиб стальных и бистальных балок с осевой силой при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин // Труды ОИИМФа. – М. : ЦРИА «Морфлот», 1981. – С. 73-77.

1982

22. Шебанин В. С. Расчет бистальных сечений методом эквивалентных площадей / В. С. Шебанин, Н. Л. Чер-

нов // Труды НКИ. – Николаев, 1982. – Вып. 188. – С. 70-74.

23. Экспериментальное исследование косого изгиба бистальных двутавров в области малых пластических деформаций / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, А. И. Кондратенко, Н. Л. Чернов // Труды НКИ. – Николаев, 1982. – Вып. 188. – С. 74-79.

1983

24. Усовершенствование методики расчета балок с бистальной стенкой при изгибе с продольной силой за пределом упругости / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, Е. А. Веремеенко, И. Д. Бурковский // IV-я межотрасл. конф. молодых ученых и специалистов. – Николаев, 1983.

25. Шебанин В. С. Общий случай сложного сопротивления бистального двутавра за пределом упругости / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, А. И. Кондратенко // Строительная механика корабля : сб. научн. тр. – Николаев : НКИ, 1983. – С. 111-116.

26. Шебанин В. С. Особенности расчета бистальных двутавров по критерию предельных пластических деформаций / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1983. – Вып. 9. – С. 14-18.

27. Шебанин В. С. Работа и расчет сечений бистальных стержней при ограничении пластических деформаций / В. С. Шебанин // Тезисы докл. науч.-техн. конф. – Свердловск, 1983.

28. Экспериментальная проверка эффективности расчета бистальных двутавров по критерию ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, Е. А. Веремеенко, И. Д. Бурковский // IV-я межотрасл. конф. молодых ученых и специалистов. – Николаев, 1983.

1984

29. Вычислительная техника в инженерных и экономических задачах. Алгоритмизация и программирование вычислительных задач : метод. указания / состав. В. С. Шебанин, Н. А. Веремеенко, А. И. Кондратенко [и др.]. – Одесса, 1984. – 54 с.

30. Методические указания по расчету на прочность строительных конструкций, усиленных под нагрузкой / В. С. Шебанин, С. Е. Демчук, Н. Л. Чернов, В. Г. Богза. – Одесса, 1984. – 42 с.

31. Шебанин В. С. Установка для испытаний стальных стержней при сложном сопротивлении / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, Н. Л. Чернов // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1984. – Вып. 4. – С. 126-127.

32. Шебанин В. С. Учет ограниченных пластических деформаций при одноосном изгибе симметричных двутавров, усиленных под нагрузкой / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, А. И. Кондратенко // Строительная механика кобразля: труды НКИ. – Николаев, 1984.

1985

33. Высшая математика : метод. указания и контрольные задания для самостоятельной работы студентов заочной формы обучения специальности 1740 / состав. В. С. Шебанин, Н. А. Веремеенко, С. А. Лутченко, С. И. Пастушенко. – Одесса, 1985. – 48 с.

34. Методические указания по изучению на практических занятиях раздела «Предел функции» в курсе «Высшая математика» (для студентов специальности 1509) / состав. В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, Н. А. Веремеенко, С. А. Лутченко. – Одесса, 1985. – 49 с.

35. Методические указания по расчету прочности строительных конструкций с использованием ЭВМ для студентов специальности КПГС, ПГС, СХС / состав. В. С. Шебанин, С. Е. Демчук, Н. А. Веремеенко [и др.]. – Одесса, 1985. – 25 с.

36. Перераспределение изгибающих моментов в неразрезных балках при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, С. И. Пастушенко, Н. Л. Чернов // Проектирование и инженерные изыскания. – 1985. – С. 6.

37. Программированные методические указания по технике дифференцирования для самостоятельной работы и проведения практических занятий студентов заочной и дневной форм обучения специальностей 1740, 1509, 1506, 1502 / состав. В. С. Шебанин, С. А. Лутченко, Г. И. Гребенюк [и др.]. – Одесса, 1985. – 56 с.

38. Рекомендации по проектированию бистальных балок : нормативы / В. С. Шебанин, Н. Н. Стрелецкий, Ю. Я. Леус [и др.]. – М. : ЦНИИПроектстальконструкция им. Мельникова, 1985. – 48 с. – Режим доступа : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4945>

39. Теория вероятностей : метод. указания и контрольные задания для самостоятельной работы студентов заочной формы обучения специальности 1740 / состав. В. С. Шебанин, С. А. Лутченко, Н. А. Веремеенко [и др.]. – Одесса, 1985. – 24 с.

40. Шебанин В. С. Напряженно-деформированное состояние бистальных балок при сложном сопротивлении в области ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, С. Д. Кудрявцев // Известия вузов. Машиностроение. – 1985. – № 2. – С. 14-19.

41. Шебанин В. С. Перераспределение изгибающих моментов в неразрезных балках при подвижных нагрузках в области ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, И. К. Андрианова, О. Н. Чернова // Строительная механика корабля : Труды НКИ. – Николаев, 1985.

42. Шебанин В. С. Прочность бистальных стержней при сложном сопротивлении в области ограниченных пластических деформаций в конструкциях сельскохозяйственных сооружений / В. С. Шебанин, С. И. Пастушенко, И. Д. Бурковский // Опыт применения материалов в сельскохозяйственном машиностроении : тезисы докл. всесоюз. совещания. – К., 1985.

43. Шебанин В. С. Работа бистальных стержней при сложном сопротивлении в области ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1985. – № 4. – С. 12-16.

44. Шебанин В. С. Работа бистальных элементов конструкций за пределом упругости / В. С. Шебанин // Опыт применения материалов в сельскохозяйственном машиностроении : тезисы докл. всесоюз. совещания. – К., 1985.

1986

45. Испытание прочности сжатоизогнутых стержней с учетом развития ограниченных пластических деформаций / В. Г. Богза, Н. А. Веремеенко, Н. Л. Черкас, В. С. Шебанин // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1986. – № 11. – С. 10-12.

46. Методические указания по технике вычисления двойных интегралов в курсе «Высшая математика» для студентов специальности 1509 / В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. А. Лутченко [и др.]. – Одесса, 1986. – 25 с.

47. Программированные методические указания по

технике вычисления неопределенного интеграла для самостоятельной работы и проведения практических занятий студентов специальностей 1740, 1509, 1506, 1502 / В. С. Шебанин, С. А. Лутченко, Н. Л. Чернов [и др.]. – Одеса, 1986. – 59 с.

48. Численные методы : метод. указания к лабораторным работам по высшей математике для студентов специальности 1509 / состав. В. С. Шебанин, С. А. Лутченко, Н. Л. Чернов [и др.]. – Одеса, 1986. – 58 с.

49. Шебанин В. С. Двухосный изгиб бистального двутавра с продольной силой при ограничении пластических деформаций / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, В. Н. Тарасенко // Совершенствование расчета и проектирование конструкций для сельскохозяйственного строительства : сборник статей. – Ростов-на-Дону, 1986.

50. Шебанин В. С. Испытания прочности сжатоизогнутых стальных стержней с учетом развития ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, Н. А. Веремеенко // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1986. – № 11. – С. 10-12.

51. Шебанин В. С. Прочность стальных стержней при изгибе с продольной силой при учете деформированной схемы и ограничении пластических деформаций / В. С. Шебанин, Н. А. Веремеенко // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1986. – № 4. – С. 13-17.

52. Шебанин В. С. Расчет прочности статически неопределимых систем при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов // Известия вузов. Машиностроение. – 1986. – № 4. – С. 3-6.

53. Шебанин В. С. Экспериментальная проверка действительной работы усиленных элементов стальных конс-

трукций при развитии ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, Г. В. Ипатенко // Индустриальные технические решения для реконструкции зданий и сооружений промышленных предприятий : тезисы докл. всесоюз. семинара. – Макеевка, 1986.

1987

54. Методика расчета прочности стальных стержней с учетом деформированной схемы / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, Н. А. Веремеенко [и др.] // ВНИИМИ : информ. листок № 87-1256. – М., 1987. – 2 с.

55. Методические указания для поступающих в НФ ОСХИ на дневную и заочную формы обучения (специальности 1715, 1740, 1509) / В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. А. Лутченко [и др.]. – Николаев, 1987. – 38 с.

56. Методические указания и задания к самостоятельной работе по типовому расчету № 1 (элементы линейной алгебры и аналитической геометрии) для студентов специальности 1509, 1740 / В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. А. Лутченко [и др.]. – Николаев, 1987. – 19 с.

57. Методические указания и задания к самостоятельной работе по типовому расчету № 2 (дифференциальные уравнения) для студентов специальности 1509, 1740 / В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. А. Лутченко [и др.]. – Николаев, 1987. – 54 с.

58. Методические указания и задания к самостоятельной работе по типовому расчету № 3 (кратные и криволинейные интегралы) для студентов специальности 1509 / В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. А. Лутченко [и др.]. – Николаев, 1987.

59. Расчет усиленных под нагрузкой элементов стальных конструкций по критериям ограниченных пластичес-

ких деформаций / В. С. Шебанин, Н. Н. Стрелецкий, Н. Л. Чернов, В. Г. Богза // Строительная механика и расчет сооружений. – 1987. – № 3. – С. 1-4.

60. Установка для испытаний статически неопределимых стержневых систем / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, В. Г. Богза [и др.] // ВИМИ: передовой производ.-техн. опыт : межотрасл. реферат. сб. ПИК. – 1987. – Вып. 7.

61. Установка для испытания стальных стержней на двухосный изгиб / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, Н. Л. Чернов, И. Д. Бурковский // ВНИИМИ : информ. листок № 87-1965. – М., 1987. – 2 с.

62. Установка для испытания стальных стержней на продольный изгиб с поперечной нагрузкой / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, Н. Л. Чернов [и др.] // ВНИИМИ : информ. листок № 87-1985. – М., 1987. – 2 с.

63. Шебанин В. С. Развитие ограниченных пластических деформаций в бистальных стержнях при двuosном изгибе с продольной силой / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, С. И. Пастушенко // Проектирование и инженерные изыскания. – 1987. – № 3. – С. 17-18.

64. Шебанин В. С. Расчет бистальных элементов стержневых конструкций при учете ограниченных пластических деформаций и деформированной схемы / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, И. Д. Бурковский // Строительная механика корабля. – Николаев : НКИ, 1987.

65. Шебанин В. С. Экспериментальное исследование сжато(растянуто)-изогнутых стальных стержней двутаврового симметричного сечения в области ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, Н. А. Веремеенко, Л. В. Кошкин // Динамика и прочность судовых ма-

шин: труды НКИ. – Николаев, 1987. – С. 27-32.

1988

66. Задания к самостоятельной работе по типовому расчету № 4 (введение в математический анализ и дифференциальное исчисление функций одной переменной) для студентов специальности 31.13. / В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. А. Лутченко [и др.]. – Николаев, 1988. – 42 с.

67. Задания к самостоятельной работе по типовому расчету № 5 (неопределенный и определенный интеграл) для студентов специальности 31.13. / В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. А. Лутченко [и др.]. – Николаев, 1988. – 43 с.

68. Изгиб асимметричных стальных двутавров, усиленных под нагрузкой, при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, Е. А. Мирошниченко, С. А. Лутченко. – М., 1988. – 8 с. – Деп. в ВИИ-ИС, № 8229.

69. Методика расчета прочности статически неопределимых стержневых систем в области ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, С. И. Пастушенко [и др.] // ВИМИ. Передовой производ.-техн. опыт : межотрасл. реферат. сб. ПИК. – М., 1988. – Вып. 2.

70. Методика учета точных кривых взаимодействия усилий за пределом упругости в стальных стержнях, работающих на сложное сопротивление / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, С. И. Пастушенко [и др.] // ВИМИ. Передовой производ.-техн. опыт : межотрасл. реферат. сб. ПИК. – М., 1988. – Вып. 2.

71. Применение разнопрочных сталей для балочных конструкций при учете развития пластических деформаций в поясах / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, С. И. Пас-

тушенко, Н. Л. Чернов // ВИМИ. Передовой производ.-техн. опыт : межотрасл. реферат. сборник ПИК. – М., 1988. – Вып. 2.

72. Прочность усиленных стальных конструкций при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, Н. Н. Стрелецкий, Н. Л. Чернов, В. Г. Богза // Реконструкция промышленных зданий и сооружений. – М. : Стройиздат, 1988. – С. 66-70.

73. Расчет усиления стальных и бистальных балок при учете развития ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, Е. А. Мирошниченко, Л. П. Шебанина // Известия вузов. Строительство и архитектура. 1988. – № 2.

74. Расчеты усиления стальных и бистальных неразрезных балок при учете развития ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, Е. А. Мирошниченко, Л. П. Шебанина. – М., 1988. – 8 с. – Деп. в ВИИИС, № 8292.

75. Способ уменьшения расчетных изгибающих моментов в стальных неразрезных балках при различных величинах пластических деформаций / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, С. И. Пастушенко, Н. Л. Чернов // ВИМИ. Передовой производ.-техн. опыт : межотрасл. реферат. сб. ПИК. – М., 1988. – Вып. 2.

76. Шебанин В. С. Перераспределение усилий в бистальных рамных конструкциях с учетом геометрической нелинейности в области ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин // Повышение качества и надежности строительных металлических конструкций : тезисы докладов. – Челябинск : Челябинское отд. ЦНИИПроектсталь-конструкций, 1988.

77. Шебанин В. С. Перераспределение усилий в стальных рамных конструкциях за пределом упругости при учете деформированной схемы / В. С. Шебанин, В. Л. Тарасенко, И. Д. Бурковский // Развитие, совершенствование и реконструкция специальных сварных стальных конструкций зданий и сооружений : IV республ. науч.-техн. конф. по металлическим конструкциям. – К. : НТО Строительной индустрии УССР, 1988. – Вып. 3.

78. Шебанин В. С. Прочность бистальных стержней изгибаемых стержневых систем при учете физической и геометрической нелинейности / В. С. Шебанин // Развитие, совершенствование и реконструкция специальных сварных стальных конструкций зданий и сооружений : IV республ. науч.-техн. конф. по металлическим конструкциям. – К. : НТО Строительной индустрии УССР, 1988. – Сб. 3.

79. Шебанин В. С. Прочность усиленных статически неопределимых стальных балок при развитии ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, Е. А. Мирошниченко // Повышение качества и надежности строительных металлических конструкций : тезисы докладов. – Челябинск : Челябинское отд. ЦНИИ-Проект-стальконструкций, 1988.

80. Шебанин В. С. Расчет усиления статически неопределимых систем при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, Е. А. Мирошниченко // Прочность и долговечность мостов и сооружений : сб. статей. – Краснодар : Краснодар. политехнич. ин-т, 1988.

81. Шебанин В. С. Сложное сопротивление составных стальных сечений при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов // Известия вузов.

Строительство и архитектура. – 1988. – № 7. – С. 8-12.

1989

82. Двухзонная установка для испытания балок и рам на знакопеременную нагрузку / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, И. Д. Бурковский [и др.] // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1989. – № 10.

83. Изучение алгоритмического языка АНАЛИТИК ЭЦВМ «Мир-2» : метод. указания для самост. работы студентов специальности 31.13 дневной и заочной формы обучения / состав. В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, Н. А. Веремеенко [и др.]. – Одесса, 1989. – 21 с.

84. Исследование косоугольного изгиба сечений бистальных стержней за пределом упругости / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, В. Л. Тарасенко, С. Д. Кудрявцев // Строительство и архитектура : сб. статей. – М. : ВНИИ проблем науч.-техн. прогресса и информ. в стр-ве, 1989. – Вып. 12.

85. Методические указания для самостоятельной работы за пультом ЭЦВМ «Мир-2» студентов специальности 31.13 дневной и заочной форм обучения / состав. В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. В. Степанов [и др.]. – Одесса, 1989. – 30 с.

86. Преднапряжение бистальных неразрезных балок смещением податливых опор при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, И. Д. Бурковский, Е. А. Мирошниченко // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1989. – № 12. – С. 8-12.

87. Развитие ограниченных пластических деформаций в сечении составных стальных стержней при сложном сопротивлении / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, В. Г. Богза, Н. Л. Чернов // Металлургическое и кузнечно-штамповочное производство: Передовой производствен-

но.-техн. опыт : межотрасл. реферат. сб. – М. : ВИМИ, 1989. – № 5.

88. Расчет стальных и бистальных стержней методом возобновления ограниченных пластических деформаций с корректировкой матриц жесткости / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, В. Л. Тарасенко, И. Д. Бурковский. – К. : Киев. инженерно-строит. ин-т, 1989. – Депон. ВНИИИНТПИ, № 10246.

89. Числовые и функциональные ряды : задания к самостоятельной работе по типовому расчету № 6 для студентов специальности 31.13 / состав. В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. А. Лугченко, Н. А. Веремеенко. – Николаев, 1989. – 41 с.

90. Шебанин В. С. Об одном алгоритме подбора сечений элементов в стержневых металлоконструкциях / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, В. М. Фридкин // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1989. – № 7. – С. 9-14.

91. Шебанин В. С. Экспериментальные исследования работы стальных и бистальных стержней в области ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин // Судостроение. – К. ; Одесса : Вища школа, 1989. – Вып. 38. – С. 33-38.

92. Экспериментальные исследования работы бистальных стержней при сложном сопротивлении за пределом упругости / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, С. А. Лугченко, Н. Л. Чернов // ВИМИ : информ. листок. – М., 1989. – № 89-0657. – 2 с.

1990

93. Методика расчета прочности неразрезных балок методом возобновления ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, С. И. Пастушенко, С. А. Луг-

ченко, Н. А. Веремеенко // Конференция по итогам научных исследований за 1989 г. проф.-преп. состава Николаевского филиала Одесского СХИ. – Николаев, 1990.

94. Методические указания к решению задач по аналитической геометрии с применением векторной алгебры для самостоятельной работы студентов спец. 31.13-механизация с/х / состав. В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. А. Лутченко, Н. А. Веремеенко. – Николаев, 1990.

95. Прочность однопролетных одноэтажных рам с шарнирным опиранием ригеля и стоек при учете ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, В. Н. Тарасенко, С. В. Домашева // Исследов. работы и применение в строительстве эффект. элементов конструкций : респ. науч.-техн. конф. – Ровно, 1990.

96. Прочность одноэтажных однопролетных рам с шарнирным опиранием ригеля и стоек при учете ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, С. В. Домашева, Е. В. Цепурит // Конференция по итогам научных исследований за 1989 г. проф.-преп. состава Николаевского филиала Одесского СХИ. – Николаев, 1990.

97. Учет влияния стесненного кручения при сложном сопротивлении стальных открытых сечений тонкостенных стержней при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, И. А. Артюшкин, Ю. В. Купченко // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1990. – № 12. – С. 5-9.

98. Численные методы. Решение алгебраических задач : метод. указания к лабораторным занятиям по курсу «Математические модели в расчетах на ЭВМ» для студентов специальности 31.13 / состав. В. С. Шебанин, С. А. Лутченко, Н. А. Веремеенко [и др.]. – Николаев, 1990.

99. Шебанин В. С. Испытания на прочность стальных и бистальных однопролетных одноэтажных рам за пределом упругости / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский // Бюллетень строит. техники. – 1990. – № 3 : Проблемы метрологического обеспечения в строительстве : материалы всесоюз. науч.-техн. конф. Минтрансстрой СССР.

100. Шебанин В. С. Испытания усиленных стальных и бистальных стержней при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, Е. А. Мирошниченко // Бюллетень строительной техники. – 1990. – № 3 : Проблемы метрологического обеспечения в строительстве.

101. Шебанин В. С. Особенности учета физической и геометрической нелинейности в стальных стержнях при ограничении пластических деформаций / В. С. Шебанин. – М., 1990. – Депон. в ВНИИТПИ, № 10508.

102. Шебанин В. С. Прочность сечений стальных тонкостенных стержней при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, Ю. В. Купченко // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1990. – № 4.

103. Шебанин В. С. Прочность стальных и бистальных рам при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1990. – № 9. – С. 16-19.

104. Шебанин В. С. Расчет прочности статически неопределимых стержневых систем способом последовательного возобновления ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин // Исследов. работы и применение в строительстве эффект. элементов конструкций : материалы респ. науч.-техн. конф. – Ровно, 1990.

105. Экспериментальные исследования работы уси-

ленных разрезных и неразрезных стальных балок за пределом упругости / В. С. Шебанин, Е. А. Мирошниченко, С. В. Домашева, Е. А. Цепурит // Конференция по итогам научных исследований за 1989 г. проф.-преп. состава Николаевского филиала Одесского СХИ. – Николаев, 1990.

1991

106. Задания к самостоятельной работе по типовому расчету № 7 (функции нескольких переменных) для студентов специальности 31.13. / состав. В. С. Шебанин, Е. В. Цепурит, С. А. Лутченко [и др.]. – Николаев., 1991. – 30 с.

107. Исследование и решение дифференциальных уравнений задачи плоского изгиба балок : метод. указания к выполнению курсовой работы по высшей математике для студентов специальности 31.13. / состав. В. С. Шебанин, Д. В. Бабенко, С. А. Лутченко [и др.]. – Николаев, 1991. – 43 с.

108. Определение количественных характеристик надежности с/х техники : метод. указания к выполнению курсовой работы для студентов специальности 31.13. / состав. В. С. Шебанин, Е. В. Цепурит, С. А. Лутченко [и др.]. – Николаев, 1991. – 31 с.

109. Расчет элементов пространственных стальных стержневых систем с учетом физической и геометрической нелинейности / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, И. А. Артюшкин, А. А. Мещанинов // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1991. – № 7. – С. 18-20.

110. Расчет элементов стальных стержневых систем за пределом упругости по деформированной схеме / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, И. А. Артюшкин, Ю. В. Купченко // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1991. – № 2. – С. 3-7.

1992

111. Прочность сечений составных стальных стержней при изгибе с продольной силой / В. С. Шебанин, С. И. Пастушенко, С. В. Домашева [и др.]. – М., 1992. – № 2. – Депон. в ВНИИНТРИ, № 11212.

112. Среда программирования на языке Турбо-Си : метод. указания для студентов дневной и заочной форм обучения / состав. В. С. Шебанин, Е. В. Цепурит, С. А. Лутченко [и др.]. – Николаев, 1992. – 42 с.

113. Шебанин В. С. Моносталльные и бисталльные балки / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, В. Л. Тарасенко // Совершенствование металлических конструкций. – К. : Наукова думка, 1992.

114. Шебанин В. С. Предельное напряженно-деформированное состояние стальных стержней при ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, В. Л. Тарасенко // V Украинская науч.-техн. конф. по металлическим конструкциям : тезисы докладов. – К., 1992. – С.11-12.

115. Шебанин В. С. Прочность балочных систем / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, В. Л. Тарасенко // Совершенствование металлических конструкций. – К. : Наукова думка, 1992.

116. Шебанин В. С. Прочность изгибаемых элементов при ограниченных пластических деформациях / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, В. Л. Тарасенко // Совершенствование металлических конструкций. – К. : Наукова думка, 1992. – С. 123-127.

117. Шебанин В. С. Прочность одноэтажных однопролетных рам в области ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин // V Украинская науч.-техн. конф.

по металлическим конструкциям : тезисы докладов. – К., 1992.

118. Шебанин В. С. Прочность стальных стержней при переменных нагрузениях / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов // Промышленное строительство и инженерные сооружения. – 1992. – № 2. – С. 28-27.

119. Шебанин В. С. Учет физической и геометрической нелинейности при изгибе стальных стержней в области ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин // V Украинская науч.-техн. конф. по металлическим конструкциям : тезисы докладов. – К., 1992.

1993

120. Завдання до самостійної роботи по типовому розрахунку № 1 (елементів лінійної алгебри) для студентів спеціальності 31.13. / уклад. В. С. Шебанін, С. А. Лутченко, Л. В. Вахоніна [та ін.]. – Миколаїв, 1993.

121. Завдання до самостійної роботи по типовому розрахунку № 3 (кратні і криволінійні інтеграли) для студентів спеціальності 31.13. / уклад. В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, С. А. Лутченко [та ін.]. – Миколаїв, 1993.

122. Завдання до самостійної роботи по типовому розрахунку № 4 (вступ до математичного аналізу) для студентів спеціальності 31.13. / уклад. В. С. Шебанін, С. А. Лутченко, О. В. Цепуріт [та ін.]. – Миколаїв, 1993.

123. Методика розрахунку двотаврових бістальних стержнів при повторно-змінних навантаженнях за межами пружності / В. С. Шебанін, С. І. Пастушенко, С. В. Домашева [та ін.] // Соціально-економічні та технологічні проблеми АПК Причорномор'я і шляхи їх вирішення : тези доп. обл. наук.-теорет. конф. – Миколаїв, 1993.

124. Міцність сталевих та бісталевих стержнів рамних конструкцій в області обмежених пластичних деформацій / В. С. Шебанін, О. А. Мірошніченко, М. О. Веремієнко, С. А. Лутченко // Соціально-економічні та технологічні проблеми АПК Причорномор'я і шляхи їх вирішення : тези доп. обл. наук.-теорет. конф. – Миколаїв, 1993.

125. Шебанін В. С. Прочность изгибаемых стальных стержневых конструкций при учете физической и геометрической нелинейности в области ограниченных пластических деформаций : автореф. дис. ... доктора техн. наук : спец. 05.23.01 «Строительные конструкции, здания и сооружения» / В. С. Шебанін. – Одесса, 1993. – 32 с.

126. Шебанін В. С. Прочность изгибаемых стальных стержневых конструкций при учете физической и геометрической нелинейности в области ограниченных пластических деформаций : дис. ... доктора техн. наук : спец. 05.23.01 «Строительные конструкции, здания и сооружения» / В. С. Шебанін. – Одесса, 1993. – 433 с.

127. Шебанін В. С. Расчет плоских стальных стержневых систем с учетом физической и геометрической нелинейности / В. С. Шебанін, Н. Л. Чернов, А. А. Мещанинов // Известия вузов. Строительство. – 1993. – С. 4.

1994

128. Вирішення зворотної задачі розрахунку міцності перерізів складених сталевих стержнів в області обмежених пластичних деформацій / В. С. Шебанін, О. А. Мірошніченко, С. В. Домашева [та ін.]. – К., 1994. – 5 с. – Депон. ДНТБ, № 1504 УК 94.

129. Елементи лінійної алгебри : метод. вказівки по виконанню модуля 01 для студентів спеціальностей 7.091.901, 7.050106, 7.050202 / уклад. В. С. Шебанін, С. А.

Лутченко, М. О. Веремієнко [та ін.]. – Миколаїв, 1994. – 50 с.

130. Математичні моделі в розрахунках на ЕОМ : метод. вказівки для студентів спеціальності 31.13 денної та заочної форм навчання / уклад. В. С. Шебанін, С. А. Лутченко, О. А. Мірошніченко [та ін.]. – Миколаїв, 1994. – 74 с.

131. Методичні вказівки з математики для поступаючих до МСГІ на денну та заочну форму навчання (спеціальності 06.08.07.06. 31.13) / уклад. В. С. Шебанін, С. А. Лутченко, О. А. Мірошніченко [та ін.]. – Миколаїв, 1994. – 75 с.

132. Міцність сталевих стержневих систем за межами пружності при дії згинальних моментів, поздовжніх та поперечних сил / В. С. Шебанін, О. А. Мірошніченко, С. В. Домашева [та ін.]. – К., 1994. – 5 с. – Депон. ДНТБ, № 1501УК 94.

133. Область пристосування перерізів бісталевих стержнів при обмежених пластичних деформаціях / В. С. Шебанін, О. А. Мірошніченко, С. В. Домашева [та ін.]. – К., 1994. – 5 с. – Депон. ДНТБ, № 1505УК 94.

134. Шебанін В. С. Проблеми міцності стержневих систем при згині в межах обмежених пластичних деформацій / В. С. Шебанін, Н. Л. Чернов // Тези доп. наук.-техн. конф. – Миколаїв : МСГІ, 1994. – С. 87-88.

1995

135. Натурные испытания легкой стальной рамы зернохранилища / В. С. Шебанін, Н. Л. Чернов, В. Г. Богза, Е. В. Шебанина // Известия вузов. Строительство и архитектура. – 1995. – С. 9.

136. Практическая методика расчета прочности усиленных разрезных балок / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, С. В. Домашева, Е. В. Шебанина // Современные строительные конструкции из металла и древесины : сб. докл. междунар. симпозиума. – Одесса, 1995.

137. Шебанин В. С. Метод возобновления ограниченных пластических деформаций при исследовании перераспределения усилий в стальных неразрезных балках за пределом упругости / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов // Современные строительные конструкции из металла и древесины : сб. докл. междунар. симпозиума. – Одесса, 1995.

1996

138. Методичні вказівки по виконанню модуля 02 «Аналітична геометрія на площині» та модуля 03 «Елементи векторної алгебри та аналітичної геометрії у просторі» для студентів спеціальностей 7.091.901, 7.050106, 7.050202 / уклад. В. С. Шебанін, С. А. Лутченко, М. О. Веремієнко [та ін.]. – Миколаїв, 1996. – 85 с.

139. Шебанин В. С. Влияние геометрической нелинейности на устойчивость стальных стержней за пределом упругости / В. С. Шебанин // Расчет и оптимальное проектирование строит. конструкций : тезисы докл. междунар. симпозиума, 22-24 мая 1996. – Владимир : ВГТУ, 1996.

140. Шебанин В. С. Оптимальное проектирование сечений моностальных стержней в области ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, С. И. Пастушенко, Л. М. Кузенко // Расчет и оптимальное проектирование строит. конструкций : тезисы докл. междунар. симпозиума, 22-24 мая 1996. – Владимир : ВГТУ, 1996.

141. Шебанин В. С. Оптимальное проектирование сечений составных стержней, выполненных из разных ма-

рок сталей с учетом ограниченных пластических деформаций / В. С. Шебанин, С. И. Пастушенко, Л. М. Кузенко // *Металлостроительство-96: Состояние и перспективы развития : тезисы докл. междунар. конф.*, Т. 1. – Донецк ; Макеевка : Донбасс. госуд. акад. стр-ва и архит., 1996.

142. Шебанин В. С. Прочность стальных стержневых конструкций в области ограниченных пластических деформаций с учетом физической и геометрической нелинейности / В. С. Шебанин, В. Г. Богза // *Металлостроительство-96: Состояние и перспективы развития : тезисы докл. междунар. конф.*, Т. 1. – Донецк ; Макеевка : Донбасс. Госуд. Акад. стр-ва и архит., 1996.

143. Шебанин В. С. Разработка новых конструктивных форм стальных каркасов из универсальных элементов / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, Л. П. Шебанина // *Металлические конструкции : тезисы докл. VI укр. науч.-техн. конф.* – Николаев, 1996.

144. Шебанин В. С. Стендовые испытания стальной каркасной структуры с упругопластическими соединениями элементов / В. С. Шебанин, В. Г. Богза // *Расчет и оптимальное проектирование строит. конструкций : тезисы докл. междунар. симпозиума, 22-24 мая 1996.* – Владимир : ВГТУ, 1996.

145. Шебанин В. С. Экспериментальные исследования работы оптимальных сечений бистальных стержней за пределом упругости / В. С. Шебанин, С. И. Пастушенко, Л. М. Кузенко // *Металлические конструкции : тезисы докл. VI украин. науч.-техн. конф.* – Николаев, 1996.

1997

146. Ведомственные строительные нормы Украины. Стальные конструкции сельскохозяйственных зданий.

ВБНВ.2.6-СгіР-46-8-97: сборник / В. С. Шебанин, В. Г. Пермяков, В. Г. Богза [и др.]. – К. : Министерство сельского хозяйства и продовольствия Украины, 1997. – 50 с.

147. К перераспределению усилий в многопролетных стальных неразрезных балках за пределом упругости / В. С. Шебанин, С. И. Пастушенко, В. Г. Богза, Е. В. Цепурит // Современные строительные конструкции из металла и древесины : сб. докл. междунар. симпозиума. – Одесса, 1997.

148. Контрольні завдання та методичні вказівки з вищої математики для студентів заочної форми навчання спеціальностей 7.050.106, 7.050202 / уклад. В. С. Шебанин, С. А. Лутченко, М. О. Веремієнко [та ін.]. – Миколаїв, 1997. – 84 с.

149. Контрольні завдання та методичні вказівки з вищої математики для студентів заочної форми навчання спец.: 7.050106–Облік і аудит; 7.050202–Аграрний менеджмент / уклад. В. С. Шебанин, С. А. Лутченко, О. А. Мирошниченко [та ін.]. – Миколаїв, 1997. – 64 с.

150. Контрольні завдання та методичні вказівки по теорії ймовірностей для студентів заочної форми навчання спец.: 7.050106; 7.050202 / уклад. В. С. Шебанин, М. О. Веремієнко, С. А. Лутченко [та ін.]. – Миколаїв, 1997. – 50 с.

151. Постановлення та розв'язання крайових задач для диференціальних рівнянь плоского згину балок : метод. вказівки до виконання курсової роботи з вищої математики для студентів спец. 7.091901 / уклад. В. С. Шебанин, С. А. Лутченко, М. О. Веремієнко. – Миколаїв, 1997. – 49 с.

152. Шебанин В. С. Натурные динамические испытания стального каркаса зданий из универсальных элемен-

тов / В. С. Шебанін, В. Г. Богза // Теория и практика металлических конструкций : сб. трудов междунар. конф. ассоциации по металлическим конструкциям. – Донецк ; Макеевка, 1997.

153. Шебанін В. С. Особенности учета физической и геометрической нелинейности стальных каркасов из универсальных элементов / В. С. Шебанін, В. Г. Богза // Современные строительные конструкции из металла и древесины : сб. докл. междунар. симпозиума. – Одесса, 1997.

154. Шебанін В. С. Дослідження стійкості сжато-зигнутих сталевих елементів / В. С. Шебанін // Теория и практика металлических конструкций : сб. трудов междунар. конф. – Донецк ; Макеевка, 1997.

155. Шебанін В. С. Завдання для самостійної роботи по типовому розрахунку № 6 (числові і функціональні ряди) для студентів спец. 7.091901 / В. С. Шебанін, С. А. Лутченко, О. А. Мирошніченко. – Миколаїв, 1997. – 52 с.

156. Шебанін В. С. Металеві конструкції. Спеціальний курс : навчальний посібник / В. С. Шебанін. – Миколаїв, 1997. – 75 с.

157. Шебанін В. С. Методика оптимального розрахунку статично невизначених сталевих балок у межах обмежених пластичних деформацій / В. С. Шебанін, С. І. Пастушенко, Д. І. Спічак // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 1997. – Вип. 3.

158. Шебанін В. С. Оптимізація складених поперечних перерізів сталевих стержнів при згині з повздовжньою силою в області обмежених пластичних деформацій / В. С. Шебанін, С. І. Пастушенко, Л. М. Кузенко // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 1997. – Вип. 2. – С. 126-131.

159. Шебанін В. С. Особливості оптимального проектування моносталевої двопрольотної нерозрізної балки симетричного перерізу з урахуванням обмежених пластичних деформацій / В. С. Шебанін, С. І. Пастушенко, Д. І. Спічак // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 1997. – Вип. 1. – С. 143-147.

160. Шебанін В. С. Пряма та обернена задачі розрахунку перерізів в сталевих рамах при обмежених пластичних деформаціях / В. С. Шебанін, В. Г. Богза, М. Л. Чернов // Будівництво України. – 1997. – С. 2.

1998

161. Контрольні завдання та методичні вказівки з математичної статистики на тему «Кореляційно регресивний метод аналізу»: Для студентів спец.: 7.050202, 7.091901, 7.050106. / уклад. В. С. Шебанін, О. В. Цепуріт. – Миколаїв, 1998. – 42 с.

162. Статистичні ряди розподілу, їх характеристики : контрольні завдання та методичні вказівки з математичної статистики для студентів спец.: 7.050202, 7.091901, 7.050106. / уклад. В. С. Шебанін, О. В. Цепуріт. – Миколаїв, 1998. – 50 с.

163. Шебанін В. С. Исследование работы элементов пространственных стальных стержневых систем с учетом физической и геометрической нелинейности за пределом упругости / В. С. Шебанін // Металлические конструкции. – Донецк-Макеевка, 1998. – Т. 1, Вип. 1.

164. Шебанін В. С. Міцність бісталевих стержнів при згині з повздовжньою силою з врахуванням деформованої схеми в області обмежених пластичних деформацій [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, І. І. Хилько // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 1998. – Вип. 4. – С.

123-128. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3770>

1999

165. Контрольні завдання та методичні вказівки з вищої математики для студентів заочної форми навчання спец.: 7.130201-зооінженерія; 7.130102-агрономія / уклад. В. С. Шобанін, С. А. Лутченко, О. А. Мірошниченко. – Миколаїв, 1999. – 89 с.

166. Шобанін В. С. Робота сталевих стержнів з різними комбінаціями зовнішніх зусиль за межами пружності / В. С. Шобанін, О. В. Цепуріт // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 1999. – Вип. 2 (6). – С. 148-152.

167. Шобанін В. С. Розмежування областей по розрахунку міцності та жорсткості стиснуто-зігнутих стержнів з врахуванням деформованої схеми в області обложених пластичних деформацій [Електронний ресурс] / В. С. Шобанін, І. І. Хилько // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 1999. – Вип. 1 (5). – С. 155-158. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3769>

168. Шобанін В. С. Теоретично-експериментальне дослідження роботи стержнів симетричного перерізу при навантаженнях за межами пружності / В. С. Шобанін, В. Г. Богза, О. В. Цепуріт // Металеві конструкції. – Т. 2. – № 1. – 1999. – С. 39-43.

2000

169. Вища математика : контрольні завдання та методичні вказівки для студентів заочної форми навчання економічного факультету спеціальності 7.0501 06-Облік і аудит / уклад. В. С. Шобанін, М. О. Веремієнко. – Миколаїв, 2000. – 54 с.

170. Контрольні завдання та методичні вказівки з вищої математики по виконанню розрахунково-графічних робіт № 1,2 (модулі 01, 02, 03) для студентів денної форми навчання спец.: 7. 050106 – Облік і аудит; 7.050202 – Менеджмент організацій; 7.091902 -мех., с/г / уклад. В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, О. А. Мірошніченко [та ін.]. – Миколаїв, 2000. – 65 с.

171. Математична статистика : метод. вказівки для самот. роботи з використанням структурно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань для студентів денної та заочної форми навчання економічного факультету спец.: 7.050106 – Облік і аудит; 7.050202 – Менеджмент організацій / уклад. В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв, 2000. – 104 с.

172. Оснащеність аграрного сектора АПК технікою та забезпечення ефективного її використання в умовах становлення ринкових відносин : монографія / В. С. Шебанін, І. Д. Бурковський, О. М. Гаркуша [та ін.]. – К. : ІАЕ УААН, 2000. – 184 с.

173. Формування високоефективного виробництва та ринку продукції в агропромисловому комплексі південного регіону України / В. С. Шебанін, О. М. Гаркуша, М. Ю. Куліш [та ін.]. – Миколаїв : Миколаївська державна аграрна академія, 2000. – 183 с.

174. Шебанін В. С. Математична модель розрахунку прогинів стержнів в області обмежених пластичних деформацій при складному опорі [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, В. Г. Богза, І. І. Хилько // Металеві конструкції. – Макіївка : УАМК, 2000. – Т. 1. – № 1 – С. 45-48. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3768>

175. Шебанін В. С. Практична методика розрахунку

прогонів стержнів в області обмежених пластичних деформацій при складному опорі / В. С. Шебанін, О. В. Цепурит, І. І. Хилько // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2000. – Вип. 1 (8). – С. 107-112.

2001

176. Економетрія : метод. вказівки для самостійної роботи з використанням структурно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань з контролем на ПЕОМ для студентів денної та заочної форми навчання економічного ф-ту спеціальностей 7.050106-облік і аудит, 7.050202 – менеджмент організацій. Ч. 2. / уклад. В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко. – Миколаїв, 2001. – 51 с.

177. Шебанін В. С. Проблеми поліпшення кадрового потенціалу агропромислового виробництва в нових умовах господарювання / В. С. Шебанін // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2001. – Вип. 4. – С. 62-70.

178. Шебанін В. С. Розрахунок сталевих конструкцій методом послідовного поновлення обмежених пластичних деформацій / В. С. Шебанін // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2001.- Вип. 2 (11). – С. 133-137.

2002

179. Контрольні завдання та методичні рекомендації з вищої математики по виконанню модуля 04 «Вступ до налізу функцій однієї змінної» з використанням структурно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань з контролем на ПЕОМ для самостійної роботи студентів денної форми навчання / [В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, О. А. Мірошніченко та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2002. – 58 с.

180. Контрольні завдання та методичні рекомендації з вищої математики по виконанню модуля 10 «Функції ба-

гатьох змінних» з використанням структурно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань з контролем на ПЕОМ для самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальностей: 7.050206; 7.091902; 7.050202; 7.010100; 7.050106 / уклад. В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2002. – 51 с.

181. Контрольні завдання та методичні рекомендації з вищої математики по виконанню модуля 09 «Визначений та невласивий інтеграли» з використанням структурно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань з контролем на ПЕОМ для самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальностей: 7.050206; 7.091902; 7.050202; 7.010100; 7.050106 / уклад. В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2002. – 61 с.

182. Шебанін В. С. Роль аграрної освіти і науки у розвитку агропромислового комплексу Миколаївщини / В. С. Шебанін // Миколаївщині-65: становлення, розвиток, перспективи : матеріали наук.-практ. конф. – Миколаїв : Атол, 2002.

183. Шебанін В. С. Стан та напрями оновлення і розвитку матеріально-технічної бази сільського господарства в Україні / В. С. Шебанін // Економіка АПК. – 2002. – № 8. – С. 16-23.

184. Шебанін В. С. Щодо напрямів підвищення ефективності використання основних засобів виробництва. / В. С. Шебанін, В. В. Лагодієнко // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2002. – Вип. 51. – С. 56-57.

185. Будівельна механіка в прикладах : навч. посіб. / В. С. Шебанін, О. Ф. Яременко, А. М. Орлов [та ін.]. – Одеса, 2003. – 246 с.

186. Економетрія : метод. реком. для самост. роботи з використанням структурно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань з контролем на ПЕОМ для студентів денної та заочної форм навчання економічного факультету спеціальностей 7.050106; 7.050202; 7.050206 / уклад. В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2003. – 65 с.

187. Навчально-контролюючий комплекс з математичних дисциплін КВМ / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна, І. І. Хилько // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2003. – Вип. 4 (24). – С. 243-248.

188. Урахування дотичних напружень при розрахунках напружено-деформованого стану перерізів сталевих стержнів при складному опорі в області обмежених пластичних деформацій / В. С. Шебанін, В. Г. Богза, О. А. Мірошниченко, Л. П. Шебаніна // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2003. – Вип. 1 (21). – С. 156-167.

189. Шебанін В. С. Аналітичні залежності розрахунку прогинів стержнів при складному опорі за межею пружності / В. С. Шебанін, І. І. Хилько // Металеві конструкції. – Макіївка : УАМК, 2003. – Т. 6. – № 1. – С. 31-33.

190. Шебанін В. С. Основні напрями системного оновлення матеріально-ресурсного потенціалу в аграрному секторі економіки / В. С. Шебанін // Економіка АПК. – 2003. – № 2. – С. 44-47.

191. Шебанін В. С. Основні напрями системного оновлення матеріально-ресурсного потенціалу в аграрному секторі економіки / В. С. Шебанін // Формування і реаліза-

ція державної політики розвитку матеріально-технічної бази агропромислового комплексу в Україні : матеріали п'ятих річних зборів Всеукр. конгресу вчених економістів-аграрників, 28-29 січня 2003 р., м. Київ. – К. : УААН, 2003.

192. Шобанін В. С. Теоретико-експериментальне дослідження величини прогинів бісталевих стержнів при складному опорі за межею пружності / В. С. Шобанін, І. І. Хилько // Вісник Донбаської державної академії будівництва і архітектури. – 2003. – Вип. 2 (39). – Т. 1. – С. 175-179.

2004

193. Методичні вказівки з математики для поступаючих до МДАУ на денну та заочну форми навчання (спеціальності 7.050106, 7.050202, 7.050206, 7.091902, 6.010100, 6.091900) / уклад. В. С. Шобанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шобаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2004. – 91 с.

194. Шобанін В. С. Державна технічна політика в контексті оновлення і розвитку матеріально-ресурсних засобів аграрного виробництва в Україні / В. С. Шобанін // Економіка АПК. – 2004. – № 1. – С. 12-15.

195. Шобанін В. С. Проблеми міцності металевих конструкцій в області обмежених пластичних деформацій з врахуванням умов першого та другого граничних станів / В. С. Шобанін, Л. П. Шобаніна, І. І. Хилько // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2004. – Вип. 1 (25). – С. 158-163.

2005

196. Контрольні завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи з теми «Числові та функціональні

ряди» з використанням структурно-модульної схеми навчання та рейтингової системи оцінки знань для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей: 7.050106 – облік та аудит, 7.050202 – менеджмент організацій, 7.050206 – менеджмент ЗЕД, 7.091902 – механізація сільського господарства, 6.010100 – професійне навчання 6.091900 – енергетика сільськогосподарського виробництва / уклад. В. С. Шобанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шобаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2005. – 53 с.

197. Контрольні завдання та методичні рекомендації з вищої математики для самостійної роботи з теми «Диференціальне числення функції однієї змінної» з використанням структурно-модульної схеми навчання та рейтингової системи оцінки знань для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей: 7.050106 – облік та аудит, 7.050202 – менеджмент організацій, 7.050206 – менеджмент ЗЕД, 7.091902 – механізація сільського господарства, 6.010100 – професійне навчання 6.091900 – енергетика сільськогосподарського виробництва / уклад. В. С. Шобанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шобаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2005. – 54 с.

198. Методичні рекомендації та завдання для тестового контролю знань студентів денної та заочної форм навчання з дисципліни «Математичне програмування» / В. С. Шобанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шобаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2005.

199. Методичні рекомендації та контрольні завдання для виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Математичне програмування» з використанням кредитно-модульної системи навчання / В. С. Шобанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шобаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2005. – 55 с.

200. Методичні рекомендації та контрольні завдання з курсу «Вища математика» для студентів заочної форми навчання факультету ТППТ / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2005. – 60 с.

201. Тестові завдання для підсумкового контролю знань студентів з вищої математики модулі 14, 15 (теорія ймовірностей) з використанням кредитно-модульної системи навчання та рейтингової системи оцінки знань для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей: 7.050106 – облік та аудит, 7.050202 – менеджмент організацій, 7.050206 – менеджмент ЗЕД, 7.091902 – механізація сільського господарства, 6.010100 – професійне навчання 6.091900 – енергетика сільськогосподарського виробництва / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.] – Миколаїв : МДАУ, 2005. – 61 с.

202. Шебанін В. С. Системне оновлення і розвиток матеріально-ресурсного потенціалу сільського господарства : монографія / В. С. Шебанін. – К. : ННЦ ІАЕ, 2005. – 276 с.

203. Шебанін В. С. Методика розрахунку несучої здатності бісталевих стержнів за межою пружності / В. С. Шебанін, І. І. Хилько // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2005. – Вип. 3 (31). – С. 162-167. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/724>.

204. Шебанін В. С. Особливості врахування деформованої схеми при дослідженні несучої здатності бісталевих стержнів за межою пружності / В. С. Шебанін, В. Г. Богза, І. І. Хилько // Металеві конструкції УАМК. – Мажівка, 2005. – Т. 8. – № 1.

205. Шебанін В. С. Практична методика розмежування областей по розрахунку міцності та жорсткості бістале-

вих стержнів за межою пружності [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, І. І. Хилько // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2005. – Вип. 1 (29). – С. 212-217. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/731>.

206. Шебанін В. С. Розрахунок прогинів стержнів в області обмежених пластичних деформацій при складному опорі / В. С. Шебанін, В. Г. Богза, О. В. Цепуріт // Металеві конструкції УАМК. – Макіївка, 2005. – № 8. – С. 1.

2006

207. Вища математика : контр. завдання та метод. реком. для самост. роботи студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей: 6.130200 – «ТВППТ», 6.130100 – «Агрономія» з урахуванням кредитно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань. Ч. 2 / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2006. – 92 с.

208. Вища математика : метод. реком. та контр. завдання для самост. роботи студентів економ. факультету заочної та денної форм навчання спеціальностей: 7.050106 – облік та аудит, 7.050202 – менеджмент організацій, 7.050206 – менеджмент ЗЕД з урахуванням кредитно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань. Ч. 1 / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2006. – 185 с.

209. Вища математика : метод. реком. та контр. завдання для самост. роботи студентів економ. факультету заочної та денної форм навчання спеціальностей: 7.050106 – облік та аудит, 7.050202 – менеджмент організацій, 7.050206 – менеджмент ЗЕД з урахуванням кредитно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань. Ч. 2 / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та

ін.] – Миколаїв : МДАУ, 2006. – 146 с.

210. Математична статистика та теорія ймовірностей. Ч. 1. Теорія ймовірностей : контр. індивідуальні завдання та метод. реком. для самост. роботи з використанням кредитно-модульної системи навчання і рейтингової оцінки знань для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей: 7.050106 – облік та аудит, 7.050202 – менеджмент організацій, 7.050206 – менеджмент ЗЕД / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2006. – 43 с.

211. Методичні рекомендації та контрольні завдання з математики для слухачів підготовчих курсів МДАУ до вступу на денну та заочну форми навчання (7.050106 – облік та аудит, 7.050202 – менеджмент організацій, 7.050206 – менеджмент ЗЕД, 7.091902 – механізація сільськогосподарства, 6.010100 – професійне навчання 6.091900 – енергетика с/г виробництва) / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2006.

212. Shebanin V. Prospect of gaseous fuel application in plant-growing in Ukraine [Electronic resource] / V. Shebanin, S. Pastushenko, V. Havrysh // ТЕКА Commission of motorization and power lture. – Lublin, 2006. – Vol. 6A. – Pp. 156-162. – Access mode : <http://dSPACE.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4984>.

2007

213. Вища математика : метод. реком. до виконання модуля 01 «Елементи лінійної алгебри» з використанням кредитно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань для самост. роботи студ. денної та заочної форми навч. спец. 7.050106 «Облік та аудит», 7.050202 «Менеджмент організацій», 7.050206 «Менеджмент зовні-

шньооекономічної діяльності» та ін. / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, О. А. Мірошніченко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2007. – 54 с.

214. Контрольні завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи по виконанню модуля 01 «Елементи лінійної алгебри» з використанням ПЕОМ за кредитно-модульною системою навчання і рейтинговою оцінкою знань для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей: 7.091902 – механізація сільського господарства, 6.010100 – професійне навчання 6.091900 – енергетика сільськогосподарського виробництва, 7.050106 – облік та аудит, 7.050202 – менеджмент організацій, 7.050206 – менеджмент ЗЕД / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2007. – 40 с.

215. Контрольні завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи по виконанню модуля 02, 03 «Елементи аналітичної геометрії» з використанням ПЕОМ за кредитно-модульною системою навчання і рейтинговою оцінкою знань для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей: 7.091902 – механізація сільського господарства, 6.010100 – професійне навчання 6.091900 – енергетика сільськогосподарського виробництва, 7.050106 – облік та аудит, 7.050202 – менеджмент організацій, 7.050206 – менеджмент ЗЕД / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, Л. П. Шебаніна [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2007. – 72 с.

216. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу : навч. посіб. / за ред. І. І. Червена, В. С. Шебаніна, С. І. Мельника. – Миколаїв : МДАУ, 2007. – 290 с.

217. Роль держави у відродженні економічних інтерес-

сів сільськогосподарських товаровиробників у розвитку аграрного виробництва в умовах вступу України до СОТ : матеріали перших річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників Південного регіону України, 10-11 грудня 2007 р., м. Миколаїв / за ред. В. С. Шебаніна, П. Т. Саблука, І. І. Червена [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2007. – 75 с.

218. Шебанін В. С. Міцність сталевих стержнів в області обмежених пластичних деформацій під впливом різних комбінацій зовнішніх зусиль [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, О. В. Цепуріт // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2007. – Вип. 1 (39). – С. 221-228. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/729>.

219. Шебанін В. С. Перспективи розвитку сільськогосподарського машинобудування в Україні [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2007. – Вип. 2 (41) : Перспективна техніка і технології – 2007 : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, Миколаїв, 11-13 вересня 2007 року. – С. 4-10. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/730>.

220. Шебанін В. С. Стратегія інноваційного розвитку аграрної освіти і науки в сучасних умовах / В. С. Шебанін // Економіка АПК. – 2007. – № 5. – С. 33-35.

221. Шебанін В. С. Стратегія інноваційного розвитку аграрної освіти і науки в сучасних умовах / В. С. Шебанін // Роль держави у відродженні економічних інтересів сільськогосподарських товаровиробників у розвитку аграрного виробництва в умовах вступу України до СОТ : матеріали перших річних зборів Всеукр. конгресу вчених економістів-аграрників Південного регіону України, 10-11

грудня 2007 р., м. Миколаїв / за ред. В. С. Шебаніна, П. Т. Саблука, І. І. Червена [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2007. – С. 3-8.

222. Шебанін В. С. Технологічна лінія для отримання насіння овоче-баштанних культур / В. С. Шебанін, С. Пастушенко, К. Думенко // MOTROL Motoryzacja I energetyka rolnictwa. – Lublin, 2007. – Т. 9А.

2008

223. Аналіз структури популяцій : навч. посіб. / В. С. Шебанін, С. І. Мельник, С. С. Крамаренко, В. М. Ганганов. – Миколаїв : МДАУ, 2008. – 240 с.

224. Вища математика : завдання до самостійної роботи по типовому розрахунку № 3 (кратні та криволінійні інтеграли) для студ. 6.100102-»Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва», 6.100101-«Енергетика та електротехнічні системи в АПК», 6.010104 – «Проф.освіта» / В. С. Шебанін, М. О. Веремієнко, О. А. Мірошніченко [та ін.] ; Факультет механізації. – Миколаїв : МДАУ, 2008. – 32 с.

225. Вища математика : контр. завд. та метод. реком. з вищої матем. до виконня модуля 12 «Числові та функціональні ряди» з використ. кредитно-модульн. системи навч. та рейтинг.оцінки знань з конр. на ПЕОМ : для самост. роботи студ. денної форми навч. спец. 6.030509 «Облік та аудит», 6.030601 «Менеджмент організацій», 6.030601 «Менеджмент зовнішньо-економічної діяльності» / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, М. О. Веремієнко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2008. – 67 с.

226. Вища математика : контр. завд. та метод. реком. з вищої математики до виконання модуля 11

«Диференціальні рівняння» з використ. кредитно-модульної сист. навч. та рейтинг. оцінки знань з контр. на ПЕОМ : для самост. роботи студ. денної форми навч. спец. 6.030509 «Облік і аудит», 6.030601 «Менеджмент», 6.100102 «Процеси, машини та обладнання агропромисл. вироб-ва», 6.100101 «Енергетика та електротехн. сист. в агропромисл. комплексі», 6.010104 «Проф. освіта» / В. С. Шобанін, М. О. Веремієнко, О. А. Мірошніченко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2008. – 69 с.

227. Вища математика : метод. реком. до виконання модуля 01 «Елементи лінійної алгебри» з використанням кредитно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань студентів : для самост. роботи студ. денної та заочної форм навч. напрямів підготовки 6.030509 «Облік та аудит», 6.030601 «Менеджмент організацій», 6.030601 «Менеджмент ЗЕД» / В. С. Шобанін, О. В. Шобаніна, М. О. Веремієнко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2008. – 61 с.

228. Вища математика : метод. реком. до виконання модуля 02 «Елементи аналітичної геометрії на площині» з використанням кредитно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань студентів : для самост. роботи студ. денної та заочної форм навч. напрямів підготовки 6.030509 «Облік та аудит», 6.030601 «Менеджмент організацій», 6.030601 «Менеджмент ЗЕД» та ін. / В. С. Шобанін, О. В. Шобаніна, М. О. Веремієнко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2008. – 66 с.

229. Вища математика. Ч.1 : метод. реком. та контр. завдання для самост. роботи студентів економ. фак-ту заоч. та денної форми навч. спец. 6.030509 – Облік та аудит, 6.030801-Менеджмент організацій, 6.030801 – Менедж-

мент ЗЕД з урахуванням кредитно-модульн. системи навч. / В. С. Шибанін, М. О. Веремієнко, О. А. Мірошніченко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2008. – 182 с.

230. Контрольні завдання та методичні рекомендації з вищої математики для виконання розрахунково-графічних робіт № 1, 2 (модулі 01, 02, 03) : для самост. роботи студ. денної форми навч. напрямів підготовки: 6.030509 «Облік і аудит», 6.030601 «Менеджмент»(менеджмент орг-цій), 6.030601 «Менеджмент» (менеджментЗЕД), 6.100102 «Процеси, машини та обладнання агропром. вироб-ва» та ін. / В. С. Шибанін, О. В. Шибаніна, М. О. Веремієнко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2008. – 93 с.

231. Методичні рекомендації та контрольні завдання з математики : для слухачів заоч. підготов. курсів МДАУ до вступу на денну та заочну форми навч. спец. 6.030509 «Облік та аудит», 6.030601 «Менеджмент організацій», 6.030601 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» та ін. / В. С. Шибанін, О. В. Шибаніна, М. О. Веремієнко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2008. – 138 с.

232. Практикум з дисципліни «Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання» : навч. посіб. / Г. О. Іванов, В. С. Шибанін, Д. В. Бабенко [та ін.]. – К. : Аграрна освіта, 2008. – 648 с.

233. Шибанин В. С. Методика определения прогибов и разграничения области расчета на прочность и жесткость стержней при изгибе с продольной силой с учетом деформированной схемы в области ограниченных пластических деформаций [Электронный ресурс] / В. С. Шибанин, Н. А. Веремеенко, И. И. Хилько // MOTROL. Commission of

Motorization and Power Industry in Agriculture Polish Academy of Sciences Branch of Lublin Ropczyce School of Engineering and Management. – Lublin, 2008. – Vol. 10B. – P. 230-245. – Электрон. копия текст. дан. – Режим доступа : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/921>.

234. Шебанін В. С. Расчет прочности стержневых элементов стальных конструкций в области ограниченных пластических деформаций под воздействием различных комбинаций нагрузок [Электронный ресурс] / В. С. Шебанін, В. Г. Богза, Е. В. Цепурит // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2008. – Вип. 4 (47). – С. 200-209. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/727>.

235. Шебанін В. С. Експериментальні дослідження роботи бісталевих стержнів асиметричного перерізу за межею пружності [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, І. І. Хилько // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2008. – Вип. 2 (45). – С. 186-192. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/726>.

236. Шебанін В. С. Концептуальні засади інноваційного розвитку державного аграрного університету / В. С. Шебанін // Економіка АПК. – 2008. – № 9. – С. 15-19.

2009

237. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання : підруч. / за ред. Г. О. Іванова, В. С. Шебаніна. – К. : Аграрна освіта, 2009. – 578 с.

238. Вища математика : контрольні завд. та метод. рек. з вищої матем. до викон. модуля 07 «Елементи вищої алгебри» та модуля 08 «Невизначений інтеграл» з використанням кредитно-модульн. схеми навч. та рейтинг. оцінки знань з контр. на ПЕОМ для студ. денної форми навч.

спец. 6.030509 «Облік та аудит», 6.030601 «Менеджмент» (Менеджмент організацій), 6.030601 «Менеджмент» (Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності) та ін. / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, О. А. Мірошніченко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2009. – 74 с.

239. Вища математика : метод. реком. для самост. роботи студ. ден. форми навч. спец. 6.030509, 6.030601, 6.100102, 6.100101, 6.010104 / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, М. О. Веремієнко [та ін.] ; Факультет механізації. – Ч. 1. – Миколаїв : МДАУ, 2009. – 259 с.

240. Вища математика : метод. реком. по виконанню модуля 03 «Елементи векторної алгебри та аналітичної геометрії» з використанням кредитно-модульної системи навчання та рейтингової оцінки знань студентів для самост. роботи студ. денної та заочної форм навч. спец. 6.030509, 6.030601, 6.050200, 6.100202, 6.100101, 6.010104 / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, О. А. Мірошніченко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2009. – 67 с.

241. Контрольні завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи з вищої математики з виконання типового розрахунку № 5 (невизначений та визначений інтеграл) за структурно-модульною схемою навчання і рейтинговою системою оцінки знань для студ. денної та заочної форм навчання спец. 7.050106, 7.050202, 7.050206, 7.091902, 6.010100, 7.091901 / В. С. Шебанін, І. П. Атаманюк, О. А. Мірошніченко [та ін.] ; Факультет механізації. – Миколаїв : МДАУ, 2009. – 60 с.

242. Миколаївський державний аграрний університет [Електронний ресурс] / голов. ред. В. С. Шебанін ; уклад. В. О. Михайлюк. – Миколаїв : Дизайн та поліграфія, 2009.

– 188 с. – (До 25-річчя заснування Миколаївського державного аграрного університету). – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1813>.

243. Теорія ймовірностей та математична статистика : контрольні завдання та метод. реком. до самост. роботи студ. заочної, денної та дистанційної форм навч. екон. ф-ту напряму підготовки 6.030509- «Облік і аудит», 6.030601-«Менеджмент» з урахув. кредитно-модульної с-ми навч. та рейтинг. с-ми оцінки знань / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, О. А. Мірошніченко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2009. – 156 с.

244. Теорія ймовірностей. Частина II. Випадкові величини : контрольні завдання та метод. реком. до самост. роботи студ. денної форм навч. напряму підготовки 6.030509- «Облік і аудит», 6.030601- «Менеджмент» з урахув. кредитно-модульної с-ми навч. та рейтинг. с-ми оцінки знань / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, О. А. Мірошніченко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2009. – 85 с.

245. Шебанін В. С. Використанням методу поновлення обмежених пластичних деформацій при дослідження впливу деформованої схеми на несучу здатність бістале-вих стержнів [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, І. І. Хилько // Актуальні проблеми прикладної механіки і міцності конструкцій : тези міжнар. наук. конф., 11-14 червня 2009 р., Ялта. – Ялта, 2009. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/922>.

246. Шебанін В. С. Дослідження несучої здатності бістале-вих стержнів з використанням методу поновлення обмежених пластичних деформацій [Електронний ресурс] /

В. С. Шебанін, І. І. Хилько // Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. – 2009. – Вип. 13. – С. 264-270. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/923>.

247. Шебанін В. С. Метод поновлення обмежених пластичних деформацій у розрахунках міцності сталевих стержнів при повторно-змінному навантаженні [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, В. Г. Богза, О. В. Цепуріт // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2009. – Вип. 1 (48). – С. 206-217. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/725>.

248. Шебанін В. С. Продовольчий ринок: сутність, складові, проблеми розвитку [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, І. О. Піюренко // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2009. – Вип. 2 (49). – С. 3-9. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/728>.

249. Шебанін В. С. Сучасний стан і напрями активізації та удосконалення біржової діяльності на аграрному ринку [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, І. О. Піюренко // Економіка АПК. – 2009. – № 7. – С. 103-107. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4993>.

2010

250. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання : підручник / Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко, С. І. Пастушенко. – К. : Аграрна освіта, 2010. – 577 с.

251. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання. Курсове проектування : навч. посіб. / Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко [та ін.]. – К. : Аграрна освіта, 2010. – 291 с.

252. Вища математика : завдання та приклади розв'язання задач з вищої математики для самостійної роботи на тему «Функції багатьох змінних» / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, О. А. Мірошніченко [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2010. – 42 с.

253. Вища математика : контрольні завдання та метод. реком. для самост. роботи студ. денної форми навч. на пряму підгот. 6.090102 «ТВППТ», галузь знань 0901 «Сільське господарство і лісництво» / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, І. П. Атаманюк [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2010. – 82 с.

254. Вища математика : контрольні завдання та метод. реком. з вищої математики для самост. роботи з вищої математики з використанням кредитно-модульної схеми навчання та рейтингової оцінки знань. Модуль 13 «Кратні та криволінійні інтеграли» для студ. денної форми навч. спец. 6.100102 «Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва», 6.010104 «Професійна освіта», 6.100101 «Енергетика та електротехнічні системи в агропромисловому комплексі» / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, Л. П. Шебаніна [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2010. – 86 с.

255. Вища математика : контрольні завдання та методичні рекомендації по вивченню дисципліни до самостійної роботи з виконання розрахунково-графічної роботи № 4 «Математична статистика» за структурно-модульною схемою навчання і рейтинговою системою оцінки для студ. денної форм навчання спец. 6.100102, 6.010104, 6.100101 / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, І. П. Атаманюк [та ін.] ; Факультет механізації. – Миколаїв : МДАУ, 2010. – 46 с.

256. Зміцнення та ефективно використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] : моногр. / В. С. Шебанін, І. І. Червен, О. В. Шебаніна, М. І. Кареба ; за ред. В. С. Шебаніна та І. І. Червена. – Миколаїв : МДАУ, 2010. – 189 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/839>.

257. Розрахунково-графічна робота № 3 (теорія ймовірності) : контрольні завдання та метод. рек.з теорії ймовірностей до виконання розрахунково-графіч. роботи № 3 (модуль 15, 16) для студ. денної форми навч. спец. 6.100102, 6.100101, 6.010104 / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, Л. П. Шебаніна [та ін.] ; Факультет механізації сільськогосподарства. – Миколаїв : МДАУ, 2010. – 68 с.

258. Теорія ймовірностей та математична статистика в економіці : навч. посіб. / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. В. Клочан [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2010. – 224 с.

259. Шебанін В. С. Полиномиальный стохастический алгоритм распознавания реализации случайной последовательности на базе аппарата канонических разложений / В. С. Шебанін, И. П. Атаманюк // MOTROL. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. – 2010. – Вып. 12А. – С. 78-83.

260. Шебанін В. С. Освіта та наука як рушійні фактори інноваційного розвитку аграрної сфери України [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін // Економіка АПК. – 2010. – № 3. – С. 94-98. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/737>.

261. Шебанін В. С. Ретроспектива трансформації сільськогосподарських підприємств та основні напрями підвищення їх ефективності [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, І. О. Піюренко // Вісник аграр-

ної науки Причорномор'я. – 2010. – Вип. 1 (52). – Т. 1. – С. 3-13. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4988>.

2011

262. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання. Курсове проектування : навч. посіб. / Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко [та ін.]. – К. : Аграрна освіта, 2011. – 291 с.

263. Вища математика : контрольні завдання та методичні рекомендації для самост. роботи студ. денної форми навч. напряму підгот. 6.090102 «ТВППТ», галузь знань. 0901 «Сільське господарство і лісництво» / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, М. О. Веремієнко [та ін.] ; Факультет механізації. – Ч. 1. – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 84 с.

264. Вища математика : контрольні завдання та методичні рекомендації для самост. роботи студ. дистанційної форми навчання спец. 7.130102 «Агрономія» з урахуванням кредитно-модульної системи навч. і рейтингової оцінки знань / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.] ; Факультет механізації. – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 92 с.

265. Вища математика : метод. реком. для самост. роботи студ. ден. форми навч. спец. 6.030509, 6.030601, 6.100102, 6.100101, 6.010104 / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, Л. П. Шебаніна [та ін.] ; Факультет механізації. – Ч. 1 – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 259 с.

266. Вища математика : метод. реком. та контрольні завдання для самост. роботи студ. заоч. форми навч. напряму підгот. 6.100102 «Процеси, машини та обладнання в агропромисловому виробництві» / уклад. В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Ч. 1. – Миколаїв :

МДАУ, 2011. – 136 с.

267. Вища математика : методичні рекомендації до модуля 04 «Границі функції однієї змінної» для виконання контрольних завдань та самост. роботи студ. денної форми навч. напрямів підгот. : 6.030509 «Облік та аудит», 6.030601 «Менеджмент організацій», «Менеджмент ЗЕД», 6.100102 «Процеси, машини та обладнання в агропром. вироб.» та ін. / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 45 с.

268. Вища математика : типові завдання до модулів 01 «Елементи лінійної алгебри», 02 «Векторна алгебра та аналітична геометрія», 03 «Вступ до математичного аналізу функції однієї змінної» для виконання контрольних та самост. робіт студ. денної форми навч. напрямів підгот. 6.030509 «Облік та аудит», 6.030601 «Менеджмент організацій», 6.030601 «Менеджмент ЗЕД», 6.100102 «Процеси, машини та обладнання в агропром. вироб.» та ін. / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.] ; Факультет механізації сільського господарства. – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 62 с.

269. Вища математика : типові завдання до модулів 04 «Диференціальне числення функцій однієї змінної», 05 «Диференц. числення функцій багатьох змінних», 06 «Інтегр. числення функцій однієї змінної», 07 «Диференц. рівняння», 08 «Числові та функц. ряди» для виконання контрольних та самост. робіт студ. денної форми навч. напрямів підгот. 6.030509 «Облік та аудит», 6.030601 «Менеджмент організацій», 6.030601 «Менеджмент ЗЕД» / уклад. В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 139 с.

270. Іванов Г. О. Механізація підйомно-транспортних

робіт у сільському господарстві : метод. реком. до виконання курсової роботи студ. денної та заоч. форм навч. напряму підгот. 6.100102 «Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва» / Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко ; Факультет механізації с.г. – Миколаїв : МДАУ, 2011. – 220 с.

271. Поверхностное пластическое деформирование как метод повышения качества деталей / Б. И. Бутаков, В. С. Шебанин, А. В. Зубехина и др. // Труды ГОСНИТИ. – Т. 107, Ч. 2 : Восстановление и упрочнение деталей. – 2011, – С. 85-87. – Режим доступа : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/805>.

272. Шебанін В. С. Значення інституцій у забезпеченні ефективного розвитку АПК [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, І. І. Червен // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2011. – Вип. 3 (60). – С. 3-9. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4985>.

273. Шебанін В. С. Інтеграція аграрної освіти, науки та виробництва (на прикладі Миколаївського державного аграрного університету) [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін // Економіка АПК. – 2011. – № 9. – С. 125-127. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4992>.

2012

274. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання : метод. реком. щодо проведення II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади 2011-2012 навчального року серед студ. вищих технічних і аграрних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації / уклад. : Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 16 с.

275. Взаємозамінність, стандартизація та технічні виміри : метод. реком. та завдання для виконання практичних занять для студ. 2 курсу спец. 5.10010201 «Експл. та ремонт машин і облад. агропр. вироб.». Галузь знань 0101 «Тех-ка та енергетика аграр. виробництва» / уклад. : Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 136 с.

276. Взаємозамінність, стандартизація та технічні виміри : метод. реком. для самостійної роботи «Тестові запитання» для студ. 2 курсу спец. 5.10010201 «Експлуатація та ремонт машин і обладнання агропромислового виробництва». Галузь знань 0101 «Техніка та енергетика аграрного виробництва» / уклад. : Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 92 с.

277. Вища математика : контр. завдання та метод. реком. для виконання розрахунково-графічних робіт № 1, 2 (Модулі 01 «Елементи лінійної алгебри», 02 «Елементи аналіт. геометрії на площині», 03 «Елементи векторної алгебри та аналіт. геометрії») для студ. денної форми навч. спец.: 6.030509 «Облік і аудит», 6.030601 «Менеджмент» (менеджмент організацій), 6.030601 «Менеджмент» (менеджмент ЗЕД), 6.100102 «Процеси, машини та обладнання агропром. вироб-ва» та ін. / уклад. : В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 78 с.

278. Вища математика : контр. завдання та метод. реком. для самост. роботи студ. денної форми навч. напряму підгот. 6.090102 «ТВППТ», галузь знань 0901 «Сільське господарство і лісництво» / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Ч. 2. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 80 с.

279. Вища математика : контрольні завдання та метод.

реком. для самост. роботи студ. денної форми навч. пряму підгот. 6.090101 «Агрономія», галузь знань 0901 «Сільське господарство і лісництво» / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 128 с.

280. Вища математика : типові завдання до модулів 09 «Інтегр. числ. ф-цій однієї змінної», 10 «Інтегр. числення ф-цій багатьох змінних», 11 «Звич. дифер. рівняння першого порядку», 12 «Звич. дифер. рівн. вищих порядків» для викон. контр. та сам. роб. студ. ден. форми . навч. / уклад. : В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 92 с.

281. Економетрія. Лабораторний практикум в Excel : навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, І. І. Хилько [та ін.]. – Миколаїв : МДАУ, 2012. – 480 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2764>.

282. Історія розвитку аграрної освіти на Миколаївщині [Електронний ресурс] / за ред. В. С. Шебаніна. – Миколаїв : МНАУ, 2012. – 95 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1812>.

283. Шебанін В. Державне регулювання становлення та розвитку сільської молоді в контексті антикризової політики України : моногр. / В. Шебанін, І. Іртищева, О. Біліченко. – Миколаїв : Дизайн та поліграфія, 2012. – 248 с.

284. Шебанін В. Інноваційно орієнтований університет: теорія і практика створення [Електронний ресурс] / В. Шебанін // Економіст. – 2012. – № 2. – С. 11-13. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4991>.

285. Шебанін В. С. Інноваційна діяльність: сутність,

значення, проблеми розвитку та найважливіші напрямки їх вирішення [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, І. І. Червен, О. В. Шебаніна // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2012. – Вип. 2 (66). – С. 3-9. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4986>.

286. Шебанін В. С. Методики розрахунку оболонкових конструкцій (мембран) силосів [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, Л. П. Шебаніна, В. Г. Богза // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2012. – Вип. 4 (68). – Т. 1. – С. 223-227. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/735>.

287. Шебанін В. С. Підготовка фахівця-аграрія в рамках системи інноваційного розвитку АПК [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, В. Я. Лихач // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2012. – Вип. 1 (65). – С. 3-11. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4987>.

2013

288. Богза В. Г. Експериментальні дослідження пружно-деформованого стану силосу ємністю 50 т [Електронний ресурс] / В. Г. Богза, В. С. Шебанін, Л. П. Шебаніна // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2013. – Вип. 1 (71). – С. 184-188. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/736>.

289. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання : метод. реком. щодо проведення II етапу Всеукраїнської студ. олімпіади 2012-2013 навч. року серед студ. вищих технічних і аграрних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації / уклад. : Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 16 с.

290. Вища математика : конспект лекцій / уклад. В. С. Шобанін, І. П. Атаманюк, О. В. Цепуріт [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 112 с.

291. Вища математика : контрольні завдання та метод. реком. для самост. роботи студ. денної форми навч. на пряму підгот. 6.030509 «Облік та аудит», 6.030601 «Менеджмент організацій», 6.030601 «Менеджмент ЗЕД», 6.030508 «Фінанси та кредит» / уклад. : В. С. Шобанін, О. В. Шобаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Ч. 2. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 136 с.

292. Вища математика : контрольні завдання та методичні рекомендації для самост. роботи студ. денної форми навч. на пряму підгот. 6.051401 «Біотехнологія» / уклад. : В. С. Шобанін, О. В. Шобаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 150 с.

293. Вища математика : контрольні завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи з теми «Диференціальне числення функції однієї змінної» (Модуль 05) для студ. денної та заоч. форми навч. спец. 7.050106 – облік та аудит, 7.050202 – менеджмент організацій, 7.050206 – менеджмент ЗЕД та ін. / уклад. : В. С. Шобанін, В. Г. Богза, І. П. Атаманюк [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 68 с.

294. Вища математика : контрольні завдання та методичні рекомендації для самост. роботи студ. денної форми навч. на пряму підгот. 6.051401 «Біотехнологія» / уклад. : В. С. Шобанін, О. В. Шобаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 154 с.

295. Вища математика : метод. реком. з вивчення дисципліни та виконання контрольних та самостійних робіт з теми «Числові та функціональні ряди» для студ. денної та заоч. форм навч. напрямків підгот: 6.030509 «Облік та ау-

дит», 6.030601 «Менеджмент організацій», 6.030601 «Менеджмент ЗЕД», 6.030508 «Фінанси і кредит» та ін. / уклад. В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 50 с.

296. Підвищення економічної ефективності використання матеріально-технічних ресурсів сільськогосподарського виробництва : монографія / В. С. Шебанін, І. Д. Бурковський, І. І. Червен [та ін.]. – 2-ге вид. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 196 с.

297. Похідна та диференціал функції однієї змінної : метод. реком. для самост. роботи студ. денної форми навч. 6.030509 – Облік та аудит, 6.030601 – Менеджмент, 6.030601 – Менеджмент ЗЕД / уклад. В. С. Шебанін, В. Г. Богза, І. П. Атаманюк [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 61 с.

298. Числовой метод определения напряженно-деформированного состояния и критических нагрузок потери устойчивости арок [Электронный ресурс] / В. С. Шебанін, В. Г. Богза, С. И. Богданов, И. И. Хилько // MOTROL. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture Polish Academy of Sciences University of Engineering and Economics in Rzeszow, Lublin-Rzeszow – 2013. – Vol. 15, No. 2 – P. 129-132. – Режим доступа : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/927>.

299. Шебанін В. С. Взаимодействие осесимметричных волн с тонким круговым упругим включением нулевой изгибной жесткости [Электронный ресурс] / В. С. Шебанін, Л. В. Вахонина // MOTROL. – 2013. – Vol. 15, №. 2. – С. 185–189. – Электрон. копия текст. дан. – Режим доступа : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1216>.

300. Шебанін В. С. Державне регулювання економі-

ки : навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, О. І. Котикова. – Миколаїв : МНАУ, 2013. –252 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2726>.

301. Шебанін В. С. Дослідження пружно-деформованого стану сталевих силосів при нерівномірному осіданні фундаментів [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, Л. П. Шебаніна, В. Г. Богза // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2013. – Вип. 2 (72). – С. 173-178. – Електрон. копія текст. даних. – Режим доступу: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/993>.

302. Шебанін В. С. Розвиток зерновиробництва в Україні та її Причорноморських областях [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, Ю. А. Кормишкін, Р. В. Данильченко // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2013. – Вип. 4 (1). – С. 3-11. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/995>.

303. Шебанін В. С. Розвиток кооперації в АПК: проблеми та напрями їх подолання [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, Т. В. Шевченко // Економіка АПК. – 2013. – № 2. – С. 9-12. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4990>.

304. Шебанін В. С. Розрахунок сталевих каркасів з універсальних елементів змінного перерізу з гнучкою стінкою [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, Л. П. Шебаніна, В. Г. Богза // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2013. – Вип. 3 (73). – С. 180-185. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/994>.

305. Шебанін В. С. Сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи – інструмент розвитку сільських територій [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, О. І. Котикова, Ю. А. Кормишкін // Вісник аграрної науки Причорномор'я. –

2013. – Вип. 3 (73). – С. 3-11. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1123>.

306. Шебанін В. С. Стратегічне завдання продовольчого підкомплексу АПК – збільшення обсягів виробництва продукції [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, Р. В. Данильченко // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. – 2013. – № 8. – С. 62-67. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4989>.

2014

307. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання : навч. посіб. / Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2014. – 576 с.

308. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання : метод. реком. щодо проведення II етапу Всеукраїнської студ. олімпіади 2013-2014 навч. року серед студ. вищих технічних і аграрних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації / уклад. Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2014. – 16 с.

309. Вища математика [Електронний ресурс] : контрольні завдання та методичні рекомендації для самост. роботи студ. денної форми навч. напряму підгот. 6.0950102 ТВППТ / уклад. : В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2014. – 56 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4955>.

310. Вища математика [Електронний ресурс] : методичні рекомендації та контрольні завдання для виконання розрахунково-графічних робіт № 1, 2 (Модулі 01 «Елементи лінійної алгебри», 02 «Елементи аналітичної геометрії», 03 «Елементи вектор. алгебри та аналітичної геом. в прост.») для студ. денної форми навч. 6.030509 –

Облік та аудит, 6.030601 – Менеджмент, 6.030601 – Менеджмент ЗЕД, 6.030508 – Фінанси та кредит [та ін.] / уклад. В. С. Шебанін, В. Г. Богза, І. П. Атаманюк [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2014. – 103 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4977>.

311. Вища математика. Кратні та криволінійні інтеграли (Модуль 10) [Електронний ресурс] : контрольні завдання та метод. реком. для самост. роботи студ. денної та заоч. форми навч. спец. 6.100101 «Енергетика та електротехнічні системи в АПК», 6.100102 «Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва» / уклад. В. С. Шебанін, В. Г. Богза, І. П. Атаманюк [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2014. – 52 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4968>.

312. Дослідження функцій та побудова графіків [Електронний ресурс] : методичні рекомендації для самост. роботи студ. денної форми навч. 6.030509 – Облік та аудит, 6.030601 – Менеджмент, 6.030601 – Менеджмент ЗЕД, 6.030508 – Фінанси та кредит та ін. / уклад. : В. С. Шебанін, В. Г. Богза, І. П. Атаманюк [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2014. – 39 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4976>.

313. Облегченные арки криволинейного контура [Электронный ресурс] / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, С. И. Богданов, И. И. Хилько // MOTROL. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture an International Journal on Operation of Farm and Agri-Food Industry Machinery Polish Academy of Sciences University of Engineering and Economics in Rzeszow. – 2014. – Lublin-Rzeszow. – Vol. 16, No. 2 – P. 5-8. – Режим доступа : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1916>.

314. Шебанин В. С. Метод определения характеристик

оптимального полиномиального алгоритма прогнозування состояния технических систем / В. С. Шебанін, И. П. Атаманюк // Аграрна наука – освіта – виробництво: сучасний стан, проблеми та перспективи інтеграції : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 30-річчю МНАУ, 12-14 листопада 2014 р., Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2014. – С. 92-93.

315. Шебанін В. С. Встановлення оптимальних параметрів коефіцієнту тертя планетарної машини у складі ланки для подрібнення насінників баклажанів [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, К. М. Думенко, К. С. Шевченко // Механізація та електрифікація сільського господарства. – 2014. – Вип. 99, Т. 1. – С. 370-375. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1201>.

316. Шебанін В. С. Зерновиробництво України – інноваційний розвиток [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2014. – Вип. 1. – С. 3-10. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/996>.

317. Шебанін В. С. Концептуальні засади і пріоритетні напрями ефективного розвитку аграрного університету [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 5-13. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4994>.

318. Шебанін В. С. Наукове забезпечення інноваційного розвитку АПК як пріоритетний напрям діяльності аграрного університету [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін // Економіка АПК. – 2014. – № 7. – С. 19-25. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4995>

319. Atamanyuk I. P. Method for determining the optimal performance of polynomial degree canonical expansion for

recognition of random sequences / I. P. Atamanyuk, Y. P. Kondratenko, V. S. Shebanin // Modern Problems of Radio Engineering, Telecommunications, and Computer Science TCSET'2014 : матер. міжнар. конф., 25-28 лютого 2014. – Львів : ЛПНУ, 2014. – С. 224-225.

2015

320. Вища математика : контрольні завдання та методичні рекомендації з теми «Диференціальні рівняння» для самост. роботи студ. денної форми навч. напрямів підгот. 6.030509 «Облік і аудит», 6.030601 «Менеджмент організацій», 6.030601 «Менеджмент ЗЕД», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.100102 «Процеси, машини та обладнання в агропром. вироб.» [Електронний ресурс] / уклад. : В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, І. П. Атаманюк [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – 44 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3979>.

321. Вища математика [Електронний ресурс] : контрол. завд. для самост. роботи з теми «Числові та функціональні ряди» для студ. денної та заочної форми навч. напрямів підготовки 6.030509-Облік та аудит, 6.030601-Менеджмент, 6.030601-Менеджмент ЗЕД, 6.030508Фінанси та кредит та ін. / уклад. В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, І. П. Атаманюк [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – 55 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3942>.

322. Вища математика [Електронний ресурс] : контрольні завдання та методичні рекомендації для самост. роботи студ. денної форми навч. напряму підготовки 6.090101 – «Агрономія» / уклад. В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – 156 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3963>.

323. Вища математика. Диференціальне числення функції однієї змінної (Модуль 5) [Електронний ресурс] : завдання та метод. реком. для самост. роботи студ. денної та заочної форм навч. спец. 6.100101-«Енергетика та електротехнічні системи в агропром. комплексі», 6.100102-«Процеси, машини та обладнання агропром. виробництва» / уклад. : В. С. Шебанін, І. П. Атаманюк, В. Г. Богза [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – 53 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3959>.

324. Навчально-науково-виробничий свинокомплекс Миколаївського національного аграрного університету в системі інноваційного розвитку АПК [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, О. Є. Новіков, В. С. Топіха, В. Я. Лихач // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2015. – Вип. 2 (2). – С. 3-9. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1754>.

325. Расчет каркасов переменного сечения с гибкой стенкой [Электронный ресурс] / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, С. И. Богданов, И. И. Хилько // MOTROL. Commission of Motorization and Energetics in Agriculture. An International Journal on Operation of Farm and Agri-Food Industry Machinery. Polish Academy of Sciences University of Engineering and Economics in Rzeszow. – Lublin-Rzeszow. – 2015. – Vol. 17, No. 2. – P. 35-39. – Режим доступа : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1919>.

326. Шебанін В. С. Експорт-імпорт продукції Південної Америки (МЕРКОСУР) [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, А. В. Ключник // Формування глобального і регіонального ринків сільськогосподарської сировини та продовольства : монографія. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2015. – С. 54-68. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3558>.

327. Шебанін В. С. Обстеження технічного стану будівель та споруд агропромислового комплексу [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, В. Г. Богза // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2015. – Вип. 2 (12). – С. 163-168. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/1759>.

328. Method of polynomial predictive control of fail-safe operation of technical systems / I. Atamanyuk, Yu. Kondratenko, V. Shebanin, V. Mirgorod // The Experience of Designing and Application of CAD Systems in Microelectronics «CADSM 2015»: conference materials, 24-27 February 2015, Lviv, Ukraine. – Lviv-Poljana. – Pp. 248-251.

2016

329. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання [Електронний ресурс] : практикум / Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко, П. М. Полянський. — Миколаїв : МНАУ, 2016. – 428 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2319>.

330. Взаємозамінність, стандартизація та технічні вимірювання. Курсове проектування з використанням програм розрахунків типових з'єднань на персональних комп'ютерах [Електронний ресурс] : підручник для студ. вищих навчальних закладів освіти / Г. О. Іванов, В. С. Шебанін, Д. В. Бабенко, П. М. Полянський. – Миколаїв : МНАУ, 2016. – 178 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4436>.

331. Вища математика [Електронний ресурс] : метод. реком. для виконання самост. роботи здобучами вищої освіти денної форми навчання спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» / уклад. : В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, В. Г. Богза [та ін.]. – Ч. 1. – Миколаїв : МНАУ, 2016. – 175

с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2442>.

332. Вища математика. Визначений та невизначений інтеграли. (Модуль 6) [Електронний ресурс] : завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей 141 – «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 208 – «Агроінженерія» / уклад. : В. С. Шебанін, В. Г. Богза, І. П. Атаманюк [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2016. – 67 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2449>.

333. Довідник сортів озимої пшениці для степу України [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, О. А. Коваленко, М. М. Корхова [та ін.] ; за ред. проф. В. С. Шебаніна ; Миколаїв. нац. аграр. ун-т. – Миколаїв : МНАУ, 2016. – 115 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2682>.

334. Практикум з вищої математики. Комп'ютерна система для дистанційного навчання. Частина I [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, І. П. Атаманюк [та ін.]. – в 2-х ч. – Ч. I. – Миколаїв : МНАУ, 2016. – 229 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2378>.

335. Шебанін В. С. Моделирование векторных случайных последовательностей на основе полиномиального степенного канонического разложения [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, І. П. Атаманюк, Ю. Кондратенко // Восточно-европейский журнал передовых технологий. – 2016. – Вып. 4. – № 4 (82) : Математика та кібернетика - прикладні аспекти. - С. 4-12. – Режим доступа : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4997>.

336. Шебанін В. С. Інтеграція аграрної освіти, науки і

виробництва як основа підготовки сучасних кадрів для АПК [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін // Економіка АПК. – 2016. – № 11. – С. 5-14. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4996>.

337. Шебанін В. С. Сучасний стан, основні завдання землеробської галузі та перспективи їх вирішення в зоні Південного степу України [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, В. В. Гамаюнова // Професор С.Л. Франкфурт (1866-1954) – видатний учений-агробіолог, один із дієвих організаторів академічної науки : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 19 листопада 2016 р. – С. 358-360. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4998>.

338. Application of Fuzzy Predicates and Quantifiers by Matrix Presentation in Informational Resources Modeling / V. Shebanin, I. Atamanyuk, Yu. Kondratenko, Yu. Volosyuk // 12th International Conference on Perspective Technologies and Methods in MEMS Design (MEMSTECH), Lviv, 20-24 apr. 2016. – New York : IEEE, 2016. – Pp. 146-149. – WOS: 000389271200031.

339. Atamanyuk I. Calculation Methods of the Prognostication of the Computer Systems State under Different Level of Information Uncertainty [Electronic resource] / I. Atamanyuk, V. Shebanin, Yu. Kondratenko // Proceedings volume of 2nd International Workshop on Theory of Reliability and Markov Modeling for Information Technologies (TheRMIT) in ICTERI 2016, Kyiv on the 21st-24-th of June. – Kyiv, 2016. – pp. 292-307. - <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4999>.

340. Information Technology of the Generation of the Realizations of Vector Random Sequences on the Basis of Non-linear Canonical Expansion / V. Shebanin, I. Atamanyuk,

Yu. Kondratenko, Yu. Volosyuk // Proceedings of XIIth «MEMSTECH 2016», Lviv-Poljana, 22-24 April 2016. – Lviv, 2016. – pp. 211-215.

2017

341. Вища математика. Диференціальні рівняння (Модуль 11) [Електронний ресурс] : завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальностей 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 208 «Агроінженерія» / уклад. В. С. Шебанін, В. Г. Богза, І. П. Атаманюк [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2017. – 64 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3038>.

342. Практикум з вищої математики. Комп'ютерна система для дистанційного навчання : навч. посібник [Електронний ресурс] / [В. С. Шебанін, О. В. Шебаніна, І. П. Атаманюк та ін.]. – у 2-х ч. – Ч. 2 – Миколаїв : МНАУ, 2017. – 388 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3221>.

343. Розрахунок поперечного перерізу арки при мінімальній масі конструкції [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, В. Г. Богза, С. І. Богданов, І. І. Хилько // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Вип. 2 (94). – Миколаїв : МНАУ, 2017. – С. 171-179. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2348>.

344. Шебанін В. С. Роль підприємництва у формуванні територіальних громад [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, Ю. А. Кормишкін // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2017. – Вип. 4 (96). – С. 3-11. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3374>.

345. Canonical Mathematical Model and Information

Technology for Cardio-Vascular Diseases Diagnostics / V. Shebanin, I. Atamanyuk, Yu. Kondratenko, Yu. Volosyuk // Experience of Designing and Application of CAD Systems in Microelectronics : 14-th International Conference, Svalyava, 21-25 feb. 2017. – New York : IEEE, 2017. – pp. 438-440. – WOS: 000403602400100.

2018

346. Агротехнологічні вимоги до сівби озимих культур під урожай 2019 року у Південному Степу України : науково-практичні рекомендації [Електронний ресурс] / уклад. : Р. А. Вожегова, С. О. Заєць, В. С. Шебанін [та ін.]. – Миколаїв, 2018. – 44 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4638>.

347. Вища математика : завдання для виконання контрольних робіт № 1, № 2 та методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальностей 281 «Публічне управління та адміністрування», 073 «Менеджмент» денної та заочної форм навчання / уклад. В. С. Шебанін, О. В. Шептилевський, І. П. Атаманюк [та ін.]. – Миколаїв : МНАУ, 2018. – 62 с. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4635>.

348. Комплекс весняно-польових робіт в господарствах Миколаївської області в 2018 році (науково-практичні рекомендації) [Електронний ресурс] / Р. А. Вожегова, А. М. Коваленко, В. С. Шебанін [та ін.]. – Миколаїв : Іліон, 2018. – 76 с. . – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3674>.

349. Шебанін В. С. Державне регулювання розвитку аграрного підприємництва [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, Ю. А. Кормишкін // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2018 – Вип. 1 (97). – С. 3-18. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4433>.

350. Шибанін В. С. Страхування – як складова інфраструктурного забезпечення розвитку аграрного підприємництва / В. С. Шибанін, Ю. А. Кормишкін // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2018. – Вип. 2. – С. 3-10. – Режим доступу : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4668>.

351. Development of the mathematical model of the informational resource of a distance learning system / V. Shebanin, I. Atamanyuk, Y. Kondratenko, Y. Volosyuk // *Advances in Intelligent Systems and Computing*. – 2018. – Vol. 836. – pp. 199-205. – DOI: 10.1007/978-3-319-97885-7_20.

352. Generalized method for prediction of the electronic devices and information systems' state / I. Atamanyuk, V. Shebanin, Y. Volosyuk, Y. Kondratenko // 14th International Conference on Perspective Technologies and Methods in MEMS Design (MEMSTECH 2018), Lviv, 18 – 22 April, 2018. – Lviv : Lviv Polytechnic National University, 2018. – pp. 91-95. – DOI: 10.1109/MEMSTECH.2018.8365709.

353. Method of an optimal nonlinear extrapolation of a noisy random sequence on the basis of the apparatus of canonical expansions / [I. Atamanyuk, V. Shebanin, Y. Kondratenko and ect.] // *Advances in Intelligent Systems and Computing*. – 2018. – Vol. 836. – pp. 329-337. – DOI: 10.1007/978-3-319-97885-7_32.

354. Models and algorithms for prediction of electrical energy consumption based on canonical expansions of random sequences / [I. Atamanyuk, V. Kondratenko, V. Shebanin and ect.] // *Studies in Systems, Decision and Control*. – 2018. – Vol. 171. – pp. 397-421. – DOI: 10.1007/978-3-030-00253-4_17.

355. Shebanin V. S. Dual form of education in the training

of highly qualified specialists for the agrarian sphere of Ukraine [Electronic resource] / Shebanin V.S. // *Ekonomika APK*. - 2018. - № 3 - P. 13-23. – Access mode : <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/5000>.

356. The method of optimal nonlinear extrapolation of vector random sequences on the basis of polynomial degree canonical expansion / V. S. Shebanin, Y. P. Kondratenko, I. P. Atamanyuk // *Advances in Intelligent Systems and Computing*. – 2018. – Vol. 730. – pp. 14-25. – DOI: 10.1007/978-3-319-75792-6_2.

АВТОРСЬКІ СВДОЦТВА

357. А. с. 1020772 СССР, МПК G01N 3/08. Установка для испытаний материалов [Электронный ресурс] / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, Н. Л. Чернов (СССР). – № 3286734/25-28 ; заяв. 11.05.81 ; опубл. 30.05.83, Бюл. № 20. – Режим доступа : <http://patents.su/3-1020772-ustanovka-dlya-ispytaniij-materialov.html>.

358. А. с. 1253836 СССР, МПК В43L 11/00. Прибор для вычерчивания парабол высшего порядка [Электронный ресурс] / В. С. Шебанин, В. П. Табацков, Э. Г. Бергер, П. М. Килимник (СССР). – № 3861968/28-12 ; заяв. 28.02.85 ; опубл. 30.08.86, Бюл. № 32. – Режим доступа : <http://patents.su/2-1253836-pribor-dlya-vycherchivaniya-parabol-vysshego-poryadka.html>.

359. А. с. 1253839 СССР, МПК В43L 13/14. Прибор для определения истинной величины отрезка проекционного изображения [Электронный ресурс] / В. С. Шебанин, В. П. Табацков, Э. Г. Бергер, П. М. Килимник (СССР). – № 3861966/28-12 ; заяв. 28.02.85 ; опубл. 30.08.86, Бюл. № 32. – Режим доступа : <http://patents.su/2-1253839-pribor-dlya-opredeleniya-istinnoj-velichiny-otrezka-proekcionnogo-izobrazheniya.html>.

360. А. с. 1260258 СССР, МПК В43L 11/00. Прибор для вычерчивания параболической гиперболы [Электронный ресурс] / В. С. Шебанин, В. П. Табацков, Э. Г. Бергер, П. М. Килимник (СССР). – № 3861967/28-12 ; заяв. 28.02.85 ; опубл. 30.09.86, Бюл. № 36. – Режим доступа : <http://patents.su/2-1260258-pribor-dlya-vycherchivaniya-parabolicheskoy-giperboly.html>.

361. А. с. 1350536 СССР, МПК G01N 3/10, G01N 3/08. Двухзонная установка для испытания на прочность [Электронный ресурс] / В. С. Шебанин, Н. Л. Чернов, В. Г. Богза, Е. А. Мирошниченко, Г. В. Ипатенко, И. Д. Бурковский, С. И. Пастушенко (СССР). – № 4106247/25-28 ; заяв. 20.05.1986 ; опубл. 07.11.1987, Бюл. № 41. – Режим доступа : <http://patents.su/4-1350536-dvukhzonnaya-ustanovka-dlya-ispytaniya-na-prochnost.html>.

362. А. с. 1350537 СССР, МПК G01N 3/08. Установка для испытания материалов [Электронный ресурс] / В. С. Шебанин, В. Г. Богза, С. И. Пастушенко, Н. Л. Чернов (СССР). – № 4116275/25-28 ; заяв. 20.05.86 ; опубл. 07.11.87, Бюл. № 41. – Режим доступа : <http://patents.su/3-1020772-ustanovka-dlya-ispytaniy-materialov.html>.

363. А. с. 1456508 СССР, МПК E02D 27/08. Способ усиления фундамента [Электронный ресурс] / В. С. Шебанин, И. Д. Бурковский, Д. В. Бабенко, Н. Л. Чернов, А. М. Юрьев (СССР). – № 4154974/29-33 ; заяв. 02.12.86 ; опубл. 07.02.89, Бюл. № 5. – Режим доступа : <http://patents.su/2-1456508-sposob-usileniya-fundamenta.html>.

364. А. с. 1763729 СССР, МПК E04G 23/02. Способ удаления стержня решетки металлической фермы [Электронный ресурс] / В. С. Шебанин, Л. П. Шебанина, Н. Л. Чернов, И. Д. Бурковский, В. Д. Бурковский, М. Р. Бельский. – № 4903234/33 ; заяв. 18.01.91 ; опубл. 23.09.92, Бюл.

№ 35. – Режим доступа : <http://patents.su/4-1763729-sposob-udaleniya-sterzhnya-reshetki-metallicheskojj-fermy.html>.

365. А. с. 1791605 СССР, МПК E04G 23/02. Устройство для усиления строительной конструкции [Электронный ресурс] / И. Д. Бурковский, Н. Л. Чернов, В. С. Шебанин, А. М. Юрьев, В. Д. Бурковский. – № 4881198/33 ; заяв. 11.11.90 ; опубл. 30.01.93, Бюл. № 4. – <http://patents.su/3-1791605-ustrojstvo-dlya-usileniya-stroitelnojj-konstrukcii.html>.

366. А. с. 93253 Украина, МПК В24В 39/04. Спосіб чистової та зміцнюючої обробки поверхонь тіл обертання складного профілю і пристрій для його здійснення [Електронний ресурс] / В. С. Шебанін, Д. Д. Марченко, Б. І. Бутаков, Г. С. Бутакова. – № a200815098 ; заяв. 29.11.2008 ; № ; опуб. 25.01.2011, Бюл. № 2. – Режим доступа : <http://uapatents.com/8-93252-sposib-chistovo-ta-zmicnyuyucho-obrobki-poverkhon-til-obertannya-skladnogo-profilyu-i-pristrijj-dlya-jjogo-zdijsnennya.html>.

367. Пат. № 2493954С2 Российская Федерация, МПК В24В 39/04 (2006.01). Устройство для чистовой и упрочняющей обработки поверхностей тел вращения сложного профиля [Электронный ресурс] / Б. И. Бутаков, В. С. Шебанин, Г. С. Бутакова, Д. Д. Марченко ; заявитель и патентообладатель Николаевский государственный аграрный университет. – № 2010147733/02. – заявл. 22.11.2010, опубл. 27.09.2013, Бюл. № 27. – Режим доступа : <http://www.findpatent.ru/patent/249/2493954.html>.

Предметний покажчик

А

- автореферат дисертації 125
аграрна наука 182, 220, 221,
273, 287, 336
аграрна освіта 182, 220, 221,
273, 282, 284, 287, 336
аграрна сфера 260
аграрне виробництво 194, 217,
273, 336
аграрне підприємництво 349,
350
аграрний ринок 249
аграрний сектор 172, 190, 191
аграрний університет 236, 242,
273, 317, 318, 324
агробізнес 216
агропромислове виробництво
177
агропромисловий комплекс
173, 182, 327
агротехнологічні вимоги 346
активізація біржової діяльності
249
алгебра 213, 214, 227, 238, 240,
268, 277, 310
алгебраические задачи 98
алгоритм підбору 90
алгоритмізація вычислитель-
ных задач 29
алгоритмический язык 11, 12,
83
аналитическая геометрия 56,
94
аналіз структури 223
аналіз функцій однієї змінної
179
аналітична геометрія 138, 215,
240, 268, 277, 310, 310
аналітична геометрія на
площині 138
аналітична геометрія у
просторі 138
аналітичні залежності 189
антикризова політика 283
АПК 172, 272, 287, 303, 306,
324, 336
аппарат канонических разло-
жений 259
арка 298, 313, 343
арки криволинейного контура
313
асиметричний переріз 235
асимметричные двутавры 68
асимметричные стальные дву-
тавры 68
атематические модели 98

Б

- баклажани 315
балки с бистальной стенкой 17
балочные конструкции 71
балочные системы 115
бистальная стенка 24
бистальной двутавр 23, 26, 25,
28, 49
бистальные балки 21, 38, 40,
73, 74, 86, 113
бистальные рамы 99, 103

- бистальные сечения 22
 бистальные стержни 27, 42, 43, 63, 78, 84, 88, 91, 92, 100, 145
 бистальные элементы 44, 64
 бистильные рамные конструкции 76
 бізнес-система управління 285
 біржова діяльність 249
 бістальні стержні 123, 124, 133, 164, 192, 203, 204, 205, 235, 245, 246
 будівельна механіка 185
 будівлі 327
- В**
- ведомственные строительные нормы 146
 векторная алгебра 94, 138, 240, 268, 277, 310
 векторные случайные последовательности 335
 величина отрезка 359
 величина прогинів 192
 весняно-польові роботи 348
 взаємозамінність 232, 237, 250, 251, 262, 275, 276, 289, 307, 308, 329, 330
 взаємозамінність 274
 взаимодействие усилий 70
 визначений інтеграл 181, 241, 332
 використання матеріально-технічних ресурсів 296
 використання основних засобів 184
 випадкові величини 244
 виробництво 184, 194, 217, 273, 336
 виробництво продукції 306
 високоефективне виробництво 173
 вища алгебра 238
 вища математика 148, 149, 165, 169, 170, 179, 180, 181, 197, 200, 201, 207, 208, 209, 213, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 238, 239, 240, 241, 252, 253, 254, 255, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 277, 278, 279, 280, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 309, 310, 311, 320, 321, 322, 323, 331, 332, 334, 341, 342, 347
 вища математика 252
 відродження економічних інтересів 217
 влияние стесненного кручения 97
 вплив деформованої схеми 245
 врахування деформованої схеми 204
 вступ України до СОТ 217
 высшая математика 7, 33, 34, 46, 47, 48, 107
 вычисления двойных интегралов 46
 вычисления неопределенных интегралов 47
 вычислительная техника 1, 29
 вычислительные задачи 29
- Г**
- геометрическая нелинейность

- 76, 78, 101, 109, 119, 125,
126, 127, 139, 142, 153,
163
- геометрія 215, 228, 240, 268,
277, 310
- геометрія в просторі 310
- геометрія на площині 228, 277
- гибкая стенка 325
- гипербола 360
- гнучка стінка 304
- границі функції однієї змінної
267
- графіки 312
- Д**
- двойные интегралы 46
- двопрольотні балки 159
- двотаврові бістальні стержні
123
- двотаврові стержні 123
- двуосный изгиб 63
- двугавр 49, 68
- двугавровое симметричное
сечение 65
- двухзонная установка 82, 361
- двухосный изгиб 49, 61
- держава 217
- державна політика 194
- державна технічна політика
194
- державне регулювання 283,
300, 349
- державний аграрний
університет 236
- державний університет 236
- деформации 233, 234
- деформація 124, 128, 133, 134,
157, 158, 159, 160, 164,
167, 174, 175, 178, 188,
195, 206, 218, 245, 246,
247
- деформирование 271
- деформированная схема 51, 54,
64, 77, 110, 233
- деформована схема 164, 204,
245
- деформований стан 301
- динамические испытания 152
- диссертация 126
- дистанційне навчання 334, 342
- диференціал функції однієї
змінної 297
- диференціальне числення 197,
269, 293, 323
- диференціальні рівняння 151,
226, 269, 280, 320, 341
- диференціальні рівняння ви-
щих порядків 280
- диференціальні рівняння пер-
шого порядку 280
- дифференциальные исчисле-
ния 66
- дифференциальные уравнения
57, 107
- дифференцирование 37
- дія згинальних моментів 132
- довідник сортів 333
- дослідження несучої здатності
204
- дослідження функцій 312
- дотичні напруження 188
- другий граничний стан 195
- Е**
- економетрія 176, 186, 281
- економіка 190, 191, 258, 300

- економічна ефективність 296
 економічні знання 284
 економічні інтереси 217
 експериментальне дослідження
 168, 192, 235, 288
 експорт 326
 елементи аналітичної геометрії
 215, 228, 240, 277, 310
 елементи векторної алгебри
 240, 277, 310
 елементи вищої алгебри 238
 елементи лінійної алгебри 120,
 129, 213, 214, 227, 268,
 277, 310
 ЕОМ 130
 ефективне використання 172,
 256
 ефективне використання
 техніки 172
 ефективний розвиток 272, 285,
 317
 ефективність виробництва 184
 ефективність
 сільськогосподарських
 підприємств 261
- Ж**
- жесткая нить 10
 жесткость 233, 299
 жесткость стержня 233
 жорсткість 167, 205
 жорсткість бісталевих
 стержнів 205
- З**
- збільшення обсягів 306
 звичайні диференціальні
 рівняння 280
- зворотня задача розрахунку
 128
 згин балок 151
 землеробська галузь 337
 земляные работы 16
 зерновиробництво 302, 316
 зернохранилище 135
 змінний переріз 304
 зміцнюючая обробка 366
 знакопеременная нагрузка 82
 зовнішні зусилля 166, 218
 зона Південного степу 337
- И**
- изгиб 15, 17, 20, 21, 24, 36, 41,
 51, 68, 75, 78, 107, 111,
 116, 119, 125, 126, 233,
 299
 изгиб балок 21, 107
 изгиб бистальных балок 21
 изгиб двутавров 68
 изгиб с осевой силой 20
 изгиб с продольной силой 17,
 24, 111
 изгиб с учетом наклепа 15
 изгиб стальных балок 21
 изгиб стальных стержней 119
 изгибаемые конструкции 125,
 126
 изгибаемые стержневые
 системы 78
 изгибаемые элементы 116
 изгибающие моменты 36, 41,
 75
 изгибная жесткость 299
 инженерные задачи 29
 инженерные расчеты 1
 интегрирующие матрицы 14

использование ЭВМ 4, 13, 19, 35

испытание балок 82

испытание материалов 357, 362

испытание прочности 45

испытание рам 82

испытания на прочность 50, 99, 361

исследование

дифференциальных уравнений 107

исследование прокатки 4

истинная величина 359

I

імпорт 326

інноваційна діяльність 285

інноваційний розвиток 220, 221, 260, 287, 316, 318, 324

інноваційний університет 284

інноваційно-орієнтований університет 284

інновації 285

інституції 272

інтегральні числення 269, 280

інтеграція аграрного виробництва 336

інтеграція аграрної науки 336

інтеграція аграрної освіти 273, 336

інтереси сільськогосподарських товаровиробників 217

інфраструктурне забезпечення 350

історія аграрної освіти 282

історія розвитку 282

K

кадровий потенціал 177

канонические разложения 259

каркас 325

каркас переменного сечения 325

каркаси з універсальних елементів 304

каркасная структура 144

качество деталей 271

коефіцієнт тертя 315

количественные

характеристики 108

комбинации нагрузок 234

комбінації зовнішніх зусиль 166

комбінації зовнішніх зусиль 218

комп'ютерна система 342

комплекс весняно-польових робіт 348

комп'ютерна система 334

конспект лекцій 290

конспект лекцій 290

конструктивные формы 143

конструкции сельскохозяйственных сооружений 42

концептуальні засади 236, 317

кооперативи 305

кооперація в АПК 303

кореляційно-регресивний метод аналізу 161

корректировка матриц

жесткости 88

косой изгиб 18, 23, 84

крайові задачі 151

- кратні інтеграли 121, 224, 254, 311
- кратные интегралы 58
- криволинейные интегралы 58
- криволінійні інтеграли 121, 224, 254, 311
- критические нагрузки 298
- курсове проектування 251, 262, 330
- Л**
- лабораторний практикум 281
- лабораторные работы 5
- легкая стальная рама 135
- линейная алгебра 56
- лінійна алгебра 120, 129, 213, 214, 227, 268, 277, 310
- лінія для отримання насіння 222
- лінія для подрібнення 315
- М**
- малые пластические деформации 20, 23
- марки сталей 141
- маса конструкції 343
- математика 131, 193, 211, 231
- математическая обработка 8
- математическая статистика 6
- математический анализ 66
- математична модель 174
- математична статистика 161, 162, 171, 210, 243, 255, 258
- математичне програмування 198, 199
- математичний аналіз 122, 268
- математичні дисципліни 187
- математичні моделі 130
- матеріально-ресурсний потенціал 190, 191
- матеріально-ресурсні засоби 194
- матеріально-технічна база 183
- матеріально-технічні ресурси 296
- матрица жесткости 88
- машинобудування 219
- межі пружності 123, 132, 166, 168, 189, 192, 203, 204, 205, 235
- мембрана 286
- металеві конструкції 156, 195
- металлическая ферма 364
- металлоемкость 15
- метод интегрирующих матриц 14
- метод эквивалентных площадей 22
- методика расчета 17, 24, 54, 69, 93, 136
- методика расчета балок 24
- методика расчета прочности 136
- методика розмежування 205
- методика розрахунку 203
- методические указания 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 19, 29, 30, 33, 34, 35, 37, 39, 46, 47, 48, 55, 56, 57, 58, 66, 67, 83, 85, 94, 98, 107, 108, 112
- методичні вказівки 129, 130, 131, 138, 148, 149, 150, 151, 161, 162, 165, 169,

- 170, 171, 176, 193
 методичні рекомендації 179,
 180, 181, 186, 196, 197,
 198, 199, 200, 207, 209,
 210, 211, 213, 214, 215,
 225, 226, 227, 228, 229,
 230, 231, 238, 239, 240,
 241, 243, 253, 254, 255,
 257, 263, 264, 265, 266,
 267, 270, 274, 275, 276,
 277, 278, 279, 289, 291,
 292, 293, 294, 295, 297,
 308, 309, 310, 311, 312,
 320, 322, 331, 341, 347
 механіка ґрунтів 5
 механізація 270
 Миколаївська область 348
 миколаївський державний
 аграрний університет
 242, 273
 Миколаївський національний
 аграрний університет
 324
 Миколаївщина 182, 282
 мінімальна маса конструкції
 343
 міцності металевих контрукцій
 195
 міцність 124, 128, 132, 134,
 164, 167, 195, 205, 218,
 247
 міцність бісталевих стержнів
 205
 міцність перерізів 128
 міцність сталевих стержнів 218
 многопролетные балки 147
 моделирование 335
 монографія 172, 202, 256, 283,
 296
 моносталеві балки 159
 моностальные балки 113
 моностальные стержни 140
Н
 навантаження 247
 навчальний посібник 156, 185,
 216, 223, 232, 251, 258,
 262, 281, 300, 307, 334,
 342
 навчальний посібник 281, 300,
 307, 334
 навчально-контролюючий
 комплекс 187
 навчально-контролюючий
 комплекс KVM 187
 навчально-науково-
 виробничий свиноком-
 плекс 324
 нагрузка 30, 32, 234,
 надежность 108
 надежность сельскохозяйст-
 венной техники 108
 наклеп 15
 напружено-деформований стан
 188
 напряженно-деформированное
 состояние 40, 114, 298
 напрями оновлення
 матеріально-технічної
 бази 183
 насінники баклажанів 315
 натурные испытания 135
 наука 260
 наукове забезпечення 318
 науково-виробничий свино-

- комплекс 324
 науково-практичні
     рекомендації 346, 348
 невизначений інтеграл 238,
     241, 332
 невластивий інтеграл 181
 нелинейное программирование
     1
 неопределенные интегралы 47,
     67
 неопределимые системы 52
 неопределимые системы 60
 неразрезные балки 36, 41, 74,
     75, 86, 93, 105, 137, 147
 неразрезные бистальные балки
     74
 неразрезные стальные балки
     74, 75
 нерівномірне осідання
     фундаментів 301
 нерозрізні балки 159
 несуча здатність 203, 204, 245,
     246, 286
 нові умови господарювання
     177
 нормативы 38
 нулевая изгибная жесткость
     299
- О**
- обернена задачі 160
 області розрахунку міцності
     205
 облегченные арки 313
 обложені пластичні
     деформації 167
 обмежені деформації 124, 128,
     133, 134, 157, 158, 159,
     160, 164, 174, 175, 178,
     188, 195, 206, 218, 245,
     246, 247
 обмежені пластичні
     деформації 124, 128, 133,
     134, 157, 158, 159, 160,
     164, 174, 175
 оболонкові конструкції 286
 обработка данных на ЭВМ 8
 обработка поверхностей тел
     367
 обробка поверхонь 366
 обслуговуючі кооперативи 305
 обстеження технічного стану
     327
 овоче-баштанні культури 222
 ограничения деформаций 49,
     50, 51, 52, 53, 59, 63, 64,
     65, 68, 69, 72, 73, 74, 76,
     79, 80, 81, 86, 87, 88, 91,
     93, 95, 96, 97, 100, 101,
     102, 103, 104, 114, 116,
     117, 119, 125, 126, 137,
     140, 141, 142
 ограниченные деформации
     233, 234
 ограниченные пластические
     деформации 18, 21, 27,
     28, 32, 36, 40, 41, 42, 43,
     50, 51, 52, 53, 59, 63, 64,
     65, 68, 69, 72, 73, 74, 76,
     79, 80, 81, 86, 87, 88, 91,
     93, 95, 96, 97, 100, 101,
     102, 103, 104, 114, 116,
     117, 125, 126, 137, 140,
     141, 142, 233, 234
 одноосный изгиб 32

- однопролетные одноэтажные рамы 95, 96, 99
- однопролетные рамы 95, 96, 99, 117, 119
- одноэтажные рамы 95, 96, 99, 117, 119
- озима пшениця 333
- озимі культури 346
- оновлення 190, 191
- оновлення матеріально-ресурсних засобів 194
- оновлення матеріально-ресурсного потенціалу 202
- операционное исчисление 2
- опір 188, 189, 192, 206
- определение параметров осадки 3
- определение прогибов 233
- определенные интегралы 67
- оптимальне проектування 159
- оптимальний полиномиальный алгоритм 314
- оптимальний розрахунок 157
- оптимальні параметри 315
- оптимальное проектирование 140, 141
- оптимальные сечения 145
- освіта 260
- осевая сила 20, 21
- осесимметричные волны 299
- осідання фундаментів 301
- оснащеність технікою 172
- основы агробізнесу 216
- основы підприємницької діяльності 216
- основні засоби 184
- основы теории вероятностей 6
- открытые сечения 97
- отрезок проекционного изображения 359
- отримання насіння 222
- П**
- параболическая гипербола 360
- параболы 358
- параболы высшего порядка 358
- переменное сечение 325
- переменные нагружения 118
- перераспределение изгибающих моментов 36, 41
- перераспределение усилий 76, 77, 137, 147
- переріз арки 343
- перерізи бістелевих стержнів 133
- перерізи стелевих стержнів 188
- персональні комп'ютери 330
- перспективи розвитку 219
- перший граничний стан 195
- Південна Америка 326
- південний регіон України 173
- Південний Степ України 346
- підвищення ефективності 184, 261
- підготовка кадрів 336
- підготовка фахівців 284
- підйомно-транспортні роботи 270
- підприємництво 344, 349, 350
- підприємницька діяльність 216
- підручник 237, 250, 330
- планетарна машина 315
- пластические деформации 18,

- 21, 27, 28, 32, 36, 40, 41,
42, 43, 50, 51, 52, 53, 59,
63, 64, 65, 68, 69, 72, 73,
74, 76, 79, 80, 81, 86, 87,
88, 91, 93, 95, 96, 97, 100,
101, 102, 103, 104, 114,
116, 117, 125, 126, 137,
140, 141, 142, 233, 234
- пластическое деформирование 271
- пластичні деформації 124, 128,
133, 134, 157, 158, 159,
160, 164, 167, 174, 175,
178, 188, 195, 206, 218,
245, 246, 247
- пластичность 9
- плоские стальные системы 127
- плоские формы 13
- плоский згин балок 151
- плоский изгиб балок 107
- побудова графіків 312
- поверхностное пластическое деформирование 271
- повздожня сила 158, 164
- повторно-змінне навантаження 123, 247
- повышение качества деталей 271
- податливые опоры 86
- подбор сечения элементов 90
- подвижные нагрузки 41
- поздовжні сили 132
- полиномиальный алгоритм 314
- полиномиальное степенное канонического разложение 335
- полиномиальный стохастиче-
ский алгоритм 259
- польові роботи 348
- поперечная нагрузка 62
- поперечный переріз 158, 343
- поперечні сили 132
- популяції 223
- потенціал аграрного сектору 190, 191
- потери устойчивости 298
- похідна 297
- практикум 232, 334, 342
- практикум 329
- практикум з дисципліни 232
- практические занятия 34
- практична методика 175, 205
- практичні рекомендації 346,
348
- предел упругости 17, 24, 25,
70, 77, 84, 92, 105, 110,
137, 139, 145, 147, 163
- предел функций 34
- пределы упругости 44, 99
- предельное состояние 114
- предельные пластические деформаций 26
- преднапряжение балок 86
- прибор для вычерчивания 358,
360
- прибор для определения 359
- прикладні розв'язання задач 252
- приспособления перерізів 133
- Причорноморські області 302
- прогибы 233
- прогин стержнів 192
- прогини 206
- прогини стержнів 189

- прогини стержнів 206
 прогнозирование состояния
     314
 программирование 112
 программирование вычислительных задач 29
 продовольчий підкомплекс 306
 продовольчий ринок 248
 продольна сила 233
 продольная сила 24, 49, 51, 63, 111
 продольный изгиб 62
 проект свиногокомплексу 287
 проектирование бистальных балок 38
 проекционное
     изображения 359
 прокатка широких полос 4
 пространственные стержневые системы 163
 пространственные формы 13
 прочность 51, 52, 54, 69, 78, 79, 93, 95, 96, 99, 102, 103, 104, 111, 115, 116, 117, 118, 119, 125, 126, 136, 142, 233, 234, 361
 прочность бистальных стержней 42, 78
 прочность сечений 102, 111
 прочность стальных конструкций 72
 прочность стальных стержней 54
 пружність 189, 192, 203, 204, 205, 235
 пружно-деформований стан 286, 288, 301
 пряма задача 160
 пульт ЭЦВМ «Мир-2» 85
- Р**
- развитие деформаций 50
 развитие пластических деформаций 71
 разграничения области расчета 233
 разнопрочные стали 71
 разрезные балки 105, 136
 рама зернохранилища 135
 рамні конструкції 124
 рамные конструкции 76, 77
 расчет бистальных двутавров 26, 28
 расчет бистальных стержней 88
 расчет жесткой нити 10
 расчет каркасов 325
 расчет на прочность 19
 расчет плоских форм 13
 расчет пространственных форм 13
 расчет прочности 30, 35, 52, 69, 93, 104, 136, 234
 расчет сечений 27
 расчет стальных конструкций 59
 расчет стальных стержней 88
 расчет стержневых систем 109, 110
 расчет усиления 80
 расчеты на ЭВМ 98
 регіони 285
 регулювання економіки 300
 регулювання розвитку 349
 ресурсний потенціал 256

- реформа аграрної науки 287
 реформа аграрної освіти 287
 решение алгебраических задач 98
 решение дифференциальных уравнений 107
 решение задач 9, 94, 98
 решетка металлической фермы 364
 ринкові відносини 172
 ринок продукції 173
 робота бісталевих стержнів 235
 робота сталевих стержнів 166
 розвиток аграрного виробництва 217
 розвиток аграрної сфери 260
 розвиток АПК 318
 розвиток матеріально-ресурсних засобів 194
 розвиток матеріально-ресурсного потенціалу 202
 розвиток матеріально-технічної бази 183
 розвиток продовольчого ринку 248
 розвиток сільських територій 305
 розвиток сільської молоді 283
 розмежування областей 167, 205
 розрахунки на ЕОМ 130
 розрахунки напружено-деформованого стану 188
 розрахунково-графічна робота 257
 розрахунок жорсткості 205
 розрахунок міцності 167, 205, 247
 розрахунок несучої здатності 203
 розрахунок перерізів 160
 розрахунок прогинів 189, 206
 розрахунок прогинів стержнів 174, 175
 розрахунок сталевих каркасів 304
 розрахунок сталевих конструкцій 178
 роль держави 217
 рушійні фактори 260
- С**
- сварочные напряжения 18, 20
 свинокомплекс 287, 324
 сельскохозяйственная техника 108
 сельскохозяйственные здания 146
 сельскохозяйственные сооружения 42
 сечение моностальных стержней 140
 сечение составных стержней 141
 сечение стержней 27, 84, 87, 102, 140, 141
 сечение элементов 90
 сечения бистальных стержней 27, 84
 сечения стальных стержней 102

- сжато-зігнуті сталеві елементи 154
- сжатоизогнутые стальные стержни 50
- сжатоизогнутые стержни 45
- сжаторастянуто-изогнутые стальных стержней 65
- силос 286, 288
- симетричний переріз 159, 168
- симметричные двутавры 32
- системне оновлення 190, 191, 202
- сівба озимих культур 346
- сільська молодь 283
- сільське господарство 183, 202, 270
- сільське господарство України 183
- сільські території 305
- сільськогосподарське виробництво 296
- сільськогосподарське машинобудування 219
- сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи 305
- сільськогосподарські підприємства 256, 261
- сільськогосподарські товаровиробники 217
- складені поперечні перерізи 158
- складені сталеві стержні 128
- складний опір 174, 175, 188, 189, 192, 206
- складний профіль 366
- складові продовольчого ринку 248
- сложное сопротивление 25, 31, 40, 42, 43, 70, 81, 87, 92, 97
- сложный профиль 367
- случайная последовательность 259, 335
- смещение податливых опор 86
- сорти озимої пшениці 333
- составные стальные стержни 87
- составные стержни 87, 141
- состояние технических систем 314
- СОТ 217
- спеціальний курс 156
- споруди 327
- способ усиления 363
- среда программирования 112
- сталеві балки 157
- сталеві елементи 154
- сталеві каркаси 304
- сталеві конструкції 178
- сталеві рами 160
- сталеві силоси 301
- сталеві стержні 124, 128, 158, 166, 188, 218, 247
- стальная каркасная структура 144
- стальная рама 135
- сталеві системи 132
- сталеві стержневі системи 132
- стальной каркас 152
- стальные балки 21, 73, 74, 75, 79, 105, 137, 147
- стальные двутавры 68
- стальные каркасы 143, 153

- стальні конструкції 53, 59, 72, 77, 125, 126, 142, 146, 234
- стальні неразрезні балки 137
- стальні рамні конструкції 77
- стальні рами 99, 103
- стальні сечення 81, 97
- стальні системи 109, 110, 127, 163
- стальні стержневі конструкції 142
- стальні стержневі системи 109, 110, 163
- стальні стержні 31, 50, 51, 61, 62, 65, 70, 87, 88, 91, 100, 101, 102, 111, 114, 118, 119, 139
- стан біржової діяльності 249
- стан будівель 327
- стандартизація 232, 237, 250, 251, 262, 274, 275, 276, 289, 307, 308, 329, 330
- становлення ринкових відносин 172
- статистика 210
- статистичні ряди розподілу 162
- статически неопределимі системи 52, 60, 69, 80, 104
- статично невизначені сталеві балки 157
- стендові випробування 144
- ступ України 333
- стержень решітки 364
- стержневі системи 132, 134
- стержневі конструкції 64, 125, 126, 142
- стержневі металоконструкції 90
- стержневі системи 60, 69, 78, 104, 109, 110, 127
- стержневі елементи 234
- стержні 233
- стержні 189, 192, 203, 204, 205, 206, 218, 235, 245, 247
- стержні симетричного перерізу 168
- стесненне кручення 97
- стиснуто-зігнуті стержні 167
- стійкість 154
- стохастический алгоритм 259
- стратегічне завдання 306
- стратегія 220, 221
- страхування 350
- строительная конструкція 19, 30, 35, 365
- строительные нормы 146
- структура популяцій 223

Т

- тела вращения 367
- теоретико-експериментальне дослідження 168, 192
- теорія ймовірностей 9, 39
- теорія ймовірностей 150, 201, 210, 243, 244, 257, 258
- територіальні громади 344
- тестові завдання 201
- техніка вичислення 46, 47
- техніка дифференціювання 37
- технические системы 314

- технічна політика 194
 технічний стан 327
 технічні виміри 275, 276
 технічні вимірювання 232, 237, 250, 251, 262, 274, 289, 307, 308, 329, 330
 технологічна лінія 222
 типові завдання 268, 269
 типові з'єднання 330
 тіла обертання 366
 тонкостенные стержни 97, 102
 точные кривые 70
 трансформація 261
- У**
- удаление стержня 364
 Україна 183, 194, 217, 219, 260, 283, 302, 316, 333, 337, 346
 уменьшение изгибающих моментов 75
 уменьшение металлоемкости 15
 умови господарювання 177
 умови граничних станів 195
 универсальные элементі 152
 универсальные элементы 143, 153
 універсальні елементи 304
 університет 242, 273, 317, 324
 упрочняющая обработка 367
 упругие включения 299
 упругопластические соединения 144
 упругость 70
 урожай 346
 уселение бистальных балок 73, 74
 усиление под нагрузкой 68
 усиление стальных балок 73, 74
 усиление строительной конструкции 365
 усиление фундамента 363
 усиленные балки 105
 усиленные бистальные стержни 100
 усиленные разрезные балки 136
 усиленные стальные балки 79
 усиленные стальные конструкции 72
 усиленные стальные стержни 100
 усиленные элементы 53
 установка для испытаний 31, 60, 61, 62, 82, 357, 361, 362
 установка для испытания балок 82
 установка для испытания рам 82
 устойчивость арок 298
 устойчивость стальных стержней 139
 устройство для усиления 365
 учет геометрической нелинейности 101
 учет деформированной схемы 51
 учет точных кривых 70
 учет физической нелинейности 101
- Ф**
- фахівці-аграрії 287

физическая нелинейность 78,
101, 109, 119, 125, 126,
127, 142, 153, 163

фундамент 301, 363

функции нескольких перемен-
ных 106

функции одной переменной 66

функциональные ряды 89

функції багатьох змінних 180,
252, 269, 280

функції однієї змінної 269,
280, 293, 323

функціональні ряди 155, 196,
225, 269, 295, 321

функція 180, 197, 252, 267,
268, 269, 280, 293, 312,
323

функція однієї змінної 197,
267, 268

Х

холодная осадка 3

холодная прокатка 4

Ч

численная реализация 3

численные методы 7, 48, 98

числові ряди 155, 196, 225,
269, 295, 321

числовой метод определения
298

числовые ряды 89

чистова обробка 366

чистовая обработка 367

Ш

шарнирное опирание ригеля
95, 96

шарнирное опирание стоек 95,
96

Э

ЭВМ 8, 13, 19, 35, 98

экономические задачи 29

экономические расчеты 1

экспериментальная проверка
28, 53

экспериментальные данные 8

экспериментальные исследова-
ние 23, 65, 91, 92, 105,
145

элементы стальных конструк-
ций 59

элементы стержневых систем
163

эффективность расчета 28

Я

язык АЛГОЛ-60 11

язык АНАЛИТИК ЭЦВМ
«Мир-2» 83

язык Турбо-Си 112

язык ФОРТРАН 12

А

agroindustrial complex 355

algorithms 354

В

block diagrams 356

С

calculation method 319, 339

canonical decomposition 339,
345

canonical expansion 319

canonical mathematical
model 345

cardiovascular diseases 345

computation 339

consortium 355
consumption 354

D

diagnostic 345
diagnostic of cardiovascular diseases 345
distance education 351
dual form of education 355

E

electrical energy 354
electronic device 352
estimation 356
Excel 281
extrapolation 353, 354, 356

F

fail-safe operation 328
forecasting 352, 353
fuzzy logic 338, 351

G

generalized method 352
green information technology 354

I

information analysis 351, 352, 353
information technology 338, 340, 345, 351
information use 352
informational resource 338, 351
informational system 351
integration 355

K

knowledge representation 351
KVM 187

L

learning systems 351
liquefied petroleum gas 212

M

manure gas 212
markovian 352, 353, 356
mathematical model 339, 345
maximum accuracies 352, 353
mean square 356
mean square error 353, 356
models 354

N

natural gas 212
network models 351
non-linear canonical expansion 340
non-linear methods 352
numerical experiments 353
numerical methods 353

O

optimal nonlinear 356
optimal performance 319

P

personnel potential 355
polynomial degree 319, 356
polynomial predictive control 328
polynomials 356
predicate 338, 351, 354
prediction problem 352, 353
problem solving 353
professional activity 355
prognostic model 356
prognostication of the state 339

R

random processes 352
random sequence 319, 339, 352,
353, 356

S

semantic network 338, 351
semantics 351
socialization 355
stationarity 353, 356
stochastic systems 353, 356

T

technical systems 328
technology of the generation 340
thermoelectric equipment 352

U

university 355

V

vector random sequences 340
vectors 356

Авторський покажчик

А

Андрианова И. К. 41
 Артюшкин И. А. 97, 109, 110
 Атаманюк И. П. 259, 314
 Атаманюк І. П. 241, 253, 255,
 290, 293, 297, 310, 311,
 312, 320, 321, 323, 332,
 334, 335, 341, 342, 347

Б

Бабенко Д. В. 34, 46, 55, 56, 57,
 58, 66, 67, 83, 85, 89, 94,
 107, 232, 250, 251, 262,
 270, 274, 275, 276, 289,
 307, 308, 329, 330, 363
 Бельский М. Р. 364
 Бергер Э. Г. 358, 359, 360
 Біліченко О. 283
 Богданов С. И. 298, 313, 325
 Богданов С. І. 343
 Богза В. Г. 17, 23, 24, 25, 28, 30,
 31, 45, 53, 59, 61, 62, 68,
 72, 82, 87, 60, 135, 136,
 142, 143, 144, 146, 147,
 152, 153, 160, 168, 171,
 174, 188, 204, 206, 234,
 247, 264, 266, 267, 268,
 269, 277, 278, 279, 280,
 286, 288, 291, 292, 293,
 294, 295, 297, 298, 301,
 304, 309, 310, 311, 312,
 313, 322, 323, 325, 327,
 331, 332, 341, 343, 357,
 361, 362
 Бурковский В. Д. 364, 365

Бурковский И. Д. 17, 24, 28,
 32, 36, 42, 54, 60, 61, 63,
 64, 69, 70, 71, 75, 77, 79,
 82, 86, 87, 88, 92, 96, 99,
 361, 363, 364, 365
 Бурковский І. Д. 172, 296
 Бутаков Б. И. 271, 367
 Бутаков Б. І. 366
 Бутакова Г. С. 366, 367

В

Вахонина Л. В. 299
 Вахоніна Л. В. 121
 Веремеенко Е. А. 24, 28
 Веремеенко Н. А. 12, 17, 29,
 33, 34, 35, 39, 45, 50, 51,
 54, 65, 83, 89, 93, 94, 98,
 233
 Веремієнко М. О. 121, 124,
 129, 138, 148, 150, 151,
 169, 170, 171, 176, 179,
 180, 181, 186, 187, 193,
 196, 197, 198, 199, 200,
 201, 207, 208, 209, 210,
 211, 213, 214, 215, 224,
 225, 226, 227, 228, 229,
 230, 231, 239, 263
 Вожегова Р. А. 346, 348

Г

Гамаюнова В. В. 337
 Ганганов В. М. 223
 Гаркуша О. М. 172, 173
 Гребенюк Г. И. 37
 Григорьев А. К. 3
 Гришин В. А. 3, 7, 11

- Д**
- Данильченко Р. В. 302, 306
 Демчук С. Е. 30, 35
 Домашева С. В. 95, 96, 105,
 113, 123, 128, 132, 133,
 136
 Думенко К. М. 222, 315
- Е**
- Ершов М. А. 16
- З**
- Заборцев В. Н. 3, 4, 8
 Заєць С. О. 346
 Зубехина А. В. 271
- И**
- Ипатенко Г. В. 53, 361
- І**
- Іванов Г. О. 232, 237, 250, 251,
 262, 270, 274, 275, 276,
 289, 307, 308, 329, 330
 Іртищева І. 283
- К**
- Карєба М. І. 256
 Килимник П. М. 358, 359, 360
 Клочан В. В. 258
 Ключник А. В. 326
 Коваленко А. М. 348
 Коваленко О. А. 333
 Кондратенко А. І. 23, 25, 29,
 32
 Кондратенко Ю. 335
 Кормишкін Ю. А. 302, 305,
 344, 349, 350
 Корхова М. М. 333
 Котикова О. І. 300, 305
 Кошкин Л. В. 13, 65
- Крамаренко С. С. 223
 Кудрявцев С. Д. 40, 84
 Кузенко Л. М. 140, 141, 145,
 158
 Куліш М. Ю. 173
 Купченко Ю. В. 97, 102, 110
 Кутиков А. М. 8, 9
 Кутиков А. І. 2, 10, 11, 12, 14,
 15
 Кутиков С. А. 6, 7
- Л**
- Лагодієнко В. В. 184
 Леус Ю. Я. 38
 Лихач В. Я. 287, 324
 Лугченко С. А. 2, 7, 33, 34, 37,
 39, 46, 47, 48, 55, 56, 57,
 58, 66, 67, 68, 89, 92, 93,
 94, 98, 106, 107, 108, 112,
 120, 121, 122, 124, 129,
 130, 131, 138, 148, 149,
 150, 151, 155, 165
- М**
- Марченко Д. Д. 366, 367
 Мельник С. І. 216, 223
 Мещанинов А. А. 109, 127
 Мирошниченко Е. А. 68, 73,
 74, 79, 80, 86, 100, 105,
 361
 Мирошниченко О. А. 130, 149,
 155
 Михайлюк В. О. 242
 Мірошниченко О. А. 124, 128,
 131, 132, 133, 165, 170,
 179, 188, 213, 224, 226,
 229, 238, 240, 241, 243,
 244, 252

- Н**
 Невский А. В. 5
 Новіков О. Є. 324
- О**
 Орлов А. М. 185
- П**
 Пастушенко С. И. 33, 36, 42,
 63, 69, 70, 71, 75, 93, 111,
 140, 141, 145, 147, 361,
 362
 Пастушенко С. І. 123, 157, 158,
 159, 222, 250
 Пермьяков В. Г. 146
 Піоренко І. О. 248, 249, 261
 Полянський П. М. 329, 330
- Р**
 Раевский И. Е. 5
- С**
 Саблук П. Т. 217
 Спичак Д. І. 157, 159
 Степанов С. В. 85
 Стецюк Е. Я. 2
 Стрелецкий Н. Н. 38, 59, 72
- Т**
 Табацков В. П. 358, 359, 360
 Тарасенко В. Л. 77, 84, 88, 113,
 114, 115, 116,
 Тарасенко В. Н. 49, 95
 Топіха В. С. 324
- Ф**
 Фридкин В. М. 90
- Х**
 Хватцев А. А. 14
 Хилько И. И. 233, 298, 313, 325
 Хилько І. І. 164, 167, 174, 175,
- 187, 189, 191, 195, 203,
 204, 205, 235, 245, 246,
 281, 343
- Ц**
 Цепурит Е. А. 96, 105, 106,
 108, 112, 147, 234
 Цепурит О. В. 175
 Цепуріт О. В. 122, 161, 162,
 166, 168, 206, 218, 247,
 290
- Ч**
 Червен І. І. 216, 217, 256, 272,
 285, 296
 Чернов М. Л. 160
 Чернов Н. Л. 22, 23, 26, 30, 31,
 36, 45, 47, 48, 49, 52, 59,
 61, 62, 64, 71, 72, 73, 74,
 75, 80, 81, 84, 86, 87, 88,
 90, 92, 95, 97, 102, 109,
 110, 113, 114, 115, 116,
 118, 127, 134, 135, 137,
 357, 361, 362, 363, 364,
 365
 Чернова О. Н. 41
- Ш**
 Шапарный Л. Н. 16
 Шебанина Е. В. 135, 136
 Шебанина Л. П. 143, 364
 Шебаніна Л. П. 180, 181, 186,
 187, 188, 193, 195, 196,
 197, 198, 199, 200, 201,
 207, 208, 209, 210, 211,
 214, 215, 254, 257, 265,
 286, 288, 301, 304
 Шебаніна О. В. 225, 227, 228,
 230, 231, 238, 239, 240,

243, 244, 252, 253, 254,
255, 256, 257, 258, 261,
263, 264, 265, 266, 267,
268, 269, 272, 277, 278,
279, 280, 281, 285, 291,
292, 294, 295, 309, 320,
321, 322, 331, 334, 342

Шевченко К. С. 315

Шевченко Т. В. 303

Шептилевський О. В. 347

Ю

Юрьев А. М. 363, 365

Я

Яременко О. Ф. 185

А

Atamanyuk I. P. 319, 328, 338,
339, 340, 345, 351, 352,
353, 354, 356

Н

Havrysh V. 212

К

Kondratenko V. 354

Kondratenko Y. P. 319, 328,
338, 339, 340, 345, 352,
353, 356

М

Mirgorod V. 328

Р

Pastushenko S. 212

В

Volosyuk Y. 338, 340, 345, 351,
352

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Основні віхи життя наукової та громадської діяльності В.С. Шебаніна	4
Нагороди В. С. Шебаніна	6
Пустова О. Г. Становлення відомого вченого і керівника та його шлях у науці	7
Ім'я у вищій освіті: В'ячеслав Шебанін	12
Чепурненко С. ННАУ - генератор аграрних інновацій регіона и страны	25
Шебанін В. Від світла знань - добробут на землі!	39
Шебанін В. С. Інтеграція аграрної освіти, науки і виробництва як основа підготовки сучасних кадрів для АПК	45
Шебанін В.С. Дуальна форма освітньої підготовки висококваліфікованих фахівців для аграрної сфери України	66
ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ В.С. ШЕБАНИНА (1976-2018 рр.)	97
АВТОРСЬКІ СВДОЦТВА	163
ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК	166
АВТОРСЬКИЙ ПОКАЖЧИК	184

Наукове видання

ВИПЕРЕДЖАЮЧИ ЧАС

Бібліографічний покажчик

Укладачі:

Пустова Ольга Григорівна
Цокало Олена Олександрівна
Ткаченко Діна Віталіївна

Редактор: О. Г. Пустова
Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат 60x84 1/16 Ум. друк. арк.
Тираж прим. Зам. №

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Г. Гонгадзе, 9
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20. 02. 2013 р.